

ועדה לענייני ביקורת

כ"ט בחשוון תשפ"ו
20 בנובמבר 2025
סימוכין : 2025-103-964

דו"ח משיבה מס' 28 של ועדת ביקורת שהתקיימה ביום חמישי, כ"א בתמוז תשפ"ה (17.7.2025)

השתתפו : מר אלדד רבינוביץ, חבר מועצה ויו"ר ועדת ביקורת

נכחו : גבי עופרה ברכה, מבקרת העירייה
גבי רבקה חברוני, סגנית גזבר העירייה ומנהלת אגף חשבונות וניהול פיננסי
גבי ריטה לדיז'נסקי, מנהלת אגף נכסי העירייה
עו"ד דני ליבמן, משנה ליועמ"ש לנושאים מיוחדים
גבי אורטל אריה, מנהלת מחלקה בכירה לפיתוח תכנון ובקרה
מר אבי אזרזר, ממונה על מערך הביטוחים העירוני
מר רועי אבישר, ראש צוות מכרזים והתקשרויות
מר איתי משורר, ראש צוות מכרזים והתקשרויות
עו"ד רונן יאס, עוזר ראשי ליועמ"ש
מר עדן מרסיאנו, כלכלן תקציבים
רו"ח מאיה ברבר, יועצת הביקורת
מר צבי עבו, מזכיר ועדת ביקורת

על סדר היום :

דוח מבקרת העירייה בנושא : ביטוחי העירייה

פתיחת הדיון :

מר אלדד רבינוביץ, יו"ר הוועדה : הדוח שבפנינו עוסק בתחום מאוד מקצועי ואפור לכאורה, משהו שאנשים פשוטים מן היישוב מתקשים להבין בו. אבל המשמעות הפיננסית של מה שבפנינו על השולחן גדולה מאוד. בסופו של דבר, על מנת שהעירייה תוכל לתת שירות לתושב היא צריכה יציבות פיננסית ולגדר את עצמה מפני משברים גדולים.

שאלת ביטוח העירייה זה מקצוע בפני עצמו, מקצוע מאוד מורכב. אנו עסוקים בניהול סיכונים במגה דאטה, דברים רבים שצריכים לחזות קדימה, ניתוח של השוק ושל דוחות העירייה. טוב שהתבררנו באנשי מקצוע רציניים בעירייה.

הגב' עופרה ברכה, מבקרת העירייה : אשמח רק לציין לחיוב את אבי על שיתוף פעולה מלא והבאת כל החומרים הנדרשים בצורה מקצועית ומסודרת.

ועדה לענייני ביקורת

דיון הוועדה:

פרק 1:

המלצת המבקרת:

- לכנס ועדת היגוי בראשות אגף חשבות וניהול פיננסי ובשיתוף מינהל הייעוץ המשפטי ויועץ הביטוח לצורך דיון מעמיק בבחינת הרחבת אפשרויות הביטוח מכאן ואילך, תוך מציאת פתרון תחרותי מול ההצעות הקיימות כיום מחברות הביטוח הפועלות בישראל. בין היתר מוצע לבחון חלופות לביטוח ישירות מול מבטחי המשנה (עבור חלק מהסיכונים) וחלופה לחלק מהביטוחים באמצעות יצירת קרן ביטוח עצמית לעירייה (עבור חלק מהסיכונים).
- לוודא דיוק ושלמות בביצוע פקודות יומן למיון בין כרטיסים.
- לוודא זקיפת הוצאות פרמיית ביטוח באופן עקבי לתקופה שעבורה משולמת הפרמיה עבור כל סוגי הפוליסות ולא רק עבור פוליסת רכוש ומבנים.
- לנסות לרכז את הביטוחים לתקופת קלנדרית באופן שניתן יהיה לנהל ביתר קלות את רישומי הפוליסה, מעקב אחר תוספות נכסים לביטוח ותשלומים. כמו כן מומלץ לוודא שמירת רצף ביטוחי בכל אחת מהפוליסות למעט במקרים שבהם הוחלט לבטל פוליסה מסוג מסוים ובכפוף לאישור ואסמכתה בכתב להחלטה ככל שהתקבלה ומועד תחילה.
- להגדיר את "תיאבון הסיכון" של העירייה וכפועל יוצא להגדיר את הצעדים שברצונה לנקוט, כדי לצמצם את היקף החשיפה לסיכונים. בהתאם מומלץ לגבש בכתב את מדיניות הביטוח של העירייה, וכל זאת תוך הסתייעות בשירותי יועץ הביטוח של העירייה.
- לבחון מול יועץ הביטוח ומול סוכנות הביטוח קיומו של סקר סיכונים ביטוח ככל שבוצע בעבר ע"י חברת הביטוח טרם הפקת הביטוח לראשונה. כמו כן, מומלץ לבצע סקר סיכונים ביטוח מעודכן, אשר יתייחס לכלל הסיכונים בפעילות העירייה שיש בהם כדי להשפיע על החשיפות והכיסויים הנדרשים בביטוח, במסגרת הסקר יש לתת התייחסות להיקף הנכסים המבוטח, החשיפות הפוטנציאליות בכיסוי חסר והדרכים לפתרון. יש לוודא תיקוף ועדכון הסקר אחת לתקופה (לכל הפחות אחת לשנה/שנתיים).
- לעגן בנוהל את תהליך העבודה השוטף של מחלקת ביטוחים, בין היתר יש לכלול בנוהל התייחסות לחידוש ביטוח (בכל אחד מענפי הביטוח), בעלי תפקידים, סמכויות, לוחות זמנים מוגדרים להסדרת פעולות חידוש טרם פקיעת חוזה הביטוח והתנהלות ביחס למכרזי ביטוח.
- להגדיר מספר בקורות בתהליך העבודה באופן שלא יסרבלו ולא יקשו על תהליכי העבודה, אלא באופן יהוו כלי נוסף לבחינת נאותות ותקינות תהליכי העבודה השוטפים ביחס לזיהוי סיכונים ומניעתם או לכל הפחות צמצומם ככל האפשר.
- לבחון אפשרות להטמעה של מערכת מידע שתכלול את כל נתוני הביטוח לאורך השנים, בין היתר חשוב שהמערכת תכלול את כל סוגי הפוליסות, היקף הכיסויים הביטוחים, מכרזים שבוצעו ופרמיות ששולמו, מערכת כאמור תסייע בצורה נרחבת בניהול וטיפול תביעות ביטוח (שאינן בתכולת דוח ביקורת זה) ותאפשר קיום הליך בקרה נוח ואפקטיבי.

תגובת המבוקר:

לפי כל חידוש ביטוח הנושאים נשקלים, ו- "תיאבון הסיכון" נלקח בחשבון. אין מסמך מדיניות ביטוח אך קיימת מדיניות. קיימת טיוטה של נוהל והיא בתהליכי תיקוף. סקר ניהול סיכונים ייכנס לתוכנית עבודה בתחילת שנת 2026. חלק מהביטוחים והתנאים מוכתבים מלמעלה בהתאם למדיניות העירונית וחלק הדברים אנחנו מחליטים מקצועית לפי ניתוח העבר והפעילות העירונית.

ועדה לענייני ביקורת

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצות המבקרת.
בנוסף, מומלץ לכנס צוות חשיבה על מנת להגדיר את מדיניות הביטוח העירונית ולהפוך אותה למסמך. יתר ההחלטות בהמשך יהיו קלות יותר בהתאם למדיניות הכתובה.
בנוסף, עד לסוף השנה הקלנדרית יישלח עדכון למבקרת וליו"ר ועדת הביקורת בנוגע לתיקוף הנוהל ולהתקדמות בסקר ניהול הסיכונים.
מומלץ לערוך סקר שוק ולבחון מיצוי האפשרויות אצל יועץ הביטוח לפני קבלת שירות אצל יועץ אחר.

פרק 2:

המלצת המבקרת:

- לבצע בחינה מעמיקה לסיבות שבעטיין קיימים מיעוט יועצים המשתתפים בהליך הקול קורא ורק משתתף אחד בהליך מתן הצעות מחיר לפעילות יעוץ בביטוח. מומלץ לבצע התאמה בדרישות הקול הקורא באופן שיאפשרו למספר רב יותר של יועצים מקצועיים אשר קיימים בארץ בתחום ניהול סיכונים בביטוח, להגיש הצעות לעירייה בתחום ביטוחיה וניהול סיכונה.
- כלל החלטות הוועדה למסירת עבודות והפרוטוקולים המופקים, ייכללו את רשימת חברי הוועדה, תפקידם וחתימתם.
- מסמכי תיעוד הליך פתיחת המעטפות והמלצות לאישור/אי אישור עמידה בתנאים, יישאו תאריך באופן שניתן יהיה לייחסם באופן חד משמעי להליך שבוצע.
- לבצע בקרה תקופתית לבחינת חיובים המתקבלים מיועץ הביטוח (ובכלל) ושיוכם לתקופה הרלוונטית.
- לוודא כי יועץ הביטוח עומד בכלל ההתחייבויות כפי שמפורטות במסגרת חוזה ההתקשרות עימו, ככל שהתחייבות מסוימת אינה מיושמת הלכה למעשה או אינה רלוונטית מנקודה מסוימת ואילך, יש לוודא עדכון חוזה ההתקשרות מול יועץ הביטוח בהתאם.
- לוודא מעורבותו המלאה של יועץ הביטוח בפעילות חידוש ביטוח ובפרט כאשר מדובר בתקופה "שאינה מן המניין", מומלץ להקפיד על שמירת תיעוד מלא למעורבות זו של יועץ הביטוח.
- לנהל רישום מלאי הפוליסות שיכלול ליד כל פוליסה את רשימת המגבלות בביטולה/אי חידושה (בין היתר תאריך רטרואקטיבי, רצף ביטוחי וכו') באופן שיאפשר קבלת החלטות מיטיבה הן בעת התקשרות בביטוח לראשונה והן בעת בחינת הצעות החידוש.
- על מחלקת הביטוחים בעירייה לקיים הליך בקרה תקופתי ולכל הפחות מדגמי על פעילות יועץ הביטוח, הן בהיבט היקף שעות עבודה והן בהיבט זמני מענה ותגובה לפניית העירייה. כמו כן עליה לוודא קיום הליך מסודר של זיהוי, בחינה וניתוח של הסיכונים להם חשופה העירייה ע"י יועץ הביטוח וכחלק מתפקידיו. לאור תנודתיות המשק והסיכונים הרבים שלהם חשופה העירייה, מומלץ כי הליך כאמור יבוצע בהקדם וכן יתוקף לכל הפחות אחת לשנתיים.

תגובת המבוקר:

לא נכון להתפשר על סטנדרט, אפילו על מנת להרחיב את מאגר היועצים שיוכלו לגשת. לא נכון לפעול באופן אקטיבי ולבצע סקר שוק כיוון שכרגע אנחנו מרוצים מהשירות שמקבלים. זה דורש גם תשומות רבות ולא קיימות. משרד שמעוניין לספק לנו כעירייה שירותי יעוץ ביטוח צריך להיות מספיק גדול בשביל לדעת לפנות אלינו.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצות המבקרת בנוסף
לבחון קיום פעולות אקטיביות למשרדי יעוץ ביטוחי על מנת לסקרן ולהביא לניגשים רבים יותר למכרזים ויצירת תחרות.

ועדה לענייני ביקורת

פרק 3:

המלצת המבקר:

- כלל הפוליסות – לאור ההתייקרות הגורפת בפרמיות הביטוח המלווה התייקרות משמעותית בהשתתפות העצמית בסוגי כיסוי רבים – כפי שפורטו בהרחבה במסגרת דוח זה ובמסגרת המסקנות, מומלץ לכנס ועדת היגוי בראשות אגף חשבות וניהול פיננסי ובשיתוף מינהל הייעוץ המשפטי ויועץ הביטוח לצורך דיון מעמיק בבחינת הרחבת אפשרויות הביטוח מכאן ואילך. תוך מציאת פתרון תחרותי מול ההצעות הקיימות כיום מחברות הביטוח הפועלות בישראל. בין היתר מוצע לבחון חלופות לביטוח ישירות מול מבטחי המשנה (עבור חלק מהסיכונים) וחלופה לחלק מהביטוחים באמצעות יצירת קרן ביטוח עצמית לעירייה (עבור חלק מהסיכונים).
- פוליסת מבנים ורכוש – מומלץ כי אגף הנכסים בשיתוף אגף חשבות וניהול פיננסי יפעלו בהקדם לטיוב נתוני המבנים במערכת באופן שיאפשר עדכון גודלם ובהתאם עדכון ערך הכינון שלהם. מהלך כאמור יאפשר עדכון נתוני פוליסת הביטוח בהתאם וצמצום החשיפה לחסר ביטוח.
- פוליסת צי רכב – מומלץ כי העירייה תדרוש לקבל מחברת הביטוח הצעה לחידוש פוליסה טרם ביצוע החידוש בפועל. מומלץ כי התחשבות ככל שנדרשת מול חברת הביטוח תבוצע בנפרד מהליך חידוש הביטוח השנתי.
- פוליסת – תאונות אישיות תלמידים – מומלץ כי העירייה תדרוש לקבל מחברת הביטוח תעודת חיוב על תוספת התלמידים (ככל שבוצע עדכון בדרך של תוספת תלמידים לביטוח) או תעודת זיכוי על הקיטון בכמות התלמידים (ככל שבוצע עדכון בדרך של הקטנת מספר התלמידים בפועל לביטוח) באופן שתתקיים התאמה בין מספר התלמידים להתחשבות לבין הסכומים הנזקפים כחיוב/זיכוי בגינם.
- לפנות לסוכנות הביטוח כדי שזו תעשה מאמץ (למרות אילוצי השוק וקשיי השוק האובייקטיביים) הן בהשגת תנאים טובים יותר למול חברת הביטוח והן בעמידה בלוחות זמנים, באופן שיאפשר מרווח תמרון גדול יותר לעירייה בקבלת החלטות ובבחינת אלטרנטיבות (גם אם אלו מועטות).
- לעדכן את הליך מינוי סוכן ובהתאם לעדכן את ספח ב' (נוהל מינוי סוכן) המצורף למכרזי ביטוח, באופן שיאפשר לעירייה גמישות בבחירת הסוכן (סוכנות הביטוח) בכל עת. הגמישות כאמור תאפשר לעירייה לבחור את הסוכן (סוכנות ביטוח) שלעניות דעתה נותן את השירות והמענה הטוב ביותר לצרכי העירייה, פועל בכל הדרכים להשגת תנאי הביטוח הטובים ביותר תוך זמינות מרבית ועמידה בלוחות זמנים המאפשרים לעירייה בחירה בחלופה המיטבית עבורה בכל חידוש ביטוח ובכל יציאה למכרז ביטוח.

תגובת המבוקר:

ישנו כשל שוק בכל הרשויות העירוניות, רוב חברות הביטוח אינן מעוניינות לבטח רשויות עירוניות בגלל המחיר הכבד של מקרה ביטוחי רגיל. למדינה יש חברת ביטוח, אך היא מבטחת רק את המדינה ולא את השלטון המקומי. בכל הרשויות העירוניות בעולם הפרמיה עולה והכיסוי יורד. משרד הפנים לא נותן אישור לפנות ישירות למבטח המשנה. פוליסת מבנים נמצאת בטיפול ומנסים לסיימה כנדרש. רצף ביטוחי נשמר עד היום, חוץ מתקופה קטנה שהיה חוסר בביטוח סייבר. הביטוח חודש מאז אך לא ניתן לסגור את הפער.

המלצת ועדת ביקורת:

לקבל את המלצות המבקר. בנוסף, עד לסוף השנה הקלנדרית ישלח עדכון למבקר וליו"ר ועדת הביקורת בנוגע להשלמת פוליסת המבנים.

ועדה לענייני ביקורת

סיכום:

מר אלדד רבינוביץ, יו"ר הוועדה: למרות שהמורכבות והמקצועיות של הנושא באמת בקצה, אני חושב שהיה דיון מרתק וחשוב. דברים משמעותיים התבררו ונאמרו.

הביקורת הייתה בשולי העבודה, מה שמלמד שנעשית עבודה נכונה ומקצועית. זה מעיד על החוסן והחוזק של העירייה.

תענוג היה לקרוא את הדוח ותענוג היה לשמוע את המבוקרים. כל הצדדים גילו רצינות ומקצועיות רבה והמבוקרים קיבלו את הביקורת בשמחה. כמובן שמותר להחזיק בעמדה מקצועית אחרת, בסוף אנחנו סומכים על אנשי המקצוע של העירייה.

אני מקבל את המלצות הדוח בהתאם למפורט לעיל, ממליץ למועצה לאמץ את מסקנות הוועדה. טבלת הממצאים וההמלצות המצורפת, מהווה חלק בלתי נפרד מפרוטוקול הדיון.

הישיבה נעולה.

בברכה,

אלדד רבינוביץ
חבר מועצת העיר ירושלים
יו"ר ועדת ביקורת

פרק עשירי

ביטוחי העירייה

תוכן העניינים

תקציר // 495

מבוא // 500

פירוט הממצאים

פרק ראשון:

מידע כללי ונתונים כספיים // 505

פרק שני:

יועץ הביטוח // 518

פרק שלישי:

הפקה וחידוש של פוליסות ביטוח // 527

סיכום // 548

תקציר

רקע

העירייה משמשת נאמן הציבור בכל פעולותיה. בפקודת העיריות [נוסח חדש] הוגדרו תפקידיה וסמכויותיה של העירייה לעשות כל פעולה שהיא מצווה לעשות לפי הפקודה או לפי כל דין אחר. על העירייה לנקוט, בין היתר, פעולות לשמירה על נכסי המקרקעין ועל התשתיות המוניציפליות באמצעות היערכות פיננסית שתאפשר לה להתגונן מפני נזק העלול להיגרם לאותם נכסים ותשתיות. מתוקף כך העירייה מחויבת להיות מבוטחת בפוליסות ביטוח התואמות את האופי, ההיקף והסוג של הפעילויות שהיא מבצעת ושל הנכסים שהיא מחזיקה.

נכסי העירייה חשופים לסיכונים רבים ומגוונים, וביטוח נכסים מגן על נכסי העירייה באמצעות יכולת קבלת פיצוי שישמש למימון, הקמה מחודשת ושיקום של תשתיות שייזקו. רכישת כיסוי ביטוחי מתאים מחייבת היערכות מקצועית, ובכלל זה ביצוע סקר נכסים ושיערוך הנכסים לפי ערך הכינון שלהם, ביצוע הערכת סיכונים, בחירת פוליסות הביטוח המתאימות לעירייה ושמירה על עדכניותן. ביצועם של כל אלה מחייב ניהול תקין של יחידת הביטוח בעירייה והעסקת כוח אדם מקצועי ומותאם לתפקיד.

זה שנים רבות שהעיריות מתקשות להשיג כיסויים ביטוחיים מלאים ובמחירים הוגנים. מספר חברות הביטוח המציעות כיסוי ביטוחי לרשויות המקומיות הולך וקטן, ובמקביל תעריפי הפרמיות וההשתתפות העצמית הולכים ומתייקרים, תנאי הפוליסה משתנים והכיסויים הביטוחיים מצטמצמים. אפשר לומר בזהירות כי הרשויות הן בגדר "לקוחות שבויים" של ענף הביטוח, ולא נמצא עד כה שום גורם שמעוניין ומצליח לטפל בכשל זה. הביקורת סבורה כי מצב זה כשלעצמו, בקרות אירוע ביטוחי רחב היקף, עלול להעמיד את העיריות בפני היעדר כיסוי ביטוחי נאות ומלא ועלול לפגוע ביכולתן להתאושש מאירוע כזה.

עיקרי הממצאים

1. לא קיים מסמך מדיניות ביטוח לעירייה. בהיעדר מסמך זה, העירייה עלולה למצוא את עצמה ללא הגדרת "תיאבון הסיכון", וכפועל יוצא מכך ללא הגדרה מסודרת של הצעדים ומערכת הפעולות שברצונה לנקוט כדי לצמצם את היקף החשיפה לסיכונים.
2. אין לעירייה סקר סיכוני ביטוח. היעדר סקר זה עלול להוביל לחסר ביטוח, לביטוח בסכומים גבוהים של כיסויים שבהם החשיפה נמוכה ושולית וכן לחשיפה מהותית בקרות אירוע מסוג רעידת אדמה.

3. אין נוהל המסדיר את ההתנהלות השוטפת הנדרשת במסגרת פעילות הביטוח בעירייה. היעדר נוהל כאמור עלול להקשות על ניהול תקין, אחיד ומיטבי של תהליכי העבודה הקשורים לביטוח, ובפרט במקרים שמספר יחידות בעירייה מעורבות בפעילות.
4. מיעוט המשתתפים בקול הקורא להיכלל במאגר יועצי הביטוח וניהול הסיכונים לעירייה, בשילוב תנאי הסף להשתתפות בהליך הזמנה להציע הצעות למתן שירותי ייעוץ בתחום, מעמידים את העירייה במצב שבו היא נאלצת לבחור נותן שירות בהליך שאינו תחרותי הלכה למעשה ומונעים ממנה לקבל את השירות המיטבי במחיר המיטבי.
5. נושאים שבאחריות יועץ הביטוח לעירייה (להלן: יועץ הביטוח) אינם נבחנים. בין היתר לא נבחנים היקפי שעות העבודה שלו וסבירות זמני המענה שלו לפניות העירייה, בפרט לפניות שהמחלקות השונות מנהלות ישירות מול יועץ הביטוח, ללא מעורבות מערך הביטוחים העירוני (להלן: מחלקת הביטוחים). נוסף לכך לא מנוהל מעקב אחר ביצוע כל התחייבויות היועץ בהתאם לחוזה ההתקשרות עימו. יועץ הביטוח לא ביצע הליך מוסדר ומתועד לזיהוי, בחינה וניתוח של סיכונים העירייה. כמו כן הוא לא הכין דוח מסכם על מצב השוק ועל כלל הסיכונים שהעירייה חשופה להם והמלצות לצמצומם. מחלקת הביטוחים לא התריעה על כך ולא פעלה לקידום השלמת פעולות אלו. מחלקת הביטוחים אינה מבצעת הליך בקרה מלא ויעיל על פעילות יועץ הביטוח.
6. חלה התייקרות משמעותית בתשלומי פרמיות הביטוח בין שנת 2022 ל-2023. עיקר ההתייקרות בפוליסות נובעת מעלייה גורפת של מחירי הביטוח בשוק.
7. אופן זקיפת הוצאות פרמיית הביטוח משתנה בין הביטוחים השונים, מצב שיוצר חוסר עקביות ברישומים החשבונאיים בנוגע להוצאות הביטוח.
8. חלה התייקרות משמעותית בשיעור 300% ברכיב ההשתתפות העצמית בפוליסת מבנים ורכוש (עבור כל מקרה שאינו רעידת אדמה) בשנת 2023 לעומת 2022. הדבר מדגיש את כשל השוק בענף הביטוח ברשויות המקומיות וההרעה בתנאי הביטוח. לא זו בלבד שהפרמיה התייקרה משמעותית, גם ההשתתפות העצמית במקרה של תביעת ביטוח התייקרה בשיעור ניכר.
9. חלה התייקרות משמעותית בשיעור 150% ברכיב ההשתתפות העצמית בפוליסת חבויות (סחורה בהעברה וכספים) בשנת 2023 לעומת 2022. גם עבור כיסוי זה חלה הרעה בתנאי הביטוח.
10. חלה התייקרות משמעותית בשיעור 500% ברכיב ההשתתפות העצמית בפוליסת סייבר בשנת 2023 לעומת 2022. גם עבור כיסוי זה חלה הרעה בתנאי הביטוח.
11. עבור פוליסת צי רכב סוכנות הביטוח אינה שולחת לעירייה הצעה לחידוש הביטוח מחברת הביטוח, אלא שולחת מסמך התחשבנות שבו מפורטים סכומים לתשלום וסכומים לקיזוז. התנהלות זו אינה תקינה ומונעת ניהול נוח ונאות של הליך החידוש.
12. הליך חידוש ביטוח – סוכנות הביטוח הגישה לעירייה את ההצעה לחידוש ביטוח רכוש וחבויות לשנת 2021 ב-20.12.2020, עשרה ימים בלבד לפני תום תקופת הביטוח לשנת 2020. לפיכך לא נותר לעירייה פרק זמן המאפשר בחינת חלופות וניהול משא ומתן עם חברת הביטוח.

13. הליך חידוש ביטוח – על אף פרק הזמן הממושך שחלף עד שסוכנות הביטוח קיבלה והעבירה לעירייה את הצעת חידוש ביטוח הרכוש והחביונות, לא זו בלבד שההצעה שהתקבלה לא גילמה הנחה או שיפור בתנאי הפוליסה, אלא שההצעה אף הייתה נחותה משמעותית בתנאיה (התייקרות של כ-40% בפרמיה והגדלת רכיבי ההשתתפות העצמית) יחסית לביטוח שהסתיים.
14. הליך חידוש ביטוח – אילוצי לוחות הזמנים לחידוש הביטוח, בשילוב כשל השוק הקיים בענף הביטוח, הובילו את יועץ הביטוח להמליץ על חידוש הביטוח למרות התייקרות הפרמיה בכ-12.4% והגדלת סכומי ההשתתפות העצמית. מצב זה מדגיש את סביבת אי-התחרות בתחום הביטוחים בעיריות ואת המחסור בכלים ובפתרונות העומדים לרשותם של אנשי המקצוע והמומחים בענף (ובהם יועץ הביטוח וסוכנות הביטוח).
15. במרכז ביטוח רכוש וחביונות לשנת 2023 השתתפה רק חברת ביטוח אחת, ולעירייה לא נותרה ברירה אלא לאשר את ההצעה שהוגשה. מצב זה משקף בצורה מובהקת את כשל השוק הקיים בקשר לביטוחים ברשויות המקומיות.

המלצות מרכזיות

1. להגדיר את "תיאבון הסיכון" של העירייה ובהתאם לכך להגדיר את הצעדים שברצונה לנקוט כדי לצמצם את היקף החשיפה לסיכונים. בהתאם לכך לגבש בכתב את מדיניות הביטוח של העירייה.
2. לבחון מול יועץ הביטוח ומול סוכנות הביטוח אם קיים סקר סיכוני ביטוח שייתכן שחברת הביטוח ביצעה בעבר, טרם הפקת הביטוח לראשונה. כמו כן לבצע סקר סיכוני ביטוח מעודכן, שיתייחס לכלל הסיכונים בפעילות העירייה שעשויים להשפיע על החשיפות והכיסויים הנדרשים בביטוח. במסגרת הסקר יש להתייחס להיקף הנכסים המבוטח, לחשיפות הפוטנציאליות בכיסוי חסר ולדרכים לפתרונן. יש לוודא תיקוף ועדכון של הסקר אחת לתקופה.
3. לעגן בנוהל את תהליך העבודה השוטף של מחלקת הביטוחים. הנוהל יתייחס בין היתר לחידוש ביטוח (בכל אחד מענפי הביטוח), בעלי תפקידים, סמכויות, לוחות זמנים מוגדרים להסדרת פעולות חידוש טרם פקיעת חוזה הביטוח והתנהלות בעניין מכרזי ביטוח.
4. לבחון לעומק את הסיבות למיעוט היועצים המשתתפים בהליך הקול קורא ולכך שרק יועץ אחד השתתף בהליך מתן הצעות מחיר לשירותי ייעוץ בביטוח. יש לבצע התאמה בדרישות הקול הקורא באופן שיאפשר למספר רב יותר של יועצים מקצועיים הפועלים בישראל בתחום ניהול סיכונים בביטוח, להגיש הצעות לעירייה בתחום ביטוחיה וניהול סיכונה.
5. על מחלקת הביטוחים לקיים הליך בקרה תקופתי, ולפחות מדגמי, על פעילות יועץ הביטוח, הן בהיבט של היקף שעות עבודה והן בהיבט של זמני מענה ותגובה לפניות העירייה. כן עליה לוודא שיועץ הביטוח, כחלק מתפקידיו, מנהל הליך מסודר לזיהוי, בחינה וניתוח של הסיכונים שהעירייה חשופה להם. בצל התנודתיות במשק והסיכונים הרבים שהעירייה חשופה להם, מומלץ שהליך זה יבוצע בהקדם ויתוקף לפחות אחת לשנתיים.
6. לכנס ועדת היגוי בראשות אגף חשבות וניהול פיננסי ובשיתוף מינהל היועץ המשפטי ויועץ הביטוח לצורך דיון מעמיק ובחינה בדבר הרחבת אפשרויות הביטוח מעתה, תוך מציאת פתרון

תחרותי מול ההצעות שמציעות כיום חברות הביטוח הפועלות בישראל. בין היתר מוצע לבחון חלופות של רכישת ביטוח ישירות ממבטחי המשנה (לחלק מהסיכונים) וחלופה של כיסוי ביטוחי באמצעות יצירת קרן ביטוח עצמית לעירייה (לחלק מהסיכונים).

7. לוודא זקיפת הוצאות פרמיית ביטוח בעקביות לתקופה שעבורה משולמת הפרמיה – עבור כל סוגי הפוליסות, ולא רק עבור פוליסת רכוש ומבנים. כמו כן יש לוודא שמירת רצף ביטוחי בכל אחת מהפוליסות, למעט במקרים שהוחלט לבטל פוליסה מסוג מסוים ובכפוף לאישור ואסמכתה בכתב להחלטה שהתקבלה ולמועד תחולתה.

8. עבור פוליסת צי רכב – על העירייה לדרוש לקבל מחברת הביטוח הצעה לחידוש פוליסה טרם ביצוע החידוש בפועל. אם תידרש התחשבנות מול חברת הביטוח, יש לבצעה בנפרד מהליך חידוש הביטוח השנתי.

9. לפנות לסוכנות הביטוח ולדרוש שתעשה מאמץ (למרות אילוצי השוק וקשיי השוק האובייקטיביים) הן להשיג תנאים טובים יותר מחברת הביטוח והן לעמוד בלוחות זמנים באופן שיאפשר לעירייה מרחב תמרון גדול יותר בקבלת החלטות ובבחינת חלופות (גם אם אלו מועטות).

10. לעדכן את הליך מינוי סוכן, ובהתאם לעדכן את נספח ב' (נוהל מינוי סוכן) המצורף למכרזי ביטוח, באופן שיעניק לעירייה גמישות בבחירת הסוכן (סוכנות הביטוח) בכל עת. גמישות זו תאפשר לעירייה לבחור את הסוכן שלדעתה ייתן את השירות והמענה המיטביים לצורכי העירייה ויפעל בכל דרך להשגת תנאי הביטוח הטובים ביותר, וזאת תוך זמינות מרבית ועמידה בלוחות זמנים שיאפשרו לעירייה לבחור בחלופה המיטבית עבורה בכל חידוש ביטוח ובכל יציאה למכרז ביטוח.

תמצית זו אינה כוללת את כל הממצאים שעלו וגם אינה מוסרת את כל ההמלצות, תגובות המבוקרים והפרטים המופיעים בגוף הדוח. לקבלת מידע זה יש לקרוא את הדוח המפורט.

תגובת המבוקרים

אגף חשבונות וניהול פיננסי

מחלקת הביטוחים תבחן ביצוע סקר סיכוני ביטוח יחד עם יועצת הביטוח של העירייה.

מחלקת הביטוחים נמצאת כיום בתהליך של רכישת מערכת ביטוחים, מערכת אשר תיתן מענה גם לנושא צבירת מידע. כמו כן בתקופה הקרובה יעלה טופס תביעות מקוון אשר ייעל גם הוא את עבודת המחלקה ויכולת איסוף הנתונים שלה.

מחלקת הביטוחים מקבלת את ההמלצות להקפיד על דיוק ברישום פקודות יומן, לבצע בקרה תקופתית על פעילות יועץ הביטוח, להקפיד לקבל הצעה לחידוש פוליסת ביטוח ולהקפיד על הפרדה בין התחשבנות שוטפת לתשלומים עבור חידוש פוליסות ביטוח.

סיכום

פעילות הביטוח בעירייה היא משמעותית, מורכבת ורחבת היקף. פעילות זו דורשת ידע רחב וניסיון רב בניתוח מצב השוק, בחינה תקופתית של סיכונים והתאמת פוליסות הביטוח לאופי, להיקף ולסוגים של הפעילויות שהעירייה מבצעת, תוך חתירה לכך שהביטוחים הנרכשים יספקו כיסוי מיטבי בקרות אירוע נזק.

כשל השוק הקיים בענף הביטוח ברשויות המקומיות זה שנים רבות, שבא לידי ביטוי בהיעדר שוק תחרותי ובמוטיבציה נמוכה של חברות הביטוח לבטח את הרשויות, מקשה מאוד על השגת כיסויים ביטוחיים מלאים במחירים הוגנים. עם השנים מספר חברות הביטוח המציעות כיסוי ביטוחי לרשויות הולך וקטן, ובמקביל תעריפי הפרמיות וההשתתפות העצמית הולכים ומתייקרים, תנאי הפוליסה משתנים והכיסויים הביטוחיים מצטמצמים. אפשר לומר בזירות כי הרשויות הן בגדר "לקוחות שבויים" של ענף הביטוח.

הכשל האמור השפיע וממשיך להשפיע על העירייה, כפי שאפשר לראות בדוח זה: בין שנת 2022 ל-2023 חלה התייקרות משמעותית בתשלומי פרמיות הביטוח, וכן הורעו תנאי הביטוח באמצעות הגדלה ניכרת של רכיב ההשתתפות העצמית בכיסויים השונים.

מחלקת הביטוחים בעירייה, ובפרט העומד בראשה, פועלים במקצועיות ובאופן מתועד וסדור, בפעילות השוטפת מול יועץ הביטוח וסוכנות הביטוח. בין היתר בהיבטים הקשורים לחידוש חוזה ביטוח, רישום הוצאות פרמיות ותשלום הסכומים הנדרשים, שמירת תיעוד נאות של אסמכתאות לפעילות הביטוח השוטפת וניהול מעקב אחר קבלת אישורים מחברת הביטוח.

עם זאת מחלקת הביטוחים אינה מבצעת הליך בקרה מלא ויעיל על פעילות יועץ הביטוח. בין היתר המחלקה אינה בודקת את היקף שעות עבודת היועץ, אינה בוחנת את סבירות זמני המענה של היועץ לפניות העירייה ואינה עוקבת אחר ביצוע כל התחייבויות היועץ בהתאם לחוזה ההתקשרות עימו. כמו כן מחלקת הביטוחים לא התריעה על היעדר סקר סיכוני ביטוח ולא קידמה את ביצוע הסקר בידי יועץ הביטוח.

זאת ועוד, בעניין פעילות מחלקת הביטוחים מול סוכנות הביטוח יצוין כי פרקי הזמן שבהם פועלת סוכנות הביטוח למול המחלקה מונעים בחינת חלופות מספקות וניהול משא ומתן יעיל עם חברות הביטוח. יתרה מזו, הצעת חידוש ביטוח רכוש וחבויות שהתקבלה בעירייה לא גילמה הנחה או שיפור בתנאי הפוליסה, אלא הייתה נחותה משמעותית בתנאיה.

היעדר מסמך מדיניות ביטוח לעירייה, היעדר סקר סיכוני ביטוח והיעדר נוהל לפעילות הביטוח בעירייה עלולים להוביל לחסר ביטוח וחשיפה לסיכונים לא מכוסים או לחלופין לביטוח בסכומים גבוהים מהנדרש. על מחלקת הביטוחים בעירייה, בשיתוף יועץ הביטוח, לפעול לביצוע בחינת מצב השוק ומיפוי הסיכונים שעשויים להשפיע על הצורך בביטוח, וזאת כחלק מהכנת סקר סיכוני ביטוח וגיבוש מדיניות ביטוחי העירייה.

מבוא

העירייה משמשת נאמן הציבור בכל פעולותיה. בפקודת העיריות [נוסח חדש] הוגדרו תפקידיה וסמכויותיה של העירייה לעשות כל פעולה שהיא מצווה לעשות על פי הפקודה או על פי כל דין אחר. כמו כן בסעיף 198ב' לפקודה הוגדרה ההתקשרות הנדרשת בחוזה ביטוח תאונות אישיות לתלמידים, ובסעיף 236 (בניינים) נקבע בין היתר כי על העירייה לדאוג לביטוח מפני סכנת מוות או חבלה לאדם כתוצאה מתאונה בקשר לבניינים שבאחריותה.

על העירייה לנקוט, בין היתר, פעולות לשמירה על נכסי המקרקעין ועל התשתיות המוניציפליות באמצעות היערכות פיננסית שתאפשר לה להתגונן מפני נזק העלול להיגרם לאותם נכסים ותשתיות. מתוקף כך היא מחויבת להיות מבטחת בפוליסות ביטוח התואמות את האופי, ההיקף והסוג של הפעילויות שהיא מבצעת ושל הנכסים שהיא מחזיקה.

נכסי העירייה חשופים לסיכונים רבים ומגוונים (אש, ברק, פיצוץ, רעידת אדמה, סופה וסערה, שיטפון, פריצה, השחתה בזדון וכדומה). מתן הגנה ראויה לרכושה של העירייה יבוא לידי ביטוי, בין היתר, במיגון ואבטחה של נכסיה ובהבטחת קבלת פיצוי כספי בסכום ערכי הכינון של כלל הנכסים, לרבות מבנים, תכולתם ותשתיות מוניציפליות, אם יינזקו בדרך כלשהי.

ביטוח נכסים מאפשר לעירייה להגן על נכסיה באמצעות יכולת קבלת פיצוי שישמש למימון, הקמה מחודשת ושיקום של תשתיות שיינזקו. רכישת כיסוי ביטוחי מתאים מחייבת היערכות מקצועית, ובכלל זה ביצוע סקר נכסים ושיערוך הנכסים על פי ערך הכינון שלהם, ביצוע הערכת סיכונים, בחירת פוליסות הביטוח המתאימות לעירייה ושמירה על עדכניותן. ביצועם של כל אלה מחייב ניהול תקין של יחידת הביטוח בעירייה והעסקת כוח אדם מקצועי ומותאם לתפקיד.

זה שנים רבות שהעיריות מתקשות להשיג כיסויים ביטוחיים מלאים ובמחירים הוגנים. מספר חברות הביטוח המציעות כיסוי ביטוחי לרשויות המקומיות הולך וקטן, ובמקביל תעריפי הפרמיות וההשתתפות העצמית הולכים ומתייקרים, תנאי הפוליסה משתנים והכיסויים הביטוחיים מצטמצמים. אפשר לומר בזירות כי הרשויות הן בגדר "לקוחות שבויים" של ענף הביטוח ולא נמצא עד כה שום גורם שמעוניין ומצליח לטפל בכשל זה. הביקורת סבורה כי מצב זה כשלעצמו, בקרות אירוע ביטוחי רחב היקף, עלול להעמיד את העיריות בפני היעדר כיסוי ביטוחי נאות ומלא ועלול לפגוע ביכולתן להתאושש מאירוע כזה.

פקודת העיריות מקנה למשרד הפנים סמכות להתערב בניהולן ובביצוען של פעולות הרשויות המקומיות ולשמש גוף אסדרה (רגולטור) בעניינים הנוגעים לפעולות מסוימות שלהן. מינהל השלטון המקומי הוא הגורם המקצועי במשרד הפנים המופקד על פעולתו של השלטון המקומי בישראל, והוא אחראי על אגף בכיר למינהל מוניציפלי, שבין תפקידיו קידום הפעילות המקצועית ברשויות המקומיות. תחום הביטוח נחשב תחום מקצועי מאוד הדורש ידע, ניסיון והכשרה מקצועית של העוסקים בו. זה שנים רבות שאין הנחיות לניהול תחום הביטוח ברשויות המקומיות, ומשרד הפנים לא ביצע בחינה ארגונית של יחידות הביטוח בעיריות ולא קבע הנחיות בעניין המבנה הארגוני שלהן.

בהתאם לאמור לעיל ובהיעדר הנחיות רגולטוריות מפורשות בנושא ביטוחים לרשויות מקומיות, העירייה נדרשת להגן על נכסיה בצורה מושכלת תוך קבלת החלטות נכונות התואמות את אופי הנכסים שבידיה.

מונחים כלליים בביטוח

ביטוח – הסכם בין שני גופים, שלפיו המבטח ישלם למבטוח, בתמורה לפרמיה שנתית, פיצוי כספי בהתרחש אירוע מסוים שלגביו קיימת אי-ודאות ואשר בגינו צפוי נזק למבטוח או לצד ג'. מנגנון הביטוח נועד לכסות סיכונים שסבירותם גבוהה, או לחלופין סיכונים שסבירותם נמוכה אולם הנזק הצפוי גבוה במיוחד.

חברת ביטוח – חברה המתחייבת לשלם למבטוח, בגין הפרמיה ששילם, תשלומים במקרה של אסון או נזק ברכוש. חברה או תאגיד אחר המורשים על פי חוק הפיקוח על עסקי ביטוח לפעול כמבטח. חברת ביטוח רשאית לעסוק רק בענפי הביטוח שלגביהם ניתן לה הרישיון.

סוכנות ביטוח – מי שעוסק בתיווך ביטוחים בין מבטחים לבין מבטחים ונקבע מעמדו כמקשר בין המבטח למבטוח. לעניין משא ומתן לקראת כריתתו של חוזה הביטוח ולעניין כריתת חוזה ביטוח, יראו את סוכן הביטוח כשלוחו של המבטח, זולת אם פעל כשלוחו של המבטוח לפי דרישתו בכתב.

יועץ ביטוח – איש מקצוע בעל ניסיון וידע בתחום הביטוח שבו הוא מייעץ. הוא אינו קשור בשום אופן לחברת ביטוח כלשהי ומקבל את שכרו בגין ייעוץ ביטוחי מהלקוח. יועץ הביטוח נדרש לראות את מכלול השיקולים של הלקוח ולסייע לו בהבנת הצרכים, וכנגזרת מכך לייעץ ללקוח באילו מוצרי ביטוח לבחור ועל אילו מוצרי ביטוח לשמור.

פרמיית ביטוח – תשלום שמעביר המבטוח למבטח תמורת הסכמתו של המבטח לשלם פיצוי למבטוח במקרה של נזק נשוא הביטוח.

ביטוח אלמנטרי = ביטוח כללי – מכלול ענפי הביטוח המבטחים מפני סיכון לאובדן רכוש או סיכון לפגיעה בנפש כתוצאה משימוש ברכוש. הביטוח אינו כלול בענף הפנסיוני ובענף ביטוח חיים ובריאות, והוא נעשה באמצעות פוליסה שהיא חוזה התקשרות בין המבטוח למבטח.

מטרת הבדיקה

- בחינה של אופן ניהול חשיפות בביטוח ואופן קביעת הכיסויים הביטוחיים הנדרשים.
- בדיקת התקשרות העירייה עם חברת הביטוח, סוכנות הביטוח ויועץ הביטוח, תוך הבחנה בין תפקידים ואחריותם של כל אחד מגורמים אלו.
- בחינת קיומם של מנגנוני בקרה בתהליכי התקשרות בחוזה ביטוח וחידוש חוזה ביטוח.

היקף הבדיקה

במסגרת הביקורת נבחנו תהליכי העבודה וההתנהלות בעניין כלל פוליסות הביטוח האלמנטרי (ביטוח כללי) שבהן העירייה מבטחת. בחינת הביקורת מתייחסת לפוליסות שעמדו בתוקף בשנים 2022 ו-2023. הביקורת אינה מתייחסת לניהול וטיפול בתהליכי תביעות.

מתודולוגיית הבדיקה

במסגרת הביקורת נסקרו כלל הפוליסות הקיימות (ביטוח אלמנטרי) לשנים 2022 ו-2023, כרטיסי הנהלת חשבונות בנוגע לפעילות הביטוח (למעט כרטיסים ותנועות המייצגים תביעות בביטוח) וכן מסמכים והתכתבויות הקשורים לפעילות ביטוח, חידוש חוזה ביטוח ומכרזי ביטוח.

נערכו בדיקות מדגמיות לפוליסות הביטוח הקיימות בעירייה, כולל בחינה של חוזה הביטוח, דפי הרשימה של הפוליסות, החרגות וסייגים בפוליסות. כמו כן נבחן קיומם של מנגנוני פיקוח ובקרה על פעילות הביטוח בעירייה.

דוחות קודמים בנושא

דוח מבקרת העירייה

בשנת 2015 נערך דוח ביקורת "טיפול בביטוחי העירייה" לתקופה 2013–2014. במסגרת הדוח נבחנו בין היתר נאותות תהליכי העבודה הנוגעים לחידוש פוליסות ביטוח, קיומן של פוליסות ביטוח מספקות אצל ספקי שירותים וקיומם של תהליכי טיפול בדרישות נזק. מהביקורת עלה כי בתחום ביטוח הנכסים העירייה חשופה לסיכונים הן בשל היעדר כיסוי ביטוחי מספק והן כתוצאה מהיעדר תהליכי בקרה בהיבטים של כיסויים ביטוחיים וטיפול בדרישות נזק.

דוח מבקר המדינה

דוח ביקורת על השלטון המקומי בנושא "ביטוח נכסי רשויות מקומיות" לתקופה נובמבר 2011 – מרץ 2012: במסגרת הדוח נבחנה היערכותן של הרשויות המקומיות לביטוח נכסיהן. מהביקורת עלה כי רשויות מקומיות לא ביצעו סקר נכסים ולא שיערכו את נכסיהן לצורך ביטוח וכי רשויות עלולות להימצא בחוסר ביטוח. כמו כן נמצא כי משרד הפנים לא קבע נהלים והנחיות בתחום הביטוח וכי לרשויות מקומיות רבות אין נהלים המסדירים את ניהול תחום הביטוח, לרבות מעקב אחר הוצאות ביטוח.

עוד עלה מהדוח כי רשויות מקומיות רבות ובכללן עיריית ירושלים, "ששווי נכסיהן נאמד בסכום ניכר, אינן מבצעות ניהול סיכונים באופן סדור, הנושא אינו מעוגן בנהליהן וממילא לא נעשה שימוש בכלי זה בקבלת ההחלטות על אופן ההגנה על רכושן, לרבות החלטות בתחום הביטוח, ובמשא ומתן עם החברות המבטחות". בתגובתה לממצא כאמור מסרה עיריית ירושלים כי "תשקול בחיוב את ההמלצה למסד את הליך ניהול הסיכונים במסגרת גיבוש תקציבה השנתי, כחלק ממערך ההגנה והאבטחה על נכסיה, ותבחן את האפשרות לשילוב ניהול הסיכונים גם בהליך רכישת הכיסוי הביטוחי".

תקופת הביקורת

הביקורת נערכה בחודשים יולי – דצמבר 2024.

פירוט הממצאים

פרק ראשון מידע כללי ונתונים כספיים

הגורמים המעורבים בפעילות הביטוח

גורמים בעירייה

יחידת הביטוחים באגף חשבות וניהול פיננסי

פעילות הביטוחים בעיריית ירושלים מנוהלת ומתופעלת בידי מערך הביטוחים העירוני באגף חשבות וניהול פיננסי בעירייה (להלן: מחלקת הביטוחים) בליווי שוטף של יועץ הביטוח לעירייה (בתפקיד משמש משרד עורכי דין חיצוני, להלן: יועץ הביטוח או יועצת הביטוח). מחלקת הביטוחים אחראית בין היתר על הליך חידושי הביטוחים, הוספת נכסים לביטוח קיים, עדכון כרטיסי הנהלת החשבונות לצורכי התחשבות וביצוע תשלומי פרמיות ביטוח, קבלת מסמכי הפוליסה, בדיקתם ושמירתם בתיקייה ייעודית ברשת העירונית, שמירת תיעוד אסמכתאות והתכתבויות רלוונטיות לתחום הביטוח, ניהול תקשורת שוטפת מול יועץ הביטוח וסוכנות הביטוח, הארכות חוזים ומעורבות במכרזי ביטוח.

מחלקת הביטוחים והעומד בראשה מעורבים באופן שוטף ומעמיק בהיבטים הכספיים של פעילות הביטוח (רישומים בכרטיסי הנהלת החשבונות, חישובי פרמיות לתקופה), בתהליכי מכרזי הביטוח ובתהליכי חידוש פוליסות ביטוח. המחלקה מעורבת באופן חלקי בפעילות ביטוח צי הרכב ובאופן מצומצם בפעילות ביטוח תאונות אישיות לתלמידים. כמו כן, בהתבסס על מידע שיפורט בהרחבה בפרק 2 לדוח (יועץ הביטוח), מחלקת הביטוחים מעורבת במידה מסוימת בפעילות השוטפת של יועץ הביטוח למול מחלקות העירייה.

מינהל החינוך

ניהול הטיפול בביטוח תאונות אישיות לתלמידים מבוצע בידי מינהל החינוך (מנח"י), אשר אחראי בין היתר על מיפוי ודיווח בדבר מצבת מוסדות החינוך בעיר, מתן מידע מעודכן ומדויק בנוגע לכמות תלמידים בכל מוסד וניהול תקשורת מול מחלקת הביטוחים לצורך חידוש הביטוח עבור כל שנת לימודים ותשלומי פרמיות בהתאם.

מחלקת התחבורה באגף תברואה

ניהול הטיפול בביטוח צי רכב מבוצע בהובלת הממונה על צי הרכב באגף תברואה, אשר אחראי בין היתר על מיפוי וניהול צי הרכב העירוני, מתן מידע מעודכן ומדויק בקשר למצבת כלי הרכב – כולל הוספת כלי רכב לצי, גריעת כלי רכב ועדכונים נוספים העשויים להשפיע על חידוש ביטוח צי הרכב – וניהול תקשורת מול מחלקת הביטוחים לצורך חידוש הביטוח ותשלום פרמיות בהתאם.

מינהל היועץ המשפטי

מינהל היועץ המשפטי אחראי בין היתר על עריכה וניסוח של חוזים ומכרזים בתחום הביטוח, מתן ייעוץ משפטי למחלקת הביטוחים בנושאים שעשויים להשפיע על פעילות הביטוח והכיסויים הביטוחיים, ניהול תביעות שהעירייה בוחרת לטפל בהן בעצמה וניהול מחלוקות משפטיות, אם מתגלעות מול חברות הביטוח, בקשר לפרשנות הפוליסות, היקף הכיסוי בפוליסות וכדומה.

גורמים חיצוניים

יועץ הביטוח

יועץ ביטוח נדרש להיות איש מקצוע בעל ניסיון וידע בתחום הביטוח שבו הוא מייעץ. אסור לו בשום אופן להיות קשור לחברת ביטוח ועליו לקבל את שכרו בגין ייעוץ ביטוחי מהעירייה, השוכרת את שירותיו. על יועץ הביטוח לראות את מכלול השיקולים של העירייה, לסייע לה בהבנת הצרכים ובהתאם להמליץ על מוצרי הביטוח הנדרשים.

יועץ הביטוח של העירייה הוא משרד עורכי דין חיצוני אשר נכלל במאגר היועצים של העירייה ומספק שירותי ייעוץ ביטוח לעירייה משנת 2019. יועץ הביטוח אחראי בין היתר לספק שירותי ייעוץ שוטף בסוגיות הקשורות לביטוח וניהול הסיכונים, להכין מפרטי ביטוח, ללוות ולייעץ בתהליכי מכריז ביטוח, לבחון ולאשר את נוסח אישורי הביטוח והנספחים לחוזים הקשורים בביטוח, לנתח את הסיכונים בביטוח, להעניק חוות דעת בנושא בהתאם לנדרש ולייצג במקרים מסוימים את העירייה למול חברות הביטוח.

ראו הרחבה בנושא פעילות יועץ הביטוח בפרק שני להלן.

סוכנות הביטוח

סוכנות ביטוח היא הגורם שעוסק בתיווך ביטוחים בין מבטחים לבין מבטחים. סוכנות ביטוח היא שמקשרת בין המבטח למבוטח הן לעניין המשא ומתן לקראת כריתת חוזה הביטוח, הן לעניין כריתת חוזה ביטוח והן לצורך חידוש חוזה ביטוח. יש לראות בסוכנות הביטוח כשלוחו של המבטח, זולת אם פעלה כשלוחו של המבוטח לפי דרישה בכתב של המבוטח.

סוכנות הביטוח המשמשת את העירייה (ג"ב סוכנות לביטוח) אחראית בין היתר לטיפול בהליך חידוש חוזה ביטוח, קבלת הצעות מחיר, ניהול תקשורת שוטפת מול חברות הביטוח וניהול הטיפול בתביעות ביטוח (מקרי ביטוח שבהם העירייה בוחרת להפעיל את הכיסוי הביטוחי ולשאת בהשתתפות העצמית).

יצוין כי סוכנות הביטוח שעובדת עם העירייה משמשת כצינור להעברת מידע מחברת הביטוח לעירייה ומהעירייה לחברת הביטוח. את הסוכנות בחרה חברת הביטוח (ולא העירייה), בהתאם לאמור בסעיף נוהל מינוי סוכן בנספח ב' למכרז הביטוח. ניכר כי הסוכנות עוסקת בעיקר בהעברת דרישות תשלום והעברת דפי הרשימה עבור הביטוחים השונים. הביקורת בחנה את המעורבות והפעילות של סוכנות הביטוח בקשר לחידוש חוזה ביטוח רכוש וחבויות לשנת 2021 (הליך שבוצע בדרך של הצעת חידוש ללא מכרז). הבדיקה העלתה כי הליך קבלת הצעת חידוש ביטוח באמצעות

סוכנות הביטוח היה ארוך ולא יעיל: הצעת החידוש התקבלה בסמוך למועד תום הביטוח והרעה לחלוטין את תנאי החידוש. ראו הרחבה בנושא חידוש ביטוח ומכרז ביטוח בפרק 3 להלן.

לדברי הממונה על מערך הביטוחים העירוני (להלן: מנהל מחלקת הביטוחים), סוכנות הביטוח מטפלת בעיקר בדרישות תשלום, חידוש פרמיות, תביעות, השתתפויות עצמיות ודיווח על פוליסות קבלנים. לדבריו, המחלקה פונה לסוכנות זמן מספק לפני תום תקופת הביטוח, אולם בצל חוסר הוודאות והאילוצים הרבים המשפיעים על שוק הביטוח, בדרך כלל תגובת הסוכנות והשלמת טיפולה בחידוש הפוליסות אורכים זמן רב.

היקפים כספיים

הביקורת בחנה את נאותות הנתונים הכספיים בפעילות הביטוח. לצורך כך ערכה את הבדיקות כמפורט:

- בדיקת נתוני הנהלת חשבונות עבור כל אחת מהשנים 2022 ו-2023.
- בדיקת רישומי הוצאות פרמיה בכרטיסי הנהלת חשבונות למול סכומי פרמיות בדפי הפוליסה עבור כל אחת מהשנים 2022 ו-2023.
- בדיקת סבירות של תוספת פרמיה לתקופת הארכת פוליסת רכוש וחבויות – הפוליסה לשנת 2022 הסתיימה ב-30.6.2022. כיוון שהעירייה לא הספיקה להשלים הליך יציאה למכרז ביטוח חדש עד למועד זה, הוארכה הפוליסה בהארכה מיוחדת לשלושה חודשים נוספים מ-1.7.2022 עד 30.9.2022.
- בדיקת סבירות של רישום הוצאות בש"ח עבור פוליסות נושאי משרה וסייבר המנוהלות בדולרים.

להלן פירוט הנתונים והממצאים שעלו:

לוח 1: פרמיות ביטוח – נתוני הנהלת חשבונות לשנים 2022 ו-2023 (ש"ח)

פוליסה	סוג ביטוח	2022	2023	פער	פער באחוזים
רכוש וחבויות	צד ג' ואחריות מקצועית	6,045,473	6,935,819	890,346	15%
	מבנים ורכוש	5,405,816	7,632,586	2,226,770	41%
	חבות מעבידים	1,492,748	1,333,825	-158,923	-11%
	חבויות	56,375	75,978	19,603	35%
	הרכבת הקלה	133,504	131,920	-1,584	-1%
נושאי משרה	נושאי משרה	49,829	70,000	20,171	40%
סייבר	סייבר	370,659	888,530	517,871	140%
סה"כ ללא פוליסות גג קבלנים וצי רכב		13,554,404	17,068,658	3,514,254	26%

פוליסה	סוג ביטוח	2022	2023	פער	פער באחוזים
גג קבלנים	קבלנים	1,559,888	1,542,423	-17,465	-1%
צי רכב	רכב	6,001,180	6,432,156	430,976	7%
סה"כ		21,115,472	25,043,237	3,927,765	19%

מניתוח הלוח לעיל עולה כי פרמיות הביטוח התייקרו בין שנת 2022 ל-2023. ההתייקרות המשמעותית ביותר חלה בפוליסת סייבר, בפוליסת נושאי משרה ובכיסוי חבויות מבנים ורכוש בפוליסת רכוש וחבויות. עיקר ההתייקרות נובעת מעלייה גורפת של מחירי הביטוח בשוק.

לוח 2: השוואת נתוני פרמיות ביטוח רכוש וחבויות 2022 (ש"ח)

פוליסה	סוג ביטוח	הנהלת חשבונות	דפי הפוליסה	דפי הפוליסה תחשיב*	פער	פער באחוזים
רכוש וחבויות	צד ג' ואחריות מקצועית	6,045,473	7,040,470	6,055,660	-10,187	-0.17%
	מבנים ורכוש	5,405,816	5,440,653	5,233,669	172,147	3.18%
	חבות מעבידים	1,492,748	1,777,230	1,424,227	68,521	4.59%
	חבויות	56,375	58,376	54,631	1,744	3.09%
	הרכבת הקלה	133,504	164,410	133,792	-288	-0.22%
סה"כ		13,133,916	14,481,139	12,901,979	231,937	1.77%

* הפוליסה הופקה לתקופה 1.4.2021 – 30.6.2022 והוארכה לתקופה 30.6.2022 – 30.9.2022. הסכום בלוח חושב באופן יחסי לתקופה של 12 חודשים קלנדריים בשנת 2022 (המורכבים מ-6 חודשי פוליסה מקורית, 3 חודשי הארכה בתנאי פוליסה מקורית ו-3 חודשי פוליסה חדשה מאוקטובר 2022).

מניתוח הלוח לעיל עולה כי נתוני הנהלת החשבונות משקפים את הוצאות הפרמיה בפועל, בהתאם לנתוני הפרמיות כפי שדווחו בדפי הפוליסה. הפערים שנמצאו הם זניחים ומייצגים חישוב במונחי ימים בהנהלת חשבונות (לעומת חישוב במונחי חודשים כפי שמופיע בלוח). הפער במבנים ורכוש (נתוני הנהלת החשבונות גבוהים מהתחשיב) נובע מתוספת מבנים שוטפת לאורך השנה, המשתקפת בנתוני הנהלת החשבונות. הפער בחבות מעבידים נובע מזקיפה יחסית ברישומי הנהלת החשבונות של פרמיה בגין עדכון שכר (הליך המבוצע אחת לשנה בחודש ינואר במסגרת עדכון טופס 126).

לוח 3: הארכת ביטוח רכוש וחבויות לתקופה 1.7.2022 – 30.9.2022 (ש"ח)

סוג ביטוח	פרמיה 15 חודשים עד 30.06.2022	תוספת פרמיה 3 חוד' עד 30.09.2022	תוספת פרמיה נדרשת (תחשיב)*	פער	פער באחוזים
רכוש ומבנים	5,440,653	1,293,686	1,088,131	205,555	18.89%
צד ג'	4,311,966	917,804	862,393	55,411	6.43%

סוג ביטוח	פרמיה 15 חודשים עד 30.06.2022	תוספת פרמיה 3 חוד' עד 30.09.2022	תוספת פרמיה נדרשת (תחשיב)*	פער	פער באחוזים
אחריות מקצועית	2,728,504	580,764	545,701	35,063	6.43%
חבות מעבידים	1,777,230	395,297	355,446	39,851	11.21%
חבויות – סחורה בהעברה	12,493	2,659	2,499	160	6.42%
חבויות – כספים	12,493	2,659	2,499	160	6.42%
חבויות – נאמנות עובדים	24,986	5,318	4,997	321	6.42%
חבויות – תאונות אישיות חברי מועצה	8,404	1,728	1,681	47	2.81%
הרכבת הקלה – צד ג'	87,452	18,614	17,490	1,124	6.42%
הרכבת הקלה – אחריות מעבידים	1,999	425	400	25	6.30%
הרכבת הקלה – אחריות מקצועית	74,959	15,955	14,992	963	6.42%
סה"כ	14,481,139	3,234,909	2,896,228	338,681	7.65%

* תחשיב 3 מתוך 15 חודשים מפרמיית המקור לפוליסת 2022.

מניתוח הלוח לעיל עולה כי הארכת הפוליסה לתקופה 1.7.2022 – 30.9.2022 לוותה בהתייקרות של כ-6.4% ביחס למחירי פוליסת המקור (לתקופה 1.4.2021 – 30.6.2022), למעט עבור פוליסת רכוש ומבנים, שבה ההתייקרות עמדה על כ-19%, ועבור פוליסת חבות מעבידים, שבה ההתייקרות עמדה על כ-11%.

להלן דברי מנהל מחלקת הביטוחים:

- לעניין ההתייקרות הגורפת – ההתייקרות נובעת מתוספת הצמדה לסכומים המקוריים עבור הארכת הפוליסה לתקופת חידוש מיוחדת לקראת עריכת מכרז.
- לעניין ההתייקרות בפוליסת חבות מעבידים – ההתייקרות נובעת מעדכון בפוליסה של שכר עבודה בפועל.
- לעניין ההתייקרות בפוליסת רכוש ומבנים – ההתייקרות נובעת מתוספות מבנים לאורך תקופת הפוליסה וכן מתוספת הצמדה לסכומים המקוריים עבור הארכת הפוליסה לתקופת החידוש המיוחדת לקראת עריכת מכרז.

הביקורת ביצעה חישוב סבירות להצמדה למדד ונראה שההתייקרות הנובעת מהצמדה היא בגדר הסביר.

לוח 4: השוואת נתוני פרמיות ביטוח רכוש וחבויות 2023 (ש"ח)

פוליסה	סוג ביטוח	הנהלת חשבונות	דפי הפוליסה	דפי הפוליסה תחשיב	פער	פער באחוזים
רכוש וחבויות	צד ג' ואחריות מקצועית	6,935,819	8,704,522	*6,963,618	-27,798	-0.40%
	מבנים ורכוש	7,632,586	8,818,608	* 7,054,886	577,699	7.57%
	חבות מעבידים	1,333,825	1,592,593	*1,272,151	61,674	4.62%
	חבויות	75,978	87,027	*76,066	-88	-0.12%
	הרכבת הקלה	131,920	165,171	*132,137	-217	-0.16%
סה"כ		16,110,128	19,367,921	15,498,858	611,270	3.79%

* הפוליסה הופקה לתקופה 1.10.2022 – 31.12.2023. הסכום בלוח חושב באופן יחסי לתקופה של 12 חודשים קלנדריים בשנת 2023.

מניתוח הלוח לעיל עולה כי נתוני הנהלת החשבונות משקפים את הוצאות הפרמיה בפועל בהתאם לתשלומי הפרמיות ובהתאם לנתוני הפרמיות כפי שדווחו בדפי הפוליסה.

הפערים שנמצאו (למעט במבנים ורכוש וחבות מעבידים) הם זניחים ומייצגים חישוב במונחי ימים בהנהלת חשבונות (לעומת חישוב במונחי חודשים כפי שמופיע בלוח). הפער במבנים ורכוש (נתוני הנהלת החשבונות גבוהים מהתחשיב) נובע מתוספת מבנים שוטפת לאורך השנה, המשתקפת בנתוני הנהלת החשבונות. הפער בחבות מעבידים נובע מזקיפה יחסית ברישומי הנהלת החשבונות של פרמיה בגין עדכון שכר (הליך המבוצע אחת לשנה בחודש ינואר במסגרת עדכון טופס 126).

כמו כן נמצא פער בסך 16,370 ש"ח בכרטיס הנהלת חשבונות ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית. הפער נובע מרישום פקודת יומן בכרטיס הנהלת חשבונות למיון הוצאות סייבר, שבעקבותיו נוצר "ניפוח הוצאות" בכרטיס בגובה הסכום כאמור.

לוח 5: פוליסת נושאי משרה ופוליסת סייבר – בהתאם לדפי הפוליסות (בדולר ובחישוב לש"ח)

שנה	נתון	נושאי משרה**	סייבר***
2022	פרמיה ב-\$	15,400	114,554
2023	פרמיה ב-\$	19,400	240,000
הפרש ב-\$		4,000	125,446
הפרש ב-%		26%	110%

שנה	נתון	נושאי משרה**	סייבר***
2022	בש"ח מחושב*	48,664	361,991
	בש"ח שולם	49,829	370,659
הפרש בש"ח		1,165	8,668
2023	בש"ח מחושב*	65,378	867,120
	בש"ח שולם	70,000	872,160
הפרש בש"ח		4,622	5,040

* חושב בהתאם לתאריך דרישת התשלום, הסמוך לתאריך תחילת הפוליסה.

** פוליסת נושאי משרה היא ל-12 חודשים קלנדריים 2023.

*** פוליסת סייבר היא לתקופה 23.2.2023 – 22.2.2024.

מניתוח הלוח לעיל עולה כי חלה התייקרות משמעותית של 110% בפרמיות ביטוח סייבר בין 2022 ל-2023. כמו כן חלה התייקרות של 26% בפרמיות ביטוח נושאי משרה בין 2022 ל-2023. עוד עולה כי קיימים פערים בין התחשיב השקלי לתשלומי הפרמיה (המבוסס על המרה בהתאם לשער החליפין במועד דרישת התשלום, שהוא סמוך למועד תחילת הביטוח) לבין התשלומים בפועל. פער זה נובע מהעובדה שתשלומי הפרמיה מחולקים לתשלומים ומתורגמים לש"ח בהתאם לכל אחד מתאריכי התשלום.

כמו כן בסקירת דפי הפוליסה עלו הממצאים שלהלן:

קיים שוני באופן זקיפת הוצאות פרמיית ביטוח עבור הביטוחים השונים. בעוד שהוצאות פרמיית ביטוח רכוש, צד ג' וחבויות נזקפות באופן יחסי לתקופה שעבורה משולמת הפרמיה, הוצאות פרמיית ביטוח סייבר אינן נזקפות באופן יחסי לתקופה. לדברי מנהל מחלקת הביטוחים, פוליסת סייבר היא הגדלה לחוזה הביטוח עם חברת הפניקס ולכן הם אינם זוקפים את הפוליסה לפי החלק היחסי של השנה.

לאורך התקופה שבין 1 בינואר ל-23 בפברואר 2023 העירייה לא הייתה מכוסה בביטוח סייבר.

מסקנות

1. תשלומי פרמיות הביטוח התייקרו משמעותית בין שנת 2022 ל-2023 (ראו לוח 1). עיקר ההתייקרות בפוליסות נובעת מעלייה גורפת של מחירי הביטוח בשוק.
2. עבור השנים 2022 ו-2023 (ראו לוחות 2, 3, 4) קיים פער בין נתוני הנהלת חשבונות לבין דפי הפוליסה בנוגע לתשלומי הפרמיות. הפער בביטוחי מבנים ורכוש נובע מתוספת מבנים שוטפת לאורך השנה, המשתקפת בנתוני הנהלת החשבונות. הפער בביטוחי חבות מעבידים נובע מזקיפה יחסית ברישומי הנהלת החשבונות של פרמיה בגין עדכון שכר.
3. הארכת הפוליסה לתקופה 1.7.2022 – 30.9.2022 (ראו לוח 3) לוותה בהתייקרות ביחס למחירי פוליסת המקור. הסיבה העיקרית להתייקרות היא הצמדה למדד של סכומי הביטוח בפוליסה המקורית. ההתייקרות בכיסוי רכוש ומבנים נובעת מתוספת מבנים שוטפת לאורך השנה, וההתייקרות בכיסוי חבות מעבידים נובעת מעדכון שכר בפוליסה.

4. עבור שנת 2023 (ראו לוח 4) קיים פער בסך 16,370 ש"ח בכרטיס הנהלת חשבונות ביטוח צד ג' ואחריות מקצועית. הפער נובע מרישום פקודת יומן בכרטיס הנהלת חשבונות למיון הוצאות סייבר שבעקבותיו נוצר "ניפוח הוצאות" בכרטיס בגובה הסכום האמור.
5. נוסף להתייקרויות בפוליסת סייבר ובפוליסת נושאי משרה כאמור וכפי שעולה מלוח 5 לעיל, קיימים פערים בין תחשיב שקלי לפרמיה לבין תשלומי הפרמיה בפועל. פער זה נובע מהעובדה שתשלומי הפרמיה מחולקים לתשלומים ומתורגמים לש"ח בהתאם לכל אחד מתאריכי התשלום.
6. אופן זקיפת הוצאות פרמיית הביטוח משתנה בין הביטוחים השונים, מצב שיוצר חוסר עקביות ברישומים החשבונאיים בנוגע להוצאות הביטוח.
7. לאורך התקופה שבין 1 בינואר ל-23 בפברואר 2023 העירייה לא הייתה מכוסה בביטוח סייבר. היעדר ביטוח לתקופות מסוימות עלול לחשוף את העירייה לסיכונים שאינם ברי כיסוי במקרה שסיכונים אלו יתממשו בתקופות אלו.

המלצות

1. לכנס ועדת היגוי בראשות אגף חשבות וניהול פיננסי ובשיתוף מינהל היועץ המשפטי ויועץ הביטוח לשם דיון מעמיק ובחינה בדבר הרחבת אפשרויות הביטוח, תוך מציאת פתרון תחרותי מול ההצעות הקיימות כיום מחברות הביטוח הפועלות בישראל. בין היתר מוצע לבחון חלופות של רכישת ביטוח ישירות ממבטחי המשנה (לחלק מהסיכונים) וחלופה של כיסוי ביטוחי באמצעות יצירת קרן ביטוח עצמית לעירייה (לחלק מהסיכונים).
2. לוודא דיוק ושלמות בביצוע פקודות יומן למיון בין כרטיסים בהנהלת החשבונות.
3. לוודא זקיפת הוצאות פרמיית ביטוח בעקביות לתקופה שעבורה משולמת הפרמיה – עבור כל סוגי הפוליסות, ולא רק עבור פוליסת רכוש ומבנים.
4. לשאוף לרכז את הביטוחים לתקופה קלנדרית בת שנה כדי לאפשר ניהול ביתר קלות של רישומי הפוליסה, מעקב אחר תוספות נכסים לביטוח ותשלומים. כמו כן לוודא שמירת רצף ביטוחי בכל אחת מהפוליסות, למעט במקרים שהוחלט לבטל פוליסה מסוג מסוים – בכפוף לאישור ואסמכתה בכתב להחלטה שהתקבלה ולמועד תחילת יישומה.

תגובת המבוקרים

אגף חשבות וניהול פיננסי

המלצה 1: ועדת היגוי בראשות גזבר העירייה פועלת זה כמה חודשים. התקיימו דיונים יחד עם יועצת הביטוח ונציגי היועץ המשפטי. ועדת ההיגוי ממשיכה בפעולתה.

המלצה 2: ההמלצה מקובלת.

המלצה 3: הפרמיות משולמות בהתאם לתקופות הפוליסות השונות.

המלצה 4: מאחר שבסוף השנה יש לחץ אצל מבטחי המשנה, קשה לחדש ביטוחים ולקבל מענה בזמן מהמבטחים. חברות הביטוח מעדיפות חידוש באמצע שנה. אנו לא רואים בזה בעיה.

אגף נכסי העירייה

המלצה 4: האגף מבהיר כי האגפים המשתמשים מעבירים לאגף נכסי העירייה ערך כינון של נכסים חדשים.

התייחסות הביקורת

המלצה 3: המלצת הביקורת מתייחסת לזקיפת הוצאות ולא לעיתוי תשלום הפרמיה. הביקורת שבה ומדגישה את חשיבות זקיפת הוצאות פרמיית ביטוח באופן עקבי לתקופה שעבורה משולמת הפרמיה, עבור כל סוגי הפוליסות ולא רק עבור פוליסת רכוש ומבנים.

המלצה 4: המלצת הביקורת מתייחסת גם לסוגיית שמירת רצף ביטוחי, אך בנוגע אליה לא התקבלה התייחסות המבוקרים. הביקורת שבה ומדגישה את חשיבות שמירת הרצף הביטוחי בכל אחת מהפוליסות, למעט במקרים שהוחלט לבטל פוליסה מסוג מסוים ובכפוף לאישור ואסמכתה בכתב להחלטה שהתקבלה ולמועד תחילת יישומה.

נהלים, ניהול סיכונים, פיקוח ובקרה

מדיניות הביטוח בעירייה

החלטת העירייה בדבר רכישת ביטוח עשויה להיות מושפעת מצד אחד מהיקף נכסיה, ובהתאם לכך מסכומי הפרמיה שחברת הביטוח דורשת, ומצד שני מיכולתה הכלכלית של העירייה. בקרה תקציבית נבונה על ביטוחי הרכוש של העירייה עשויה לסייע במציאת האיזון ההולם בין שני היבטים אלו. לצורך כך חשוב שתהיה מדיניות כתובה של העירייה בנושא הביטוח. העירייה נדרשת להגדיר את "תיאבון הסיכון" שלה, ובהתאם לכך להגדיר את הצעדים שברצונה לנקוט כדי לצמצם את היקף החשיפה לסיכונים. מדיניות הביטוח צריכה להיות מעוגנת במסמך כתוב, שבו תהיה התייחסות לדיון שהתקיים בנושא "תיאבון הסיכון", להחלטות שהתקבלו בדבר החשיפות הקיימות, מקרים שבהם נדרש לצמצם חשיפה ולהחלטות שהתקבלו בנוגע לרכישת כיסויים ביטוחיים חדשים והרחבה או צמצום של כיסויים קיימים – הכול בכפוף לשיקולים שעמדו בפני מקבלי ההחלטות טרם נקיטת פעולות אלו. על המדיניות להתייחס גם לתהליכי בקרה ופיקוח וכן לממשקי העבודה והגורמים שאמורים להיות מעורבים בפעילות הביטוח ותהליך ניהול הסיכונים בביטוח.

בדיקת הביקורת העלתה כי לא קיים מסמך מדיניות ביטוח לעירייה.

סקר סיכונים בביטוח

חברות ביטוח נוהגות לעיתים לבצע סקר סיכונים כחלק מתהליך חיתום הביטוח (בחינת הבקשה לעריכת ביטוח, הערכת הסיכונים וקביעת המחיר שישולם כפרמיה). הסקר עשוי להצביע על סיכונים שהמבוטח לא היה ער לקיומם. במקביל לסקר כאמור, העירייה נדרשת אף היא לבצע תהליך של הערכת הסיכון הפוטנציאלי לרכושה כדי לאתר סיכונים נוספים שראוי לבטח את הנכסים מפניהם וסיכונים שלא נהוג לבטח מפניהם (כגון סיכונים מלחמה ואירועי טרור). התהליך מאפשר לעירייה לבחון פתרונות חלופיים לביטוח, לבחון את אמצעי המיגון הקיימים ברשותה ואף לאפשר הקטנת הפרמיה המשולמת אם יבוצעו פעולות לצמצום הסיכון.

בדיקת הביקורת העלתה כי לא קיים סקר סיכונים ביטוח בעירייה ולא מבוצע הליך תקופתי סדור של מיפוי סיכונים, הערכתם והמלצות לאופן ההתמודדות מולם.

כמו כן בדוח הביקורת לשנת 2022 בנושא ההיערכות העירונית לתרחיש רעידת אדמה, נקבע כי על העירייה לטייב את תהליך ניהול הסיכונים בעניין ביטוח נכסי העירייה ורכושה. מצופה כי העירייה תכלול במסגרת סקר סיכונים בביטוח פרק ייעודי העוסק בהיבטים של היקף הנכסים המבוטח, חשיפות לסיכונים ודרכים לפתרונן.

מנהל מחלקת הביטוחים מסר לביקורת כי ניתוח הסיכונים שלהם חשופה העירייה מבוצע לקראת חידוש ביטוחים או יציאה למכרז חדש. לדבריו, הניתוח נעשה על סמך ליווי צמוד לאורך כל השנה של יועץ הביטוח את פעילות האגפים (ליווי של מכרזים וחוזים בהיבט ביטוחי) וכן על סמך סוגיות ביטוחיות שעולות במהלך השנה באגפי העירייה השונים, והכול על פי דרישה או בהתאם לצורך. בהתייחס לתגובת מנהל מחלקת הביטוחים, הביקורת מציינת כי אין מסמך כתוב המעגן מסקנות והחלטות, אם אכן התקבלו במהלך השנה, בקשר לסיכונים הביטוח הרלוונטיים לעירייה.

נהלים, פיקוח ובקרה (לא כולל פעילות תביעות ביטוח)

נוהל עבודה הוא הבסיס לממשל תאגידי נאות, אשר נוסף לתרומתו לאסדרה של תהליכי העבודה, יוצר בסיס לתהליכי בקרה לצמצום ומניעה של טעויות ואי-סדרים.

במהלך כל שנת עבודה נצברות בעירייה שעות עבודה רבות המייצגות ניסיון רב, ובהתאם לכך משתנים ומתעדכנים הלכה למעשה תהליכי העבודה ביחידות השונות. תיעוד הניסיון שנצבר בתבנית של נוהל עבודה מאפשר ליצור בסיס תוכן לתהליכי העבודה, שיפורם וקביעת בקורות מובנות במסגרתם.

בדיקת הביקורת העלתה כי אין נוהל המסדיר את ההתנהלות השוטפת הנדרשת במסגרת פעילות הביטוח בעירייה. בין היתר לא מעוגנת בכתב ההתנהלות הנדרשת בעת חידוש ביטוח והרחבת גבולות אחריות בביטוח ובמקרים שעולה צורך ברכישת כיסוי נוסף בביטוח. ניהול פעילות הביטוח השוטפת בעירייה נסמך על הבנתו, בקיאותו ומעורבותו העמוקה של מנהל מחלקת הביטוחים ועל הממשקים שהוא מקיים מול אנשי המקצוע בתחום הביטוח (יועץ הביטוח וסוכנות הביטוח).

כמו כן לא נמצא תיעוד לקיומם של תהליכי בקרה תקופתיים הקשורים לפעילות הביטוח. בין היתר לא קיים גורם אשר אינו מעורב ישירות בתהליכי הביטוח ושבוחן אחת לתקופה את תהליכי העבודה

בביטוח. נוסף לכך אין מערכת מידע הכוללת בקורות מובנות לבחינה של סכומי ביטוח, תשלומי פרמיות בביטוח, שינויים מהותיים בגבולות אחריות וחריגים בביטוח.

מסקנות

8. בהיעדר מסמך מדיניות ביטוח לעירייה, עלולה העירייה למצוא את עצמה ללא הגדרת "תיאבון הסיכון" וכפועל יוצא מכך ללא הגדרה מסודרת של הצעדים ומערכת הפעולות שברצונה לנקוט כדי לצמצם את היקף החשיפה לסיכונים.
9. היעדר סקר סיכוני ביטוח כאמור עלול להוביל לחסר ביטוח, או לביטוח בסכומים גבוהים של כיסויים שבהם החשיפה נמוכה ושולית וכן לחשיפה מהותית בקורות אירוע מסוג רעידת אדמה (כפי שפורט בהרחבה בדוח ביקורת העירייה לשנת 2022 בנושא ההיערכות העירונית לתרחיש רעידת אדמה).
10. אין נוהל ביטוחים. היעדר נוהל להסדרת ההתנהלות השוטפת הנדרשת במסגרת פעילות הביטוח בעירייה יכול להוביל לקשיים בניהול תקין, אחיד ומיטבי של תהליכי העבודה הקשורים לביטוח.
11. לא נמצא תיעוד לקיום הליכי בקרה תקופתיים על פעילות הביטוח. היעדר הליכי בקרה שוטפים ותקופתיים עלול להוביל לגילוי מאוחר של חשיפות ולקושי ביכולת להתמודד עם השפעתן של חשיפות אלו אם יגיעו לכדי מימוש.

המלצות

5. להגדיר את "תיאבון הסיכון" של העירייה ובהתאם לכך להגדיר את הצעדים שברצונה לנקוט כדי לצמצם את היקף החשיפה לסיכונים. בהתאם, לגבש בכתב את מדיניות הביטוח של העירייה. כל זאת בסיוע יועץ הביטוח של העירייה.
6. לבחון מול יועץ הביטוח ומול סוכנות הביטוח אם קיים סקר סיכוני ביטוח שייתכן שחברת הביטוח ביצעה בעבר, טרם הפקת הביטוח לראשונה. כמו כן לבצע סקר סיכוני ביטוח מעודכן, שיתייחס לכלל הסיכונים בפעילות העירייה שעשויים להשפיע על החשיפות והכיסויים הנדרשים בביטוח. במסגרת הסקר יש להתייחס להיקף הנכסים המבוטח, לחשיפות הפוטנציאליות בכיסוי חסר ולדרכים לפתרונן. יש לוודא תיקוף ועדכון של הסקר אחת לתקופה (לפחות אחת לשנה-שנתיים).
7. לעגן בנוהל את תהליך העבודה השוטף של מחלקת הביטוחים. הנוהל יתייחס בין היתר לחידוש ביטוח (בכל אחד מענפי הביטוח), בעלי תפקידים, סמכויות, לוחות זמנים מוגדרים להסדרת פעולות חידוש טרם פקיעת חוזה הביטוח והתנהלות בנוגע למכרזי ביטוח.
8. להגדיר בתהליך העבודה מספר בקורות שלא יסרבלו ולא יקשו את תהליכי העבודה, אלא ישמשו כלי נוסף לבחינת נאותות ותקינות תהליכי העבודה השוטפים בהיבט של זיהוי סיכונים ומניעתם או לפחות צמצומם ככל האפשר.

תגובת המבוקרים

אגף חשבות וניהול פיננסי

המלצה 5: מדיניות הביטוח של העירייה נבחנת אצל גזבר העירייה, לרבות עם יועצת הביטוח של העירייה, בדרך כלל לפני פרסום מכרז וכן בחידושים לפי הצורך.

המלצה 6: מחלקת הביטוחים תבחן ביצוע סקר סיכוני ביטוח יחד עם יועצת הביטוח של העירייה.

המלצה 7: חידוש ביטוחים הוא חידוש חוזה התקשרות עם ספק, והוא מתבצע בהתאם לנוהלי העירייה. עם זאת תיבחן הנחיצות של כתיבת נוהל נפרד.

המלצה 8: מחלקת הביטוחים מבצעת בקורות ועובדת בתיאום עם החשבים, אגף התקציבים, היועץ המשפטי ויועצת הביטוח. תיערך בחינה אם יש צורך להוסיף בקורות.

התייחסות הביקורת

המלצה 5: הביקורת שבה ומדגישה את חשיבות הגדרת "תיאבון הסיכון" של העירייה וכפועל יוצא מכך את הצעדים שברצונה לנקוט כדי לצמצם את היקף החשיפה לסיכונים. בעולם הסיכונים כיום, נוכח תקופת הקורונה, תקופת המלחמה, העלייה בתקיפות סייבר ועוד, אפשר להסיק בבירור כי המציאות אינה ניתנת לחיזוי ומפתיעה פעמים רבות. בייחוד בשל סביבת סיכונים זו חשובה כפליים היערכות העירייה לתרחישי הסיכון המגוונים, ובכלל זה הגדרת מדיניות הביטוחים באופן שיצמצם ככל האפשר את החשיפה לסיכונים. בחינת סיכונים המבוצעת בדרך כלל לפני פרסום מכרז אינה מספקת, ובפרט במקרים שמבוצעות הארכות למכרזים קיימים.

המלצה 6: הביקורת מדגישה כי אם בחינת ביצוע הסקר על ידי העירייה לא תוביל לביצוע סקר הלכה למעשה, ייתכן שיישארו לעירייה חשיפות שאינן מכוסות וייתכנו אף כאלה שהעירייה לא תדע על קיומן.

מערכות מידע

תקן – ניהול פעילויות, ובפרט כאלו הכוללות מידע רב ונתונים כספיים מהותיים, מבוצע על פי רוב תוך שימוש במערכת לניהול מידע (מערכת ERP או מערכת רבת מודלים וממשקים אחרת) או לפחות באמצעות קובצי אקסל לצורך ריכוז, ניהול ובקרה על נתונים ומידע לאורך שנות הפעילות.

בבחינת ניהול פעילות הביטוחים בעירייה נמצא כי אין בעירייה מערכת מידע מרכזית לניהול פעילות הביטוח. פעילות הביטוח מתנהלת ברובה באופן ידני ומבוססת על חישובים המבוצעים בגיליונות אקסל ושמירת תיעוד בכונן עירוני (תיקייה ברשת העירונית) בנתיב ייעודי של מחלקת הביטוחים יש גישה אליו. התיעוד ברשת כולל בין היתר את הקבצים לחישוב פרמיות הביטוח ותשלומי הביטוח, דפי הרשימה של הפוליסות, תעודות החיוב והזיכוי שהתקבלו מסוכנות הביטוח ותיעוד של מכרזי ביטוח וסיכומי ישיבות ופגישות בנוגע לפעילות הביטוח בעירייה. כמו כן קיימת תיקיית דואר אלקטרוני ייעודית לדרישות פיצוי אזרחים (כאמור, בדוח זה אין התייחסות לניהול תביעות ביטוח).

במסגרת דוח הביקורת משנת 2015 בנושא "טיפול בביטוחי העירייה" מסר גזבר העירייה דאז: "מחלקת הביטוח תפעל לקדם אפיון והטמעה של מערכת ביטוחים ממוחשבת במהלך שנת 2016...". כמו כן באותו דוח מסר מנמ"ר (מנהל מערכות מידע ראשי) העירייה והממונה על אבטחת המידע: "מטה המחשוב יפעל לפתח ולהתאים את מערכת הביטוחים של העירייה, ככל שאלה יידרשו ויאופיינו ע"י המחלקה ובהתאם לתוכניות העבודה לפיתוח בשנת 2016". אולם נכון למועד דוח ביקורת זה, האמור טרם יושם.

מסקנות

12. היעדר מערכת מידע מרכזית לניהול פעילות הביטוח עלול להקשות את ניהול תהליכי העבודה, שכן מעצם טבעם תהליכי עבודה ידניים הם מסורבלים יותר ואיטיים יותר. כמו כן היעדר מערכת מידע כאמור מונע אפשרות לייצר בקורות מובנות בתהליכי העבודה, לרבות התרעה מבעוד מועד על תום תוקף פוליסה והתרעות על כיסוי בחסר, על קפיצה מהותית בפרמיה לחידוש, על אי-קבלת כלל מסמכי הפוליסה כנדרש ובמועד מסוכנות הביטוח וכדומה.

המלצות

9. לבחון אפשרות להטמעת מערכת מידע שתכלול את כל נתוני הביטוח לאורך השנים. חשוב שהמערכת תכלול בין היתר את כל סוגי הפוליסות, היקף הכיסויים הביטוחיים, מכרזים שבוצעו ופרמיות ששולמו. מערכת כאמור תסייע מאוד בניהול תביעות ביטוח (נושא שלא נבחן בדוח זה) וטיפול בהן וכן תאפשר לקיים הליך בקרה נוח ויעיל.

תגובת המבוקרים

אגף חשבות וניהול פיננסי

המלצה 9: מחלקת הביטוחים נמצאת כיום בתהליך של רכישת מערכת ביטוחים. מערכת זו מן הסתם תיתן מענה גם לצבירת מידע. כמו כן בתקופה הקרובה יעלה טופס תביעות מקוון אשר ייעל גם הוא את עבודת המחלקה ויכולת איסוף הנתונים.

פרק שני יועץ הביטוח

אופן ההתקשרות והיקפה

בתפקיד יועץ הביטוח הנוכחי של העירייה משמש משנת 2019 משרד עורכי דין ותיק. משרד זה החליף משרד עורכי דין ותיק אחר ששימש יועץ הביטוח של העירייה לאורך שנים רבות עד סוף שנת 2018.

בחירת יועץ הביטוח לשנת 2019

הליך בחירת יועץ הביטוח לשנת 2019 בוצע בדרך של קול קורא להצטרפות למאגר יועצים וניהול הליך הצעות מחיר מול יועצים במאגר כמפורט להלן:

ב-15.3.2018 פרסם המינהל הכספי הליך קול קורא לקבלת בקשות הצטרפות למאגר יועצים של המינהל הכספי בעירייה. ב-24.6.2018 אישרה הוועדה למסירת עבודות הפטורות ממכרז (להלן: הוועדה למסירת עבודות או הוועדה) להכליל במאגר שני יועצים בתחום הביטוח.

ב-18.10.2018 פנה מנהל מחלקת הביטוחים בדואר אלקטרוני לשני יועצים לשם קבלת הצעות למתן שירותי ייעוץ בתחום ביטוח העירייה וניהול סיכונים.

ב-1.11.2018 נבחרה ההצעה הזוכה מבין שתי ההצעות שהוגשו. הפער בין ההצעות עמד על כ-80,000 ש"ח.

ב-6.12.2018 נחתם עם יועץ הביטוח הסכם למתן שירותי ייעוץ וליווי. לפי ההסכם, תקופת ההתקשרות תעמוד על 12 חודשים, אולם העירייה רשאית להאריך את ההתקשרות ובלבד שתקופת ההתקשרות לא תעלה על ארבע שנים. שכר הטרחה לשנת הייעוץ הראשונה עמד על 118,800 ש"ח בתוספת מע"מ (139,000 ש"ח כולל מע"מ).

הארכת ההתקשרות עם יועץ הביטוח לשנים 2019–2022

ב-3.10.2019 אושרה בקשה להארכת הסכם ההתקשרות עם יועץ הביטוח בשנה נוספת. בהתאם, ב-25.11.2019 נחתם עם יועץ הביטוח מסמך הארכת הסכם למתן שירותי ייעוץ וליווי לתקופה 1.1.2020 – 31.12.2020. מסמך אישור הבקשה להארכת הסכם ההתקשרות עם יועץ הביטוח אינו כולל את רשימת חברי הוועדה, תפקידם וחתימתם.

ב-10.2.2020 התכנסה הוועדה והחליטה לאשר באופן גורף הארכת חוזים שיש בהם אופציה ולממש את תקופות האופציה בהסכמים. לקבלת האישור על האגף הרלוונטי לפנות ללשכה המשפטית ולחשבות לקבלת אישור הארכה.

ב-23.9.2020 נחתם עם יועץ הביטוח מסמך הארכת הסכם למתן שירותי ייעוץ וליווי לתקופה 1.1.2021 – 31.12.2021.

ב-31.8.2021 נחתם עם יועץ הביטוח מסמך הארכת הסכם למתן שירותי ייעוץ וליווי לתקופה 1.1.2022 – 31.12.2022.

בחירת יועץ ביטוח לשנת 2023 והארכת התקשרות לשנת 2024

ב-22.6.2021 פרסמה העירייה קול קורא להצטרפות למאגר יועצים למינהל הכספי.

33 יועצים נענו לקול הקורא, מתוכם רק יועץ אחד בתחום הביטוח וניהול הסיכונים.

ב-14.9.2021 אישרה הוועדה לנהל הליך להרחבת מאגר היועצים, בין היתר בתחום הביטוח וניהול הסיכונים. מסמך האישור של הוועדה להרחבת מאגר היועצים אינו כולל את רשימת חברי הוועדה, תפקידם וחתימתם.

בפברואר 2022 פורסם קול קורא להצטרפות למאגר היועצים עבור המינהל הכספי, ובו בין היתר קריאה לאיתור יועץ בתחום הביטוח וניהול הסיכונים.

ב-2.3.2022 אישרה הוועדה את בקשתם של המציעים שעמדו בתנאי הסף. שבעה יועצים הגישו בקשה להיכלל במאגר, מתוכם שני יועצים בתחום הביטוח וניהול הסיכונים, ורק אחד מהשניים עמד בתנאי הסף בהתאם לבחינת הוועדה.

בחודש אוקטובר 2022 פנה מנהל מחלקת הביטוחים בדואר אלקטרוני לשני יועצי הביטוח הכלולים במאגר המעודכן. בפנייתו ביקש לקבל הצעות למתן שירותי ייעוץ בתחום ביטוח העירייה וניהול סיכונים עבור תקופת התקשרות 1.1.2023 – 31.12.2023, כולל אופציה להארכת ההתקשרות בארבע תקופות נוספות בנות שנה כל אחת, בכפוף לאישור הוועדות העירוניות.

ב-17.11.2022:

- התקבל דואר אלקטרוני מאחד מיועצי הביטוח וניהול הסיכונים (מתוך שני היועצים במאגר) בדבר החלטתו לא להגיש הצעה למתן שירותי ייעוץ בתחום.
- התקבלה הצעה אחת יחידה בתיבת ההצעות, ואגף חשבות וניהול פיננסי המליץ להכריז עליה כהצעה זוכה.

ב-14.12.2022:

- הוועדה אישרה את זכיית הצעת היועץ, בהתאם להמלצת אגף חשבות וניהול פיננסי.
- נחתם עם יועץ הביטוח הסכם למתן שירותי ייעוץ וליווי. לפי ההסכם, תקופת ההתקשרות תעמוד על 12 חודשים, אולם העירייה רשאית להאריך את ההתקשרות ובלבד שתקופת ההתקשרות לא תעלה על ארבע שנים. שכר הטרחה לשנת ייעוץ עמד על 237,600 ש"ח בתוספת מע"מ (278,000 ש"ח כולל מע"מ).

ב-19.9.2023 נחתם עם יועץ הביטוח מסמך הארכת הסכם למתן שירותי ייעוץ וליווי לתקופה 1.1.2024 – 31.12.2024.

לוח 6: תעריפי שכ"ט יועץ הביטוח לשנים 2018–2023 (ש"ח כולל מע"מ)

2023	2022	2021	2020	2019	2018	
277,992	277,992	138,996	138,996	138,996	138,996	תעריף שנתי
-	138,996	-	-	-		שינוי ביחס לשנה קודמת
-	100%	-	-	-		שינוי באחוזים

בחינת כרטיס הנהלת החשבונות של יועץ הביטוח העלתה כי שכר הטרחה של יועץ הביטוח לרבעון שני 2022 נרשם באוקטובר 2022, ואילו שכר הטרחה לרבעון שלישי 2022 נרשם בספטמבר 2022. לדברי מנהל מחלקת הביטוחים, יועץ הביטוח שכח להגיש בזמן את חשבון הרבעון השני ולכן נוצר הפער ברישום.

מסקנות

1. מיעוט המשתתפים בקול הקורא להיכלל במאגר יועצי הביטוח וניהול הסיכונים של העירייה, בשילוב תנאי הסף להשתתפות בהליך הזמנה להציע הצעות למתן שירותי ייעוץ בתחום זה, מעמידים את העירייה במצב שבו היא נאלצת לבחור נותן שירות בהליך שאינו תחרותי הלכה למעשה לקבל את השירות המיטבי במחיר המיטבי.
2. מסמכי החלטות הוועדה למסירת עבודות שנגעו לפעילות הביטוח ושנבחנו בידי הביקורת אינם כוללים את רשימת חברי הוועדה, תפקידם וחתימתם. מצב זה עלול להעמיד ספק בדבר זהות מקבלי ההחלטות ותוקפן המחייב של החלטות אלו.
3. במסמכי החלטות הוועדה מצוין מסמך "מאגר/פרוטוקול בדיקת תנאי סף". אולם בכל המקרים שהועברו לביקורת, מסמך זה אינו כולל תאריך ומספר אסמכתה לזיהוי. לפיכך אי-אפשר להסיק בוודאות כי המסמך שהוגש לביקורת הוא המסמך שאליו מתייחסת החלטת הוועדה.
4. אי-דיוק בייחוס חשבונות לתקופת פעילות יועץ הביטוח יכול להעיד על תהליך התחשבות ותשלומים שאינו בהתאם לחוזה התקשרות ואינו בהתאם למדיניות התשלומים בעירייה.

המלצות

1. לבחון לעומק את הסיבות למיעוט היועצים המשתתפים בהליך הקול קורא ולכך שרק יועץ אחד השתתף בהליך מתן הצעות מחיר לשירותי ייעוץ בביטוח. יש לבצע התאמה בדרישות הקול הקורא באופן שיאפשר למספר רב יותר של יועצים מקצועיים הפועלים בישראל בתחום ניהול סיכונים בביטוח, להגיש הצעות לעירייה בתחום ביטוחיה וניהול סיכונה.
2. על כלל החלטות הוועדה למסירת עבודות והפרוטוקולים המופקים בעניין לכלול את רשימת חברי הוועדה, תפקידם וחתימתם.

3. לציין תאריך במסמכי התיעוד של הליך פתיחת המעטפות וההמלצות לאישור או אי-אישור עמידה בתנאים, באופן שיהיה אפשר לייחסם בוודאות להליך שבוצע.
4. לבצע בקרה תקופתית לבחינה של חיובים המתקבלים מיועץ הביטוח (וחיובים בכלל) ושיוכם לתקופה הרלוונטית.

תגובת המבוקרים

אגף חשבות וניהול פיננסי

המלצה 1: אגף התקציבים פרסם קול קורא להצטרפות יועצים שונים למאגר היועצים, לרבות פרסום נוסף להרחבת המאגר. תנאי הסף לכניסה למאגר הוא בסיסי ביותר ומאפשר למשרדים רבים להגיש הצעות. בכל מקרה ההליך פומבי ופתוח לכולם, ואין לאגף שליטה על המבקשים להצטרף למאגר.

המלצה 2: פרוטוקולים של הוועדה למסירת עבודות הם באחריות מזכירות מועצת העירייה.

המלצה 3: תאריך פתיחת המעטפות נרשם באופן קבוע בטופס פרוטוקול הפתיחה. האגף הפנה את תשומת לב אגף התקציבים, המרכז את המאגרים, לרישום תאריך גם על הטבלאות המרכזות.

המלצה 4: ההמלצה מקובלת.

אגף מכרזים והתקשרויות במינהל היועץ המשפטי

המלצה 1: תנאי הסף שנקבע בהליך הקול קורא הוא "ניסיון של שלוש שנים מתוך חמש השנים האחרונות במתן ייעוץ ביטוח וניהול סיכונים לרשויות מקומיות". זהו תנאי סף בסיסי, ובפרט שמדובר במאות חוזים בשנה שנדרשת לגביהם התייחסות של יועצי הביטוח. יתרה מזו, לטענת הדרג המקצועי קיימים מספר משרדים שעומדים בתנאי סף זה.

המלצה 3: טופס פתיחת מעטפות הוא בסמכות החשבים המינהליים. יצוין כי בטופס פתיחת המעטפות המקובל, שבו משתמשים במסגרת הליכי התקשרות, יש מקום למילוי תאריך הפתיחה.

התייחסות הביקורת

המלצה 1: תגובת המבוקרים כי קיימים מספר משרדים העומדים בתנאי הסף אינה מתיישבת עם העובדה שרק משרד אחד הגיש הצעה הלכה למעשה. שירות ייעוץ בתחום הביטוח הוא ייחודי ומשמעותי, ובפרט שמדובר בעבודה מול עיריית ירושלים (בהיבט החיובי של היקף הפעילות ותדמית הפעילות). אם קיימים משרדים העונים לתנאי סף זה, לא ברור מדוע לא הגישו הצעה בתחום מומחיותם ועיסוקם.

פעילות יועץ הביטוח

מתפקידו של יועץ הביטוח לסייע ללקוח בהבנת צורכי הביטוח, וכנגזרת מכך לייעץ ללקוח באילו מוצרי ביטוח לבחור ועל אילו מוצרי ביטוח לשמור. לכן יש חשיבות מכרעת למעורבותו של יועץ הביטוח בהליך מכריזי ביטוח, באישור חידוש ביטוח ובפעילות השוטפת של מחלקת הביטוחים.

בהתאם לחוזה ההתקשרות מול יועץ הביטוח, שירותי הייעוץ לעירייה כוללים בין היתר:

- בחינה וניתוח של הסיכונים שהעירייה חשופה להם
- סקירת מצב שוק בנושאים המשפיעים על הביטוח
- הכנת חוות דעת בנושאי ביטוחים, כולל (ולא רק) לבית משפט
- השתתפות בוועדות עירוניות בענייני ביטוח
- סיוע בהכנת דרישות כיסוי לביטוח לגורמים המבקשים רישיון לעסק
- מתן הרצאות לעובדי העירייה (שלושה עד חמישה מפגשים בשנה)
- הכנה של מפרטים, חוזי ביטוח ונספחי ביטוח וניתוח סעיפי הביטוח למכרזים
- סקירה והמלצה לאישור בדבר התקשרויות בחוזי ביטוח
- ייצוג העירייה מול חברות הביטוח

מבחינת הביקורת את קיום פעילותו של יועץ הביטוח, היקפה ותכולתה, עלו הממצאים שלהלן:

- אין תיעוד להליך מוסדר ומתועד לבחינה וניתוח של סיכונים העירייה, ואין דוח מסכם המתייחס לכלל הסיכונים שהעירייה חשופה להם והמלצות לצמצומם. לדברי מנהל מחלקת הביטוחים, ניתוח הסיכונים שהעירייה חשופה להם מתבצע לקראת חידוש הביטוח או יציאה למכרז, בהסתמך על ליווי צמוד של יועץ הביטוח את פעילות האגפים וסוגיות ביטוחיות שונות שעולות לאורך השנה.
- אין תיעוד להליך מוסדר ומתועד של סקירת מצב שוק בנושאים המשפיעים על הביטוח, אף על פי שבשנים האחרונות התרחשו אירועים חריגים ומהותיים בשוק שהשפיעו ישירות על היקף הכיסויים וההחרגות בפוליסות (בין היתר נגיף הקורונה). כמו כן אין דוח סיכום שנתי המתייחס למצב השוק באותה השנה והשפעתו על החשיפות והכיסויים הביטוחיים הנדרשים בהתאם. לדברי מנהל מחלקת הביטוחים, סקירת מצב שוק בנושאים המשפיעים על הביטוח מתבצעת לקראת חידוש הביטוח או יציאה למכרז בהסתמך על ליווי צמוד של יועץ הביטוח את פעילות האגפים וסוגיות ביטוחיות שעולות לאורך השנה. סקירה ניתנת בדרך כלל בדיון אצל הגזבר.
- אין תיעוד למעורבות יועץ הביטוח בהכנת דרישות כיסוי לביטוח עבור גורמים המבקשים רישיון לעסק. לדברי מנהל מחלקת הביטוחים, הכוונה בשירות זה היא הכנת דרישות לכיסויים ביטוחיים במכרזים ובחוזי התקשרות.
- עיקר התנהלות יועץ הביטוח למול חברות הביטוח באה לידי ביטוי בהליך מכריזי ביטוח ובפעילות חידוש ביטוח. מעבר לכך לא נמצאו מקרים שבהם ייצג יועץ הביטוח את העירייה למול חברות הביטוח בשנים 2022 ו-2023.

- הביקורת ביקשה לקבל תיעוד למקרים שבהם יועץ הביטוח מעורב במתן חוות דעת בנושאי ביטוח. בתגובה התקבל תיעוד למקרים שבהם נדרשה וניתנה חוות דעת של יועץ הביטוח, אולם לא התקבלו דוגמאות כאלה מהשנים 2020, 2021 ו-2022. יתרה מזו, בהתבסס על התיעוד שהתקבל, אפשר לראות כי חוות דעת מתקבלת לעיתים בסמוך למועד שבו התבקשה ולעיתים רק לאחר מספר ימים, גם כשמדובר בסוגיה שאינה דורשת בירור מעמיק (לדוגמה: פנייה לקבלת חוות דעת נשלחה ב-3.6.2019, מענה התקבל ב-11.6.2019).
- בנושא השתתפות בוועדות עירוניות בענייני ביטוח התקבלה דוגמה אחת בלבד. במקרה זה ב-15.6.2022 השתתף יועץ הביטוח בישיבת שולחן עגול בקשר למכרז פומבי לביטוח. בסיכום אין התייחסות למידע מקצועי או אחר שמסר (אם מסר) יועץ הביטוח במסגרת הישיבה.
- יועץ הביטוח מעביר מעת לעת הרצאות בנושאי ביטוח לעובדי העירייה.
- יועץ הביטוח היה מעורב בתהליך חידוש ביטוח רכוש וחבויות לשנת 2021. היועץ ליווה את העירייה הן בהתייחסותו המפורטת לרכיבי הפוליסה, הכיסויים וההתייקרויות והן בחוות הדעת וההמלצה שנתן להעדפה של חידוש חוזה הביטוח בחברת הפניקס על פני החלופה של יציאה למכרז חדש.
- לא נמצא תיעוד למעורבותו של יועץ הביטוח בתהליך הארכת תוקף ביטוח רכוש וחבויות לתקופה 1.7.2022 עד 30.9.2022 (טווח התאריכים שבין תום תוקף הפוליסה לתחילת תוקף הפוליסה החדשה לאחר הזכייה במכרז). הביקורת קיבלה לידיה מסמך הארכת תוקף הביטוח מחברת הביטוח וכן מסמך אישור הוועדה להארכת תוקף חוזים.
- יועץ הביטוח היה מעורב בהליך מכרז פומבי לביטוח רכוש וחבויות העירייה לשנת 2023. היועץ היה מעורב בדיון אצל גזבר העירייה בקשר ליציאה למכרז פומבי לביטוחי הרכוש והחבויות של העירייה וכן לאורך כל הליך כתיבת המכרז, בחינת הצעות המכרז והבחירה בזוכה.
- יועץ הביטוח היה מעורב בהליך חידוש ביטוח אחריות נושאי משרה לשנת 2022 ולשנת 2023 ונתן חוות דעת שעל בסיסה חידשה העירייה את הביטוח לכל אחת מהשנים 2022 ו-2023. בחינת מסמכי חוות הדעת של יועץ הביטוח העלתה כי:
 - עבור שנת 2022: התקבלו שתי הצעות מחיר, ונבחרה ההצעה היקרה יותר (יקרה ב-1,650 דולר ביחס לביטוח בשנה הקודמת וכן ביחס להצעת המחיר השנייה שהתקבלה) מכיוון שרכיב ההשתתפות העצמית בה היה נמוך יותר.
 - עבור שנת 2023: התקבלה רק הצעה אחת, שהייתה יקרה ב-4,000 דולר לעומת הפרמיה ששולמה בשנת 2022, ולמרות זאת המליץ יועץ הביטוח לחדש את הביטוח בהתאם להצעה שהתקבלה.
 - יובהר כי בפוליסת נושאי משרה יש חשיבות לשמירת רצף ביטוחי בפוליסה הקיימת, ולכן מטבע הדברים נוצרת הטיה מובנית להמלצה להמשך רציפות בחברה המבטחת על אף התייקרות בתעריפים.
- יועץ הביטוח היה מעורב בהליך חידוש ביטוח סייבר לשנת 2022 ולשנת 2023 ונתן חוות דעת שעל בסיסה חידשה העירייה את הביטוח לכל אחת מהשנים הללו. בחינת מסמכי חוות הדעת של יועץ הביטוח העלתה כי:

- עבור שנת 2022:

- קיימת אי-התאמה הגיונית בתאריכים המצוינים במסמך – לפי מסמך חוות דעת היועץ, פנייה לחברת הביטוח לקבלת הצעת חידוש הועברה ב-7.1.2022 ואילו הצעת חידוש לביטוח התקבלה ב-26.12.2021.
- למרות ההתייקרות של כ-35% בפרמיה, המליץ יועץ הביטוח על חידוש הפוליסה שכן החלופה הייתה כרוכה בהתייקרות של כ-30% בפרמיה, בשילוב התייקרות משמעותית (הכפלה) של רכיב ההשתתפות העצמית מסך של 50,000 ש"ח ל-100,000 ש"ח.
- יודגש כי בפוליסת ביטוח סייבר יש חשיבות לשמירת רצף ביטוחי בפוליסה הקיימת, ולכן מטבע הדברים נוצרת הטיה מובנית להמלצה להמשיך רציפות בחברה המבטחת על אף התייקרות בתעריפים.

- עבור שנת 2023:

- יועץ הביטוח המליץ על חידוש הביטוח בתנאים פחותים משמעותית – בין היתר הכפלה של הפרמיה (פרמיה בסך 240,000 דולר לעומת 114,500 דולר) והכפלה פי שישה (300,000 ש"ח לעומת 50,000 ש"ח) של סכום ההשתתפות העצמית.
 - בחוות דעת היועץ נרשם בין היתר כי "בהשוואה להצעות קודמות.... ההצעה המצ"ב סבירה..." – לא הועברו לביקורת הצעות נוספות (אם היו כאלה) שעמדו לבחינת העירייה ויועץ הביטוח, אלא הועברה הצעה אחת בלבד מ-26.2.2023.
 - חידוש פוליסת הסייבר הותנה בקיומה של תוכנית BCP (תוכנית המשכיות עסקית) תוך ארבעה חודשים (בהתאם להצעת החידוש) ותוך שלושה חודשים (בהתאם לחוות דעת יועץ הביטוח). בהתייחס לטווח הרחב (ארבעה חודשים מתחילת הפוליסה), תוכנית כאמור נדרשה עד ל-23.6.2023 לכל המאוחר. בפועל הביקורת קיבלה את טיטת התוכנית כשהיא מעודכנת לחודש יולי 2023 ולא קיבלה את התוכנית הסופית המאושרת.
 - יובהר כי בפוליסת ביטוח סייבר יש חשיבות לשמירת רצף ביטוחי בפוליסה הקיימת, ולכן מטבע הדברים נוצרת הטיה מובנית להמלצה להמשיך רציפות בחברה המבטחת על אף התייקרות בתעריפים.
- בהתאם לחזי ההתקשרות מול יועץ הביטוח ובהתבסס על הזמנת העירייה לקבלת הצעות לשירותי ייעוץ ביטוח, אומדן שעות העבודה של יועץ הביטוח עמד על 840 שעות בשנת 2019 ועל 1,120 שעות בשנת 2023. בדיקת הביקורת את סבירות שעות הייעוץ העלתה את הממצאים שלהלן:
- אין הסבר לגידול בשעות הייעוץ הנדרשות – אף על פי שכמות המסמכים לטיפול והיקף נושאי הטיפול נותרו ללא שינוי לפי השוואה בין חוזה 2019 לחוזה 2023 (כפי שמופיע בסעיף 3.1 א בכל אחד מהחוזה), אומדן היקף השעות השנתיות גדל ב-280 שעות.
 - יועץ הביטוח אינו מעביר דיווח שעות לעירייה, ואין מעקב שוטף אחר שעות עבודת יועץ הביטוח. לדברי מנהל מחלקת הביטוחים, עבודת יועץ הביטוח היא יום-יומית ומורכבת מעבודה שוטפת בדואר אלקטרוני ובטלפון מול כל האגפים והמחלקות בעירייה, ללא הגבלה של כמות פניות או זמן טיפול. מדובר במאות פניות בחודש שלא עוברות דרך מחלקת הביטוחים, ולכן לא ניתנות

למידדה. להערכתו, יועץ הביטוח מקדיש לפחות 150 שעות בחודש בממוצע עבור טיפול בפניות העירייה.

מסקנות

5. למרות שחוזה ההתקשרות עם יועץ הביטוח כולל דרישה למעורבותו בהכנת דרישות כיסוי לביטוח לגורמים המבקשים רישיון לעסק, לא נמצא תיעוד למעורבות כזו של יועץ הביטוח בכל שנות עבודתו עם העירייה. אפשר להניח שהיעדר תיעוד כאמור מעיד על חוסר מעורבותו של היועץ בפעילות זו.
6. עיקר התנהלות יועץ הביטוח למול חברות הביטוח באה לידי ביטוי בהליך מכריזי ביטוח ובפעילות חידוש ביטוח. מעבר לכך לא נמצאו מקרים שבהם ייצג יועץ הביטוח את העירייה למול חברות הביטוח. אפשר להניח שהיעדר תיעוד למקרים שבהם פעל יועץ הביטוח לייצוג העירייה מול חברות הביטוח מעיד על חוסר פעילות היועץ בתחום זה.
7. קיימת המלצה חוזרת של יועץ הביטוח לחידוש ביטוח סייבר למרות שהחידוש היה כרוך בהכפלת הפרמיה ובהתייקרות פי שישה של עלויות ההשתתפות העצמית. מהאמור אפשר להסיק כי המלצת היועץ מתמקדת בשמירת הכיסוי בכל מחיר וכי גובה הפרמיה אינו משמש שיקול בהמלצה ובקבלת ההחלטות.
8. נושאים באחריות יועץ הביטוח אינם נבחנים. בין היתר לא נבחנים היקפי שעות העבודה שלו וסבירות זמני המענה שלו לפניות העירייה (בפרט לפניות שהמחלקות השונות מנהלות ישירות מול יועץ הביטוח, ללא מעורבות מחלקת הביטוחים) ולא מנוהל מעקב אחר ביצוע כל התחייבויות היועץ בהתאם לחוזה ההתקשרות מולו. יועץ הביטוח לא ביצע הליך מוסדר ומתועד לזיהוי, בחינה וניתוח של סיכוני העירייה. כמו כן הוא לא הכין דוח מסכם על מצב השוק ועל כלל הסיכונים שהעירייה חשופה להם והמלצות לצמצומם. מחלקת הביטוחים לא התריעה על כך ולא פעלה לקידום השלמת פעולות אלו. מחלקת הביטוחים אינה מבצעת הליך בקרה מלא ויעיל על פעילות יועץ הביטוח.

המלצות

5. לוודא שיועץ הביטוח עומד בכלל ההתחייבויות כפי שמפורטות בחוזה ההתקשרות עימו. במקרה שהתחייבות מסוימת אינה מיושמת הלכה למעשה או אינה רלוונטית ממועד כלשהו, יש לוודא עדכון של חוזה ההתקשרות מול יועץ הביטוח בהתאם.
6. לוודא מעורבותו המלאה של יועץ הביטוח בפעילות חידוש ביטוח, ובפרט כשמדובר בתקופה "שאינה מן המניין". יש להקפיד לשמור תיעוד מלא למעורבות זו של יועץ הביטוח.
7. לנהל רישום מלאי של הפוליסות, ולציין בו ליד כל פוליסה את רשימת המגבלות בביטולה או אי-חידושה (בין היתר תאריך רטרואקטיבי, רצף ביטוחי וכדומה) באופן שיאפשר קבלת החלטות מיטיבה הן בעת התקשרות בביטוח לראשונה והן בעת בחינת הצעות החידוש.

8. על מחלקת הביטוחים לקיים הליך בקרה תקופתי, ולפחות מדגמי, על פעילות יועץ הביטוח, הן בהיבט היקף שעות עבודה והן בהיבט זמני מענה ותגובה לפניות העירייה. כן עליה לוודא שיועץ הביטוח, כחלק מתפקידי, מנהל הליך מסודר לזיהוי, בחינה וניתוח של הסיכונים שהעירייה חשופה להם. בצל התנודתיות במשק והסיכונים הרבים שהעירייה חשופה להם, מומלץ כי הליך כאמור יבוצע בהקדם וכן יתוקף לפחות אחת לשנתיים.

תגובת המבוקרים

אגף חשבות וניהול פיננסי

המלצה 5: עבודת יועץ הביטוח היא יום-יומית ועונה על כל דרישות העירייה. חוזי ההתקשרות עם יועץ הביטוח מעודכנים לפי הצורך.

המלצה 6: יועץ הביטוח מעורב בכל חידושי הביטוח.

המלצה 7: כל מלאי הפוליסות מנוהל. מתבצע מעקב מלא לחידוש כל סוגי הביטוח של העירייה.

המלצה 8: מחלקת הביטוחים עובדת באופן שוטף ויום-יומי עם יועץ הביטוח, וכך גם אגפי העירייה. נושא זמני תגובה ומענה לאגפים נבדק באופן שוטף. מחלקת הביטוחים תבחן עם יועצת הביטוח של העירייה ביצוע סקר סיכונים.

התייחסות הביקורת

המלצה 6: הביקורת מדגישה כי לא נמצא תיעוד למעורבותו של יועץ הביטוח בתהליך הארכת תוקף ביטוח רכוש וחבויות לתקופה 1.7.2022 עד 30.9.2022, אם היועץ מעורב באופן פעיל בחידוש או כל פעילות ייעוץ נוספת, יש לשמור תיעוד למעורבותו זו, ובפרט להמלצתו בנושא.

המלצה 7: הביקורת מדגישה כי לא הועבר לידיה פירוט מלאי הפוליסות הכולל רשימת מגבלות בביטול או אי-חידוש עבור כל אחת מהפוליסות.

המלצה 8: הביקורת מדגישה כי אומנם מתנהלת עבודה שוטפת מול יועץ הביטוח, אך שונה הדבר מביצוע בקרה שוטפת על פעילותו. ביצוע בקרה שוטפת על פעילות היועץ הייתה מונעת בין היתר את המצב כיום שבו אין לעירייה סקר ביטוח, לא הוגדר "תיאבון הסיכון" של העירייה ואין מדיניות ביטוחים כתובה וסדורה. נוסף לכך חלק מממשקי העבודה של יועץ הביטוח מבוצעים ישירות מול האגפים השונים. נדרשת מומלצת בקרה תקופתית מדגמית של מחלקת הביטוחים על פעילותו.

פרק שלישי הפקה וחידוש של פוליסות

מלאי הפוליסות

מלאי פוליסות העירייה כולל את הפוליסות כמפורט להלן:

- פוליסת ביטוח רכוש וחביות (פוליסה בשקלים) בהפניקס חברה לביטוח, אשר כוללת בין היתר כיסוי עבור מבנים ורכש, צד ג' ואחריות מקצועית, חבות מעבידים וחביות.
- פוליסת ביטוח נושאי משרה (פוליסה בדולרים) בהפניקס חברה לביטוח.
- פוליסת ביטוח סייבר (פוליסה בדולרים) בהפניקס חברה לביטוח.
- פוליסת גג קבלנים (פוליסה בשקלים) בהפניקס חברה לביטוח.
- פוליסת ציי רכב העירייה (פוליסה בשקלים) בהראל חברה לביטוח.
- פוליסת ביטוח תאונות אישיות לתלמידים (פוליסה בשקלים) באיילון חברה לביטוח.

בתחום פוליסות רכוש וחביות, נושאי משרה וסייבר בחנה הביקורת את תכולות הפוליסות לשנים 2022 ו-2023. בין היתר נבחנו סכומי הביטוח, גבולות האחריות, גובה השתתפות עצמית והחרגות בפוליסה.

מלבד זאת בתחום פוליסת רכוש וחביות נבחן גם הליך הוספת כיסוי ביטוחי עבור נכסים חדשים.

בתחום פוליסת גג קבלנים ביצעה הביקורת בחינה מדגמית של פקודות יומן חריגות בכרססת גג קבלנים וכן בחינה מדגמית של סכומי הפרמיה בדפי הרשימה למול רישומי פרמיה בהנהלת החשבונות ולמול תחשיב פרומיל מתוך היקף העבודות.

בתחום פוליסת ציי רכב בחנה הביקורת את הליך חידוש הפוליסה והפרמיות ששולמו.

בתחום ביטוח תאונות אישיות לתלמידים בחנה הביקורת את הליך דיווח כמויות תלמידים ואת הפרמיות ששולמו.

להלן ממצאי הבחינות שבוצעו:

ביטוח רכוש וחביות

בלוח 7 ולוח 8 להלן מוצגים סכומי הביטוח, גבולות האחריות, ההשתתפות העצמית וההחרגות לכיסוי מסוג מבנים ורכוש בפוליסת ביטוח רכוש וחביות, תוך השוואה בין השנים 2022 ו-2023:

לוח 7: מבנים ורכוש – סכומי ביטוח / גבולות אחריות (ש"ח)

סוג הכיסוי	סכום ביטוח / גבול אחריות 2022	סכום ביטוח / גבול אחריות 2023	פער
מבנים מכל סוג ותיאור	4,125,828,568	4,843,232,827	717,404,259
מבנה אצטדיון ארנה	401,553,317	425,000,000	23,446,683
בית המודל	-	15,000,000	15,000,000
תשתיות	40,159,922	80,000,000	39,840,078
תכולה	152,587,134	260,000,000	107,412,866
כלי רכב בחנייה	167,165,675	100,000,000	-67,165,675
חפ"ק	853,399	850,000	-3,399
פרעות ומהומות	4,888,148,015	5,724,082,827	835,934,812
נזקי טבע – הרחבה	4,888,148,015	5,724,082,827	835,934,812
רעידת אדמה	4,888,148,015	5,724,082,827	835,934,812
פריצה נזק ראשון	5,019,990	5,000,000	-19,990

מניתוח הלוח לעיל עולה כי סכומי הביטוח / גבולות האחריות גדלו במרבית הכיסויים בפוליסת מבנים ורכוש. גידול זה משקף את הרחבת הביטוח והתאמתו לסכומי ביטוח גבוהים יותר. עם זאת נמצאו שלושה רכיבי ביטוח שעבורם צומצם הכיסוי בשנת 2023 לעומת 2022:

- כלי רכב בחנייה – הכיסוי הוקטן בכ-67 מיליון ש"ח (העמדת סכום הביטוח על סך של 100 מיליון ש"ח נדונה במסגרת דיון אצל גזבר העירייה בקשר ליציאה למכרז פומבי לביטוחי הרכוש והחבובות של העירייה).

- פריצה נזק ראשון – הכיסוי הוקטן בכ-20,000 ש"ח.

- חפ"ק – הכיסוי הוקטן בכ-3,000 ש"ח – הקיטון אינו מהותי.

לדברי מנהל מחלקת הביטוחים:

בעניין כלי רכב בחנייה – "כלי הרכב מבוטחים 'על בסיס נזק ראשון', כלומר סכום הביטוח מציין את גובה הפיצוי המרבי באירוע ביטוחי. לקראת היציאה למכרז ביטוח חדש ביולי 2022 ערכנו התאמות של סכומי הביטוח, ולאור הערכה שהסיכוי שכלל כלי הרכב ייפגעו בו זמנית נמוך ביותר, הופחת סכום הביטוח למיליון ש"ח".

בעניין פריצה נזק ראשון – "חברות הביטוח מתעקשות להצמיד את סכומי הביטוח למדד בחידושי הביטוח משנה לשנה, כך שבחמש השנים שבהן חודש הביטוח והוצמד הסכום למדד, גדל סכום הביטוח לפריצה בכ-20,000 ש"ח. במסגרת הכנת מפרט הביטוח לקראת פרסום מכרז פומבי, הוחזר סכום הביטוח לסיכוי פריצה לסכום המקורי שהיה בפוליסה, 5,000,000 ש"ח. ההרחבה הנ"ל גם היא על בסיס נזק ראשון והסכום מספיק לצורכי העירייה".

לוח 8: מבנים ורכוש – השתתפות עצמית והחרגות (ש"ח)

סוג הכיסוי	השתתפות עצמית 2022	השתתפות עצמית 2023	פער
פרעות ומהומות	1,009,000	1,000,000	לא מהותי
נזקי טבע – הרחבה	10% מהנזק לא פחות מ-1,009,000 ולא יותר מ-5,045,000	10% מהנזק לא פחות מ-1,000,000 ולא יותר מ-5,000,000	לא מהותי
רעידת אדמה	10% לכל אתר מינימום 30,270 ולא יותר מ-5,045,000 מקסימום לכל העיר 20,180,000	10% לכל אתר מינימום 30,000 ולא יותר מ-5,000,000 מקסימום לאירוע 20,000,000	שינוי בניסוח תכולת השתתפות עצמית
כל מקרה אחר המכוסה בפוליסה	50,450 100,900 לנזק בתשתיות 1,200 לנזק בזכוכית, שמשות ושלטים	200,000	שינוי מהותי בגובה השתתפות עצמית
החרגות	חריג מגפה	חריג מגפה	-

מניתוח נתוני הלוח לעיל עולה כי:

- בוצע שינוי בניסוח תכולת ההשתתפות העצמית בגין רעידת אדמה בשנת 2023 לעומת 2022. בשנת 2023 סכום ההשתתפות העצמית המרבי הוגדר לאירוע ואילו ב-2022 הוגדר לכל העיר.
- עבור כל מקרה שאינו רעידת אדמה מחיר ההשתתפות העצמית בשנת 2023 התייקר ב-300%. מחיר ההשתתפות העצמית לשנת 2023 עמד על 200,000 ש"ח, ואילו מחיר ההשתתפות העצמית בשנת 2022 עמד על כ-50,000 ש"ח. ב-2022 צוין מחיר פרטני לעלות השתתפות עצמית עבור נזק לתשתיות ונזק לזכוכית ושמשות, ואילו ב-2023 הושמטה התייחסות זו. בכל מקרה ההשתתפות העצמית ל-2023 עבור רכיבים אלו התייקרה לעומת שנת 2022. יצוין כי בדיון אצל גזבר העירייה בקשר ליציאה למכרז פומבי לביטוחי הרכוש והחביונות של העירייה, נדון השינוי בהשתתפות העצמית במבנים ורכוש מסכום של 50,000 ש"ח ל-200,000 ש"ח.

לדברי מנהל מחלקת הביטוחים:

בעניין אירוע רעידת אדמה – "ההשתתפות העצמית המרבית באירוע רעידת אדמה היא כ-20,000,000 ש"ח לאירוע. בשל הצמדת ההשתתפות העצמית למדד, סכום זה גדל בחמש השנים של חידושי הביטוח ל-20,180,000 ש"ח. במסגרת פרסום המכרז הופחת הסכום המרבי חזרה למחירו המקורי, 20,000,000 ש"ח. הנ"ל הוא לטובת העירייה".

בעניין כל מקרה אחר – "הגידול בהשתתפויות העצמיות הוא בחירה של העירייה ובהמלצת יועצת הביטוח טרם היציאה למכרז. מכיוון ששיעור הפרמיה תלוי בין היתר בגובה ההשתתפות העצמית וברצון העירייה למתן את הגידול (שהיה צפוי בשל ההתייקרויות בענף וכשל השוק בביטוחי רשויות מקומיות), בחרה העירייה להגדיל את ההשתתפויות העצמיות במכרז שפורסם".

הוספת כיסויים בביטוח מבנים ורכוש

הוספת כיסויים בביטוח עבור נכסים חדשים במהלך השנה מבוצעת בדרך של פניית המחלקה הרלוונטית למחלקת הביטוחים, וזו פונה לחברת הביטוח בבקשה לעדכון והתאמה של סכומי הביטוח בפוליסה הקיימת.

בדוח הביקורת לשנת 2022 בנושא ההיערכות העירונית לתרחיש רעידת אדמה נדונה בין היתר סוגיית החשש לביטוח בחסר בגין נכסים. בין היתר צוין בדוח כך:

- העירייה העבירה לחברת הביטוח רשימה של עשרה נכסים (שסכום הביטוח שלהם הגבוה ביותר) מתוך רשימה של 10,938 נכסים (נכון למועד עריכת הביקורת).
- משרד יועץ הביטוח ציין בתגובה כי "העירייה לא מעבירה לחברת הביטוח רשימות של נכסים".
- הממונה על מערך הביטוחים העירוני ציין בתגובה כי "ערך המבנים לצורך כיסוי ביטוחי נקבע על פי הודעות שמחלקת ביטוחים מקבלת מאגף נכסים..."
- במסגרת מסקנות הדוח: "מערך הביטוחים העירוני אינו נותן מענה מספק ונאות לכלל הצרכים הביטוחיים שיתעוררו בעקבות רעידת אדמה. מאחר שהעירייה בחרה במסגרת הליך ניהול הסיכונים לא לבטח את כלל נכסיה וכלל רכושה בערכם האמיתי והעדכני ובערכי כינונם, הרי שפערים ניכרים בין ערכם המצוין או הלא מצוין במערכות העירוניות לבין ערכם המבוטח הם בגדר סיכון גבוה ועלולים לחשוף את העירייה לתביעות".
- במסגרת המלצות הדוח: "לטייב את השיפוי לעירייה בקרות מקרה ביטוחי, לרבות בשל רעידת אדמה, ולוודא שיהיה תואם עד כמה שניתן לערכם האמיתי והעדכני בערכי כינון מחדש של כלל נכסי העירייה, לרבות מבנים, תשתיות וציוד", וכן "לטייב ולתעל את תהליך ניהול הסיכונים בעניין ביטוח נכסי העירייה ורכושה".
- במסגרת תגובת המבוקרים לדוח: "...יתבצע תהליך של טיוב ווידוא כי השיפוי לעירייה בקרות מקרה ביטוחי לרבות בשל רעידת אדמה יהיה תואם עד כמה שניתן לערכם האמיתי והעדכני של הנכסים בערכי כינון מחדש".

הביקורת (הנוכחית) ביקשה לבחון את מצב התקדמות הטיפול בנוגע לתהליך טיוב נתוני הנכסים ועדכון ערכם בהתאם לערכי הכינון. להלן המידע שהתקבל:

במערכת הנכסים הממוחשבת קיים מידע חלקי בנוגע לכלל היקף הנכסים העירוניים הבנויים. במסגרת סקר הנכסים שערך אגף נכסים בשנים 2017–2022 עודכנו נתוני נכסים שעבורם נמצאו היתרי בנייה. כמו כן באופן שוטף מתווספים למצאי הנכסים נתוני נכסים חדשים, הכוללים את שטח הנכס בהתאם להיתר בנייה וערך כינון מחושב. כיום חסר מידע מעודכן לגבי שטחם של כ-1,500 מבנים מתוך כ-3,500 מבנים קיימים.

בעקבות מספר פגישות שנערכו בנושא בשיתוף אגף נכסי העירייה (להלן: אגף הנכסים) וגזברות העירייה, סוכם שיהיה אפשר להשתמש בכלי מיכוני (במסגרת מערכת GIS) שבאמצעותו יחושבו בקירוב השטחים המבונים. להערכת אגף נכסים מדובר בקירוב של כ-80%. לשם מימוש הפתרון והטמעתו נדרש אישור מנהלת מערכות מידע לרכישת הכלי המיכוני. התהליך כולל השלמת בחינת היבטי אבטחת מידע, גיוס כוח אדם מקצועי לפרויקט והצטיידות ברכיבי חומרה (בין היתר מחשבים ניידים). לאחר השלמת כלל האישורים והתקציב, יבוצע פיילוט למספר נכסים. תוצאות הפיילוט

יאפשרו לקבוע אם הכלי יספק פתרון להשלמת הנתונים החסרים בדבר שטח המבנים וערכי הכינון העדכניים שלהם.

לוח 9 ולוח 10 להלן מציגים את סכומי הביטוח, גבולות האחריות, ההשתתפות העצמית וההחרגות לכיסוי מסוג צד ג' ואחריות מקצועית בפוליסת ביטוח רכוש וחבויות, תוך השוואה בין השנים 2022 ו-2023:

לוח 9: צד ג' ואחריות מקצועית – סכומי ביטוח / גבולות אחריות (ש"ח)

סוג הכיסוי	סכום ביטוח / גבול אחריות 2022	סכום ביטוח / גבול אחריות 2023	פער	הערות
אחריות מקצועית	10,000,000	10,000,000	-	*
אחריות מקצועית מהנדס הרשות	-	10,000,000	לא רלוונטי	**
אחריות מקצועית הרכבת הקלה	12,000,000	12,000,000	-	
צד ג'	80,000,000 למקרה אחד 120,000,000 לכל המקרים	80,000,000 למקרה אחד 120,000,000 לכל המקרים	-	
צד ג' הרכבת הקלה	40,000,000 למקרה ולכל מקרי הביטוח לתקופה	40,000,000 למקרה ולכל מקרי הביטוח לתקופה	-	

* עבור שנת 2022 הפוליסה כוללת את פעילות מהנדס העיר וכיסוי עבור שימוש באופניים חשמליים.

** ביטוח מהנדס העיר עבור 2022 נכלל בפוליסת אחריות מקצועית.

מניתוח הטבלה לעיל עולה כי לא חלו שינויים בסכומי הביטוח / גבולות האחריות בפוליסת צד ג' ואחריות מקצועית, למעט ביטול כיסוי עבור שימוש באופניים חשמליים בשנת 2023.

לוח 10: צד ג' ואחריות מקצועית – השתתפות עצמית והחרגות (ש"ח)

סוג הכיסוי	השתתפות עצמית 2022	השתתפות עצמית 2023	פער
אחריות מקצועית	500,000	250,000	קיטון של 250,000
אחריות מקצועית מהנדס הרשות	-	500,000	לא רלוונטי
אחריות מקצועית הרכבת הקלה	200,000 ממקור אחד או מסיבה אחת	200,000 ממקור אחד או מסיבה אחת	-
צד ג'	500,000 ממקור אחד או מסיבה אחת	500,000 ממקור אחד או מסיבה אחת	-
צד ג' הרכבת הקלה	200,000 למקרה	200,000 למקרה	-
החרגות	חריג מגפה	חריג מגפה	-

מניתוח הלוח לעיל עולה כי לא חל שינוי בגובה ההשתתפות העצמית, למעט שינוי לטובה (קיטון) בגובה ההשתתפות העצמית בכיסוי אחריות מקצועית מסך של 500,000 ש"ח בשנת 2022 ל-250,000 ש"ח בשנת 2023 (למעט השתתפות בתביעה שקשורה לרווחה, שבה גובה ההשתתפות העצמית נותר 500,000 ש"ח).

לדברי מנהל מחלקת הביטוחים: "היציאה למכרז הייתה הזדמנות לטייב את גובה ההשתתפות העצמית הכללית בפוליסה, שאינה מתייחסת לתביעות שקשורות לאגף הרווחה ומנהל תכנון ותשתיות בדיקה של התביעות שהוגשו נגד העירייה לימדה שהתביעות המשמעותיות הן נגד שתי היחידות האמורות. ומשכך סברנו שהקטנת גובה ההשתתפות העצמית עבור יתר התביעות לא תשפיע על הפרמיה שתוצע במכרז מצד אחד ותצמצם את הוצאות העירייה לכשתוגש תביעה שאינה קשורה לאגפים הללו מצד שני".

לוח 11 ולוח 12 להלן מציגים את סכומי הביטוח, גבולות האחריות, ההשתתפות העצמית וההחרגות לכיסוי מסוג חבות מעבידים בפוליסת ביטוח רכוש וחבויות, תוך השוואה בין השנים 2022 ו-2023:

לוח 11: חבות מעבידים – סכומי ביטוח / גבולות אחריות (ש"ח)

סוג הכיסוי	סכום ביטוח / גבול אחריות 2022	סכום ביטוח / גבול אחריות 2023	פער
חבות מעבידים	40,000,000 לעובד, לאירוע, לתקופה	40,000,000 לעובד, לאירוע, לתקופה	-
חבות מעבידים הרכבת הקלה	20,000,000 לעובד 40,000,000 לאירוע, לתקופה	20,000,000 לעובד 40,000,000 לאירוע, לתקופה	-

לוח 12: חבות מעבידים – השתתפות עצמית והחרגות (ש"ח)

סוג הכיסוי	השתתפות עצמית 2022	השתתפות עצמית 2023	פער
חבות מעבידים	40,000 מכל תביעה לרבות הוצאות	40,000 מכל תביעה לרבות הוצאות	-
חבות מעבידים הרכבת הקלה	20,000 מכל תביעה לרבות הוצאות	20,000 מכל תביעה לרבות הוצאות	-
החרגות	חריג מגפה וחריג פל-קל	חריג מגפה וחריג פל-קל	

מניתוח שני הלוחות לעיל עולה כי לא חל שינוי בשנת 2023 ביחס לשנת 2022 בסכומי הביטוח / גבולות האחריות וגובה ההשתתפות העצמית בפוליסת חבות מעבידים.

לוח 13 ולוח 14 מציגים את סכומי הביטוח, גבולות האחריות, ההשתתפות העצמית וההחרגות לכיסוי מסוג חבויות בפוליסת ביטוח רכוש וחבויות, תוך השוואה בין השנים 2022 ו-2023:

לוח 13: חבויות – סכומי ביטוח / גבולות אחריות (ש"ח)

סוג הכיסוי	סכום ביטוח / גבול אחריות 2022	סכום ביטוח / גבול אחריות 2023	פער
חבויות שונות – סחורה בהעברה	1,000,000	1,000,000	-
חבויות שונות – כספים (כספת ובהעברה)	1,000,000	1,000,000	-
חבויות שונות – נאמנות עובדים	2,000,000	2,000,000	-
חבויות שונות – תאונות אישיות חברי מועצה	200,000 למוות או נכות מלאה מתאונה 6,000 להוצאות רפואיות מתאונה 10,000 לאשפוז / נזק שניים מתאונה 30,000 לחילוף מתאונה	200,000 למוות או נכות מלאה מתאונה 6,000 להוצאות רפואיות מתאונה 10,000 לאשפוז / נזק שניים מתאונה 30,000 לחילוף מתאונה	הרחבת גבולות האחריות בשנת 2023

מניתוח הלוח לעיל עולה כי לא חל שינוי בשנת 2023 ביחס לשנת 2022 בסכומי הביטוח / גבולות האחריות בפוליסת חבויות, למעט עבור תאונות אישיות חברי מועצה. בכיסוי זה הורחבה הפוליסה כדי לכלול כיסוי עבור הוצאות רפואיות בשל תאונה, אשפוז וחילוף מתאונה (כמפורט בלוח לעיל).

לדברי מנהל מחלקת הביטוחים: "ביטוח תאונות אישיות עבר בשנת 2021 שינויים רגולטוריים מטעם המפקח על הביטוח. במסגרת השינויים נקבעו תנאי כיסוי מינימליים בפוליסה (שכוללים בין היתר הוצאות אשפוז, שברים, כוויות וכדומה), והדבר ייקר משמעותית את הפרמיה למבוטחים (התייקרות רוחבית לכלל המבוטחים בישראל). ניסיון התביעות של פוליסה זו נקי, ולא הוא שהשפיע על הכיסויים או על העלייה בפרמיה".

לוח 14: חבויות – השתתפות עצמית והחרגות (ש"ח)

סוג הכיסוי	השתתפות עצמית 2022	השתתפות עצמית 2023	פער
חבויות שונות – סחורה בהעברה	4,000	10,000	6,000
החרגות	נזקי טבע ורעידות אדמה חריג מגפה	נזקי טבע ורעידות אדמה חריג מגפה חריג סייבר רכוש וחריגי רכוש	תוספת חריג סייבר ורכוש
חבויות שונות – כספים (כספת ובהעברה)	4,000	10,000	6,000
החרגות	חריג מגפה	חריג מגפה	-

סוג הכיסוי	השתתפות עצמית 2022	השתתפות עצמית 2023	פער
חבויות שונות – נאמנות עובדים	20,000	20,000	-
החרגות	חריג מגפה	חריג מגפה	-
חבויות שונות – תאונות אישיות חברי מועצה	-	-	-
תכולה	31 נבחרי ציבור	32 נבחרי ציבור	תוספת נבחר ציבור אחד
החרגות	חריג מגפה	חריג מגפה ביטול חריג מלחמה ונהיגה ברכב דו-גלגלי	ביטול חריג מלחמה ונהיגה ברכב דו-גלגלי

מניתוח הלוח לעיל עולה כי:

- מחיר ההשתתפות העצמית עבור חבויות סחורה בהעברה התייקר ב-150% – בשנת 2023 עמד על 10,000 ש"ח, לעומת 4,000 ש"ח בשנת 2022.
 - מחיר ההשתתפות העצמית עבור חבויות כספים התייקר ב-150% – בשנת 2023 עמד על 10,000 ש"ח, לעומת 4,000 ש"ח בשנת 2022.
 - תכולת הפוליסה לשנת 2023 כוללת 32 נבחרי ציבור, לעומת 31 נבחרי ציבור בשנת 2022.
 - פוליסת 2023 כוללת ביטול של חריג מלחמה ונהיגה ברכב דו-גלגלי.
- לדברי מנהל מחלקת הביטוחים:
- בעניין התייקרות ההשתתפות העצמית – "העלייה בגובה ההשתתפות העצמית נבעה מאילוצי השוק. ההשתתפויות העצמיות שהיו מקובלות בשנת 2018 (ערב המכרז הקודם) היו נמוכות מאוד יחסית למקובל ערב פרסום המכרז בשנת 2022, לכן לא הייתה ברירה אלא לעדכן בהתאם למקובל. ביטוח סחורה בהעברה עודכן לאור שאלות הבהרה שהתקבלו במכרז, ביטוח כספים עודכן לקראת היציאה למכרז".
 - בעניין שינוי במספר נבחרי הציבור – "מספר נבחרי הציבור עודכן בהתאם לצורכי העירייה".

ביטוח נושאי משרה

לוח 15 ולוח 16 להלן מציגים את סכומי הביטוח, גבולות האחריות, ההשתתפות העצמית וההחרגות לכיסוי מסוג נושאי משרה, תוך השוואה בין השנים 2022 ו-2023:

לוח 15: נושאי משרה – סכומי ביטוח / גבולות אחריות (דולר)

סוג הכיסוי	סכום ביטוח / גבול אחריות 2022	סכום ביטוח / גבול אחריות 2023	פער
נושאי משרה	5,000,000	5,000,000	-

לוח 16: נושאי משרה וסייבר – השתתפות עצמית והחרגות (דולר)

סוג הכיסוי	השתתפות עצמית 2022	השתתפות עצמית 2023	פער
נושאי משרה	ללא השתתפות למבוטח לעירייה – 10,000 לתביעה ו-35,000 לתביעה בארצות הברית ובקנדה	ללא השתתפות למבוטח לעירייה – 10,000 לתביעה ו-35,000 לתביעה בארצות הברית ובקנדה	-

מניתוח שני הלוחות לעיל עולה כי לא חל שינוי בשנת 2023 ביחס ל-2022 בסכומי הביטוח / גבולות האחריות, גובה ההשתתפות העצמית וההחרגות בפוליסת נושאי משרה.

ביטוח סייבר

לוח 17 ולוח 18 להלן מציגים את סכומי הביטוח, גבולות האחריות, ההשתתפות העצמית וההחרגות לכיסוי מסוג נושאי משרה, תוך השוואה בין השנים 2022 ו-2023:

לוח 17: סייבר – סכומי ביטוח / גבולות אחריות (דולר)

סוג הכיסוי	סכום ביטוח / גבול אחריות 2022	סכום ביטוח / גבול אחריות 2023	פער
סייבר	2,000,000 לתביעה ולמקרה	5,000,000 לתביעה ולמקרה	3,000,000

לוח 18: סייבר – השתתפות עצמית והחרגות (דולר)

סוג הכיסוי	השתתפות עצמית 2022	השתתפות עצמית 2023	פער
סייבר	50,000	300,000	250,000

מניתוח שני הלוחות לעיל עולה כי:

- סכום הביטוח / גבול האחריות לתביעת סייבר בשנת 2023 גדל ב-150% ביחס לשנת 2022 – מסך של 2 מיליון דולר לתביעה ולמקרה בשנת 2022 ל-5 מיליון דולר לתביעה ולמקרה ב-2023.
- גובה ההשתתפות העצמית בשנת 2023 גדל ב-500% ביחס לשנת 2022 – מסך של 50,000 דולר בשנת 2022 ל-300,000 דולר בשנת 2023.

לדברי מנהל מחלקת הביטוחים:

- בעניין סכום הביטוח / גבול האחריות – "בשנת 2022 היה אירוע סייבר בעירייה, ובעקבותיו הורעו תנאי פוליסת הסייבר לשנים הבאות הן בגבול האחריות, שהוקטן ל-2 מיליון דולר, והן בהגדלה של ההשתתפות העצמית והפרמיה. בשנת 2023 הצליחה העירייה, לאחר שעמדה בדרישות חברת הביטוח, להגדיל חזרה את גבול האחריות ל-5 מיליון דולר".
- בעניין ההשתתפות העצמית – "השינויים בהשתתפות העצמית נובעים גם הם מאירוע הסייבר והקשחת ענף ביטוחי הסייבר (הקשחה כללית בעולם שנבעה מריבוי תקיפות סייבר)".

ביטוח גג קבלנים

העירייה מבטחת את העבודות הקבלניות המבוצעות עבורה בשם הקבלנים ועבורם בביטוח גג קבלנים. פרמיית פוליסת ביטוח גג קבלנים אמורה לעמוד על שיעור של 3 פרומיל (0.003) מהיקף העבודות המבטחות. הביקורת ביצעה בחינה מדגמית לסכומי הפרמיה בדפי הרשימה למול רישומי פרמיה בהנהלת החשבונות ולמול תחשיב פרומיל מתוך היקף העבודות. לוח 19 להלן מציג את ממצאי הבדיקה המדגמית שבוצעה:

לוח 19: בחינת מדגם פרמיות – פוליסות ביטוח גג קבלנים (ש"ח)

מס' עבודה	פרמיה בהנהלת חשבונות	פרמיה בדפי הרשימה	פרמיה – תחשיב	פער
עבודה 35	68,117	68,117	68,117	-
עבודה 36	97,307	97,307	97,307	-
עבודה 65	32,436	32,436	32,436	-
עבודה 66	32,436	32,436	32,436	-
עבודה 72	25,641	25,641	25,641	-
עבודה 73	25,641	25,641	25,641	-
עבודה 133	513	513	513	-

מניתוח הלוח לעיל עולה כי לא נמצאו פערים בסכומי הפרמיה עבור ביטוח גג קבלנים בין הנתונים שמופיעים בהנהלת החשבונות לבין נתוני דפי הפוליסה והפרמיה המחושבת (בהתאם לתנאי המכרז).

עבור רכישת ביטוח גג קבלנים העירייה גובה מהקבלן סכום השתתפות בביטוח, וסכומים אלה נרשמים כהכנסות מפרמיה גג קבלנים. הביקורת ביצעה בחינה מדגמית לכרטיס הכנסות זה. לוח 20 להלן מוצג מדגם של פקודות יומן חריגות (פקודות המייצגות הוצאה בכרטיס הכנסות) שנבחרו לבדיקה עבור השנים 2022 ו-2023:

לוח 20: מדגם פקודות יומן חריגות בכרטסת הנהלת חשבונות

שנה	מס' פקודה	סכום (ש"ח)	תיאור הפקודה בכרטסת	הסבר
2022	871870	19,231	ביטול פקודה 871532	1
2022	844817	10,699	חיוב קבלן תביעה 70-0015	2
2022	862700	19,231	ביטול ביטוח אבן ושיש 2021	3
סה"כ מדגם 2022		49,161		
2023	732229	45,064	ביטול פ"י 22-730212	4
2023	740009	2,846	החזר ביטוח 2021	5
2023	812044	11,189	השתתפות עצמית תביעה	6
סה"כ מדגם 2023		59,099		

להלן הסברים שהתקבלו ממנהל מחלקת הביטוחים לגבי פקודות היומן בלוח לעיל:

1. האגף ביטל פקודה זו כנגד פקודה 871532 ובסה"כ סכום "0" – מדובר בביטול ביטוח גג קבלנים.
- התייחסות הביקורת: הפקודה כאמור מבטלת פקודה אחרת באותו סכום, אך קיים חיוב נוסף של הקבלן בסכום זהה ונשאלת השאלה מדוע בוצעו מספר רישומים לחיוב וביטול עבור פרמיית גג קבלנים.
- לאחר בדיקה נוספת של מנהל מחלקת הביטוחים, נמצא כי בהנהלת החשבונות בוצעה טעות בשיוך פרמיית הביטוח לקבלן שזכה במכרז (לקבלן שני כרטיסי ספק עם שני ח"פ שונים). הטעות תוקנה ולכן בכרטיס קיימות מספר פקודות לחיוב וזיכוי בגין הפרמיה.
2. מדובר בחיוב של הקבלן בסכום תשלום השתתפות עצמית בתביעה שהגיש במסגרת עבודה שביצע לעירייה (לפי דרישת חברת הראל, החברה המבטחת). הסכום נגבה ישירות מהקבלן.
3. מדובר בהחזר כסף לקבלן משום שהאגף ביטל את העבודה מולו.
4. האגף ביטל פקודה זו כנגד פקודה 730212 משנת 2022 ובסה"כ סכום "0" – מדובר בביטול ביטוח גג קבלנים עבור הקבלן.
5. האגף עדכן את סכום עבודות הקבלן – (האגף ביטח בתחילה סכום עבודות של 1,452,991 ש"ח) ולאחר מכן עדכן את סכום העבודות ל-820,564 ש"ח.
6. מדובר בחיוב של הקבלן בסכום תשלום השתתפות עצמית עבור תביעה (בהתאם לדרישת חברת הפניקס).

ביטוח צי רכב

ביטוח צי הרכב בעירייה מנוהל בידי אחראי תביעות וביטוח צי רכב במחלקת התחבורה באגף תברואה (להלן: אחראי צי הרכב) בשיתוף עם מנהל מחלקת הביטוחים.

אחראי צי הרכב מנהל את צי כלי הרכב ברמה התפעולית ומעדכן באופן שוטף את חברת הביטוח על כל שינוי במצבת כלי הרכב (תוספת, גריעה). מנהל מחלקת הביטוחים אחראי על ההיבטים הכספיים הקשורים לביטוח צי הרכב, בין היתר בחינת הצעות החידוש, מעורבות בהכנת מכרז ביטוח צי רכב ותשלומי פרמיה.

בחדש מרץ 2022 פורסם מכרז פומבי מספר 70/2022 ביטוח צי הרכב – עיריית ירושלים.

ב-17.5.2022 החליטה ועדת המכרזים כך: לאחר דיון בנושא, קבלת הסברי נציג אגף גזברות וקבלת עמדת היועץ המשפטי לוועדה, המליצה הוועדה לקבוע את הראל חברה לביטוח בע"מ כזוכה במכרז למרות וכיוון שהייתה החברה היחידה שהגישה הצעה למכרז.

ההצעה הכספית במסגרת המכרז עמדה על 4,439,957 ש"ח (בהתאם למצבת כלי הרכב נכון למועד הגשת המכרז).

ב-1.6.2022 נחתם חוזה בין העירייה לחברת הראל למתן שירותי ביטוח צי הרכב עבור עיריית ירושלים. היקף החוזה עמד על 4,439,957 ש"ח. לפי החוזה, תקופת ההתקשרות היא מ-1.7.2022 עד 30.6.2023 עם אופציה להארכה בשנה נוספת, ובלבד שההתקשרות לא תעלה על חמש שנים.

ביום החתימה, 1.6.2022, שלח אחראי צי הרכב לסוכנות הביטוח הודעת דואר אלקטרוני, ובה דוח אקסל מפורט של מצבת כלי הרכב. הדוח כלל 660 כלי רכב מסוגים שונים. בהתאם לכך, ב-21.7.2022 התקבל מסמך התחשבנות הכולל דרישה לתשלום בסך 5,885,937 ש"ח. ב-12.12.2022 התקבל מסמך התחשבנות נוסף הכולל דרישה לתשלום בסך 115,242 ש"ח.

ב-5.2.2023 פנה מנהל מחלקת הביטוחים לסוכנות הביטוח לשם קבלת מכתב מחברת הראל בדבר אישורה לחידוש ביטוח הרכב לשנת 2023 בתנאי מכרז 2022.

ב-1.3.2023 התקבל בדואר האלקטרוני אישור מחברת הראל לחידוש ביטוח צי הרכב ללא שינוי בתנאים, למעט שינוי בפרמיית החובה (התייקרות פרמיה של כ-0.5%).

ב-11.5.2023 נחתם מסמך הארכת חוזה פרי מכרז 70.22 לביטוח צי הרכב של עיריית ירושלים. לפי המסמך הוארך החוזה המקורי בתקופה נוספת עד ל-30.6.2024.

ב-28.5.2023 שלח אחראי צי הרכב לסוכנות הביטוח הודעת דואר אלקטרוני, ובה דוח אקסל מפורט של מצבת כלי רכב. הדוח כלל 747 כלי רכב מסוגים שונים.

ב-1.8.2023 התקבל מסמך התחשבנות מחברת הראל, ובו דרישה לתשלום בסך 6,310,264 ש"ח, ולאחר בדיקה של אחראי צי הרכב עודכנה הדרישה לסך של 6,309,840 ש"ח. כן התקבל מחברת הראל פירוט של כלל כלי הרכב הנכללים בביטוח (לפי מספרי רישוי), כולל פרמיה עבור כל רכב.

בלוח 21 ולוח 22 להלן מוצגים נתוני פרמיות פוליסת ביטוח רכב בעירייה לשנים 2022 ו-2023:

לוח 21: נתוני פרמיה ומספר כלי הרכב 2022–2023

2023	2022	
התייקרות של 0.5% בפרמיית החובה	4,439,957	פרמיה במכרז / בחוזה (ש"ח)
6,306,436	5,922,861	פרמיה בפועל למועד החידוש (ש"ח)
747	660	מספר כלי רכב

לוח 22: השוואת נתוני פרמיה הנהלת חשבונות למול קובץ דיווח (ש"ח)

שנה	הנהלת חשבונות		קובץ דיווח לביטוח		פער
	תיאור	סכום	תיאור	סכום	
2022	חידוש	5,800,000	חובה + קסקו*	4,476,579	1,323,421
	יתרת התחשבנות	85,937	פול	1,446,282	(1,360,345)
	סה"כ	5,885,937		5,922,861	(36,924)
2023	חובה אופנועים	1,684,634	פול	1,684,634	-
	ביטוח צי רכב	4,615,366	חובה + קסקו*	4,621,802	(6,439)
	יתרת חידוש	9,840	-	-	9,840
	סה"כ	6,309,840		6,306,436	3,404

* קסקו – ביטוח נזק לרכוש, לרכב עצמו או לרכב שהוא רכוש של צד ג'.

בחינת תהליך חידוש ביטוח צי הרכב ובחינת כלל המסמכים והאסמכתאות שהועברו לביקורת בעניין תהליך זה עבור השנים 2022 ו-2023 מעלות את הממצאים שלהלן:

- סוכנות הביטוח אינה שולחת הצעת חידוש לביטוח מחברת הביטוח, אלא שולחת מסמך התחשבנות הכולל פירוט סכומים לתשלום וסכומים לקיזוז לפי תאריך וסוג ביטוח. האמור אינו תקין ואינו מאפשר ניהול נוח ונאות של הליך החידוש, שכן לא ניתן לזהות בצורה חד-ערכית סכומים המיוחסים לכלי רכב שעבורם חודש הביטוח במועד החידוש לסכומים אחרים המשולמים אגב תוספות כלי רכב שבוצעו לאורך השנה. כמו כן משום שחלק מכלי הרכב במצבת נדרשים רק לביטוח "חובה" ואחרים נדרשים גם לביטוח רכוש / צד ג', קשה מאוד לאמת בצורה נוחה ושוטפת את חיובי הפרמיות שבוצעו ביחס למספר כלי הרכב שדווחו.
- בשל התנודתיות בצי הרכב (רכישה וגריעה תכופות של כלי רכב) אי-אפשר להתבסס על הצעת המחיר שהתקבלה במכרז וששוקפה בחוזה ההתקשרות כסכום בפועל של פרמיית הביטוח הצפויה לתשלום. במקום זאת יש לבחון את השינויים המבוצעים במצבת כלי הרכב ואת הפרמיה שהוצעה עבור כל סוג ביטוח לכל סוג רכב, ובהתאם לבצע בקרה לבחינת סכומי החידוש. בדיקת הביקורת מעלה שקיים הליך בקרה ידנית שמבצעים אחראי צי הרכב (לגבי מספר כלי הרכב וסוגיהם) ומנהל מחלקת הביטוחים (לבחינת פרמיות לפי קטגוריית כלי הרכב). אולם אי-קבלת הצעת ביטוח מסודרת מחברת הביטוח, באמצעות סוכנות הביטוח, מקשה על בקרה זו ומייצרת על פי רוב עבודה רבה.

- אי-אפשר לבחון ולאמת חוב בפרמיות עבור כמויות כלי הרכב שדווחו בטבלאות הסיכום (כפי שמופיע בהודעות הדואר האלקטרוני ובקובצי האקסל עבור כל אחת מהשנים 2022 ו-2023, שהעביר אחראי צי הרכב לסוכנות הביטוח) מפני שחלק מכלי הרכב מבוטחים בביטוח אחד ואחרים בשני ביטוחים, ואין מפתח השוואה ישנים.

ביטוח תאונות אישיות לתלמידים

ביטוח תאונות אישיות לתלמידים הוא ביטוח הנערך לכלל התלמידים הזכאים לחינוך חינם ולומדים במוסד חינוך הנמצא בתחום שיפוטה של העירייה. הביטוח נערך בהתאם להוראות סעיף 6(ד1) לחוק לימוד חובה, תש"ט-1949.

החל מ-1.9.2016 (שנת הלימודים תשע"ז) הביטוח נערך במסגרת מכרז פומבי ארצי עבור כלל הרשויות המקומיות בישראל. פרמיית הביטוח נקבעת בידי שר החינוך באישור ועדת החינוך של הכנסת, ותנאי הכיסוי הביטוחי נקבעים באמצעות מכרז פומבי ארצי. במכרז הארצי האחרון שפורסם זכתה איילון חברה לביטוח בע"מ.

לוח 23 להלן מציג ניתוח של דיווח כמויות תלמידים בפוליסת ביטוח תאונות אישיות לתלמידים לשנת תשפ"ג (ספטמבר 2022 – אוגוסט 2023 כולל) ולשנת תשפ"ד (ספטמבר 2023 – אוגוסט 2024 כולל):

לוח 23: בחינת כמויות תלמידים בפוליסת תאונות אישיות לתלמידים

שנה	בסיס הנתונים	מסמך	חינוך חרדי	יתר המוסדות	סה"כ
תשפ"ג	הערכה תשפ"ג – מבוססת על דיווח מעודכן תשפ"ב	דיווח עירייה 27.3.2022	252,914		252,914
		תעודת חוב 31.8.2022	102,189	150,725	252,914
	עדכון נתוני תשפ"ג	דיווח העירייה 21.2.2023, 26.2.2023	108,770	148,786	257,556
		תעודת חוב ותעודת זיכוי 3.6.2023	108,770	148,786	257,556
תשפ"ד	הערכה תשפ"ד – מבוססת על דיווח מעודכן תשפ"ג	דיווח העירייה 6.8.2023	257,556		257,556
		תעודת חוב 13.7.2023	108,770	148,786	257,556
	עדכון נתוני תשפ"ד	דיווח העירייה 1.4.2023, 2.4.2023	115,779	147,906	263,685
		תעודת חוב ותעודת זיכוי 10.4.2023	115,779	147,906	

לוח 24 להלן מציג ניתוח תשלומים עבור פוליסת ביטוח תאונות אישיות לתלמידים לשנת תשפ"ג (ספטמבר 2022 – אוגוסט 2023 כולל) ולשנת תשפ"ד (ספטמבר 2023 – אוגוסט 2024 כולל):

לוח 24: בחינת תשלומים לפוליסת תאונות אישיות לתלמידים (ש"ח)

שנת לימודים	על בסיס	מועד	כמות תלמידים	דמי ביטוח לתלמיד	פרמיית ביטוח מחושבת	סכום בתעודת חיוב	סכום בהנהלת חשבונות
תשפ"ג	תחשיב	31.8.2022	252,914	69	17,451,066	17,451,066	17,451,066
	תוספת בגין עדכון	26.2.2023	4,642	69	320,298	320,298	320,298
	סה"כ		257,556	69	17,771,364	17,771,364	17,771,364
תשפ"ד	תחשיב	6.8.2023	257,556	69	17,771,364	17,771,364	17,771,364
	תוספת בגין עדכון	1.4.2024	6,129	69	422,901	422,901	422,901
	סה"כ		263,689	69	18,194,265	18,194,265	18,194,265

מניתוח שני הלוחות לעיל עולה כי:

- תהליך העבודה של העירייה בעניין פוליסת ביטוח תאונות אישיות לתלמידים כולל תשלום פרמיית ביטוח בחודש אוגוסט עבור שנת לימודים שמתחילה בספטמבר. התשלום מבוסס על נתוני מספרי התלמידים מהשנה הקודמת. בכל שנת לימודים, בערך בחודשים פברואר-מרץ, מעודכנת כמות התלמידים, ובהתאם משולמת תוספת פרמיה לביטוח עבור התלמידים שנוספו.
- ההליך של עדכון כמות התלמידים הנדרשים לכיסוי ותשלום הפרמיה עבורם מבוצע בחודשים פברואר-מרץ בכל שנה (עבור שנת הלימודים שהחלה בספטמבר שקדם לחודשים אלו). הדיווח של חברת הביטוח באמצעות שתי אסמכתאות (אחת כתוספת חיוב והשנייה כזיכוי) אינו משקף כראוי בכל אסמכתה את כמות התלמידים המתאימה לאסמכתה, אלא רק חיבור כלל הנתונים וקיזוז הסכומים מתכנס לסכום הנכון. מצב זה מקשה על ביצוע בקרה לבחינת כמויות התלמידים שהתווספו לביטוח וכמויות התלמידים שנגרעו מהביטוח.
- אין פער במספר התלמידים – מספר התלמידים שמדווחת העירייה לחברת הביטוח זהה למספר התלמידים המצוין בתעודת החיוב שנמסרת לעירייה עבור פרמיית ביטוח תאונות אישיות לתלמידים.
- אין פער בפרמיית ביטוח תאונות אישיות לתלמידים – פרמיית הביטוח שמופיעה בכרטיסי הנהלת החשבונות עבור כל אחת מהשנים תשפ"ג ותשפ"ד תואמת הן לפרמיה הכתובה בתעודות החיוב והן לתחשיב מכפלת מספר התלמידים בדמי הביטוח לתלמיד.
- יובהר כי במסגרת דוח זה הביקורת לא בחנה את הליך חישוב מספר התלמידים הנדרשים לכיסוי ביטוחי בכל אחד ממסדות החינוך בעירייה.

מסקנות

1. פוליסת מבנים ורכוש – סכומי הביטוח וגבולות האחריות גדלו במרבית הכיסויים. אולם כיסוי "כלי רכב בחנייה" הוקטן בכ-67 מיליון ש"ח, וכיסוי "פריצה נזק ראשון" הוקטן בכ-20,000 ש"ח. הגדלה זו מצביעה על הרחבת הביטוח והתאמתו לסכום כיסוי גבוה יותר.
2. פוליסת מבנים ורכוש – סכום ההשתתפות העצמית (עבור כל מקרה שאינו רעידת אדמה) התייקר בשנת 2023 ב-300% ביחס לשנת 2022. הדבר מדגיש את כשל השוק בענף הביטוח ברשויות המקומיות וההרעה בתנאי הביטוח. לא זו בלבד שהפרמיה התייקרה משמעותית, גם ההשתתפות העצמית במקרה של תביעת ביטוח התייקרה בשיעור ניכר.
3. פוליסת מבנים ורכוש – בדוח הביקורת לשנת 2022 בנושא ההיערכות העירונית לתרחיש רעידת אדמה נמצא כי חסר מידע מעודכן לגבי שטחם של כ-1,500 מבנים מתוך כ-3,500 מבנים עירוניים. לפיכך פוליסת ביטוח רכוש וחבויות אינה כוללת פירוט ושיקוף של כלל מבני העירייה בערכי הכינון העדכניים שלהם. מצב זה, שבו יש פערים בין ערכם המצוין או הלא מצוין של נכסים במערכות העירוניות לבין ערכם המבוטח, הוא בגדר סיכון גבוה ועלול לחשוף את העירייה לתביעות בגין מקרים שאינם ברי כיסוי.
4. פוליסת צד ג' ואחריות מקצועית – לא חלו שינויים בסכומי הביטוח וגבולות האחריות בין השנים 2022 ו-2023. כמו כן לא חל שינוי בגובה ההשתתפות העצמית, למעט שינוי לטובה (קישור) בגובה ההשתתפות העצמית לשנת 2023 יחסית לשנת 2022. כלומר לא חלה הרעה בתנאי הביטוח עבור כיסויים אלו, בניגוד להרעה בתנאי פוליסת מבנים ורכוש.
5. פוליסת חבות מעבידים – לא חל שינוי בסכומי הביטוח, גבולות האחריות וגובה ההשתתפות העצמית בין השנים 2022 ו-2023. כלומר לא חלה הרעה בתנאי הביטוח עבור כיסויים אלו, בניגוד להרעה בתנאי פוליסת מבנים ורכוש.
6. פוליסת חבויות – חלה התייקרות משמעותית של 150% בהשתתפות העצמית בשנת 2023 יחסית לשנת 2022 הן עבור כיסוי סחורה בהעברה והן עבור כיסוי כספים. המשמעות היא שגם עבור כיסוי זה חלה הרעה בתנאי הביטוח.
7. פוליסת נושאי משרה – לא חל שינוי בסכומי הביטוח, גבולות האחריות וגובה ההשתתפות העצמית בין השנים 2022 ו-2023. כלומר לא חלה הרעה בתנאי הביטוח עבור כיסויים אלו, בניגוד להרעה בתנאי פוליסת מבנים ורכוש.
8. פוליסת סייבר – סכומי הביטוח וגבולות האחריות גדלו ב-150% בשנת 2023 יחסית לשנת 2022. הדבר מצביע על הרחבת הביטוח והתאמתו לסכום כיסוי גבוה יותר.
9. פוליסת סייבר – חלה התייקרות משמעותית בשיעור 500% בהשתתפות העצמית בשנת 2023 יחסית לשנת 2022. כלומר גם עבור כיסוי זה חלה הרעה בתנאי הביטוח.
10. פוליסת גג קבלנים – במדגם המקרים שנבדקו לא נמצאו פערים ולא נמצאו חריגים.
11. פוליסת צי רכב – סוכנות הביטוח אינה שולחת הצעת חידוש לביטוח מחברת הביטוח, אלא שולחת מסמך התחשבנות הכולל פירוט סכומים לתשלום וסכומים לקיזוז. הדבר אינו תקין ומונע ניהול נוח ונאות של הליך החידוש.

12. פוליסת צי רכב – בשל התנודתיות הרבה במצבת כלי הרכב נדרש הליך בקרה שוטף של אחראי צי הרכב בדבר קיום ביטוח עבור כל כלי רכב שהתווסף וביטול ביטוח עבור כלי רכב שנגרעו. כן נדרש הליך בדיקה של מנהל מחלקת הביטוחים בעניין הפרמיות המחושבות עבור כלי רכב אלו. הבקרה המבוצעת היא ידנית ומסורבלת.
13. פוליסת תאונות אישיות לתלמידים – הליך עדכון מספר תלמידים בחברת הביטוח באמצעות שתי אסמכתאות (אחת כתוספת חיוב והשנייה כזיכוי) אינו משקף בצורה נאותה בכל אסמכתה את כמות התלמידים המתאימה לאסמכתה, רק חיבור כלל הנתונים וקיוז הסכומים מתכנס לסכום הנכון. באופן כאמור קיים קושי בביצוע בקרה לבחינת כמויות תלמידים שהתווספו לביטוח וכמויות תלמידים שנגרעו מהביטוח.
14. פוליסת תאונות אישיות לתלמידים – לא נמצאו פערים בין דיווחי העירייה לגבי מספר התלמידים ובין מספרם בתעודות החיוב שהפיקה חברת הביטוח, ולא נמצאו פערים ברישומי פרמיות ביטוח תאונות אישיות לתלמידים. יובהר כי הביקורת לא בחנה בדוח זה את הליך חישוב התלמידים שנדרש עבורם כיסוי בכל אחד ממוסדות החינוך בעיר. כדי לבחון את תקינות ההליך במלואו יש לערוך ביקורת נפרדת במינהל חינוך בעניין תהליכי רישום תלמידים למוסדות ועדכון מספר התלמידים לאורך השנה.

המלצות

1. כלל הפוליסות – בצל ההתייקרות הגורפת בפרמיות הביטוח, המלווה בהתייקרות משמעותית גם בהשתתפות העצמית בסוגי כיסוי רבים, כמפורט בהרחבה בדוח זה ובמסקנותיו, ראו המלצה מספר 1 בפרק ראשון.
2. פוליסת מבנים ורכוש – על אגף הנכסים בשיתוף אגף חשבות וניהול פיננסי לפעול בהקדם לטיוב נתוני המבנים העירוניים במערכת הנכסים באופן שיאפשר לעדכן את שטחם ובהתאם לכך את ערך הכינון שלהם. מהלך זה יאפשר לעדכן את נתוני פוליסת הביטוח וכך לצמצם את החשיפה לחסר ביטוח.
3. פוליסת צי רכב – לדרוש לקבל מחברת הביטוח הצעה לחידוש פוליסה טרם ביצוע החידוש בפועל. אם תידרש התחשבות מול חברת הביטוח, יש לבצעה בנפרד מהליך חידוש הביטוח השנתי.
4. פוליסת תאונות אישיות לתלמידים – לדרוש לקבל מחברת הביטוח תעודת חיוב על תוספת התלמידים (אם העירייה עדכנה בדבר תוספת תלמידים לביטוח) או תעודת זיכוי על הקטון במספר התלמידים (אם העירייה עדכנה בדבר הקטנת מספר התלמידים בפועל לביטוח) כך שתהיה התאמה בין מספר התלמידים להתחשבות ובין הסכומים הנזקפים כחיוב או זיכוי בגינם.

תגובת המבוקרים

אגף חשבונות וניהול פיננסי

המלצה 1: התקיימו מספר פגישות בנושא במסגרת ועדת היגוי בראשות גזבר העירייה. צפויים דיונים נוספים לרבות עם יועצת הביטוח של העירייה.

המלצה 2: ניהול נכסי העירייה הוא באחריות אגף הנכסים, לרבות עדכון ערך הכינון. אגף הנכסים מטפל באופן שוטף בנושא רישום הנכסים.

המלצה 3: מתקבלת הצעה על תנאי החידוש, והצעה זו מאושרת בוועדה עירונית. עם אישור ההצעה, היא מיושמת על כלל צי הרכב העירוני. מקובלת ההמלצה להפריד בין התחשבנות שוטפת להתחשבנות בעניין חידוש.

המלצה 4: ביטוח תאונות אישיות לתלמידים מתבצע בקביעות, כך שיש התאמה בין מספר התלמידים להתחשבנות.

אגף הנכסים

המלצה 2: אגף הנכסים פועל לטיוב הנתונים במערכות. האגף ביצע בדיקות רבות לשם איסוף המידע על שטח מבנה, מידע שיאפשר לחשב את ערך הכינון עבור ביטוח המבנה. נמצא כי עלות איסוף המידע באמצעות מודד מוסמך יקרה מאוד, ולכן האגף מתמקד כעת בשימוש בטכנולוגיות GIS חדשות. אגף הנכסים, בשיתוף אגף מחשוב ומערכות מידע, גזבר העירייה וחברת נס מבצעים בדיקות לאיסוף, ניתוח ועדכון המידע. צפי לביצוע במהלך שנת 2025.

התייחסות הביקורת

המלצה 3: הביקורת מדגישה כי לא הועברה לידיה הצעה לחידוש ביטוח, אם זו התקבלה בעירייה. הביקורת קיבלה מסמך התחשבנות שכלל בין היתר סכומי חיוב עבור חידושים. מסמך ההתחשבנות אינו יכול לשמש תחליף להצעה לחידוש ביטוח אשר אמורה להיות כתובה, להישלח לעירייה ולקבל את אישורה טרם ביצוע החידוש בפועל.

המלצה 4: הביקורת מדגישה כי ההמלצה מתייחסת להבחנה הנדרשת בין תעודת חיוב שאמורה לשקף את תוספת התלמידים (אם בוצע עדכון בדרך של הוספת תלמידים לביטוח) לבין תעודת זיכוי שאמורה לשקף את הקיטון במספר התלמידים (אם בוצע עדכון בדרך של הקטנת מספר התלמידים בפועל לביטוח).

חידוש ביטוח ומכרז ביטוח

חידוש ביטוחי רכוש וחבויות לשנת 2021 עד יוני 2022 כולל

ביטוח הרכוש והחבויות של העירייה בחברת הפניקס היה בתוקף עד 31.12.2020.

ממסמך חוות דעת יועץ הביטוח מ-17.1.2021 עולה התיאור שלהלן:

בספטמבר 2020 פנתה מחלקת הביטוחים לסוכנות הביטוח לשם קבלת הצעת מחיר לחידוש הביטוח לשנת 2021 בתנאים זהים לאלו של הפוליסה שעמדה להסתיים (על בסיס זכאות העירייה לממש את אופציית ההארכה השנייה על פי המכרז וההסכם שעמדו בתוקף באותה העת).

סוכנות הביטוח שלחה לעירייה את הצעת החידוש רק ב-20.12.2020 (עשרה ימים בלבד לפני מועד סיום תקופת הביטוח לשנת 2020) למרות שהפנייה אליה הועברה כאמור בספטמבר 2020. ההצעה שהתקבלה שיקפה התייקרות של כ-40% בפרמיה הכוללת לתשלום וכן הגדלת רכיבי ההשתתפות העצמית בביטוחי הרכוש, צד ג' ואחריות מקצועית.

בצל הצעת החידוש ("הגרועה", לדברי היועץ) ביקשה העירייה וקיבלה הארכה של 90 יום לביטוח הקיים ללא שינוי בתנאים. זאת כדי שתוכל להשלים הליך יציאה למכרז חדש.

ב-13.1.2021 קיבלה העירייה הצעת חידוש חדשה ("מצוינת", לדברי היועץ) ששיקפה התייקרות של 12.4% בפרמיה הכוללת לתשלום והגדלת רכיבי ההשתתפות העצמית בביטוח צד ג' ואחריות מקצועית.

יועץ הביטוח כתב בחוות דעתו כי "קבלת ואישור הצעת החידוש השנייה עדיפה בהרבה על פני יציאה למכרז פומבי חדש". היועץ נימק את המלצתו בין היתר בהשפעת מגפת הקורונה על שוק הביטוח ותעריפי הביטוח, בקושי בהתנהלות חברות הביטוח הישראליות מול מבטחי המשנה, בסיכון הכרוך במכרז חדש לעניין שמירת תנאי הכיסוי וההרחבות הקיימות בפוליסה הנוכחית, באירוע הביטוחי החריג שאירע באחד מבנייני העירייה ובסיכון הנלווה ליציאה לתהליך שחוסר הוודאות בו גדול.

בהתאם לחוות דעת יועץ הביטוח, חידשה העירייה את ביטוח הרכוש והחבויות בחברת הפניקס לתקופה 1.4.2021 – 30.6.2022.

מכרז פומבי 142/2022 ביטוח מבנים, רכוש, חבויות ועוד

ב-15.6.2022 התקיים דיון אצל גזבר העירייה בקשר ליציאה למכרז פומבי לביטוחי העירייה, ובמסגרתו הוגדר 1.7.2022 כתאריך יעד לפרסום מכרז פומבי.

בחודש יולי 2022 פרסמה העירייה הזמנה להגשת הצעות למכרז פומבי מספר 142/2022, שעניינו ביטוח מבנים, רכוש, חבויות ועוד.

ב-15.8.2022 התקבלה הצעת הפניקס חברה לביטוח למכרז פומבי 142/2022.

ב-29.8.2022 התקבל אישור ועדת מכרזים מספר 075 לזכיית הפניקס במכרז האמור, וב-30.8.2020 הועברה לחברת הפניקס הודעת זכייה במכרז.

ב-5.9.2022 נערך חוזה למתן שירותי ביטוח מבנים, רכוש, חבויות ועוד בין העירייה לחברת הפניקס לתקופה 1.10.2022 – 31.12.2023. החוזה נחתם בידי נציג הפניקס ב-31.9.2022.

ב-8.9.2022 שלחה חברת הפניקס לעירייה אישור קבלת מכתב זכייה וכתב כיסוי זמני החל מ-1.10.2022 ועד לקבלת הפוליסות בעירייה.

הפוליסה החדשה שהופקה לביטוח רכוש וחבויות לשנת 2023 כללה התייקרות של כ-41% עבור כיסוי מבנים ורכוש והתייקרות של כ-15% עבור כיסוי צד ג' ואחריות מקצועית (ראו הרחבה בנושא בפרק ראשון לעיל).

מסקנות

15. סוכנות הביטוח הגישה לעירייה את הצעת חידוש ביטוח רכוש וחבויות לשנת 2021 ב-20.12.2020, עשרה ימים בלבד לפני תום תקופת הביטוח לשנת 2020. לפיכך לא נותר לעירייה פרק זמן המאפשר בחינת חלופות וניהול משא ומתן עם חברת הביטוח.

16. למרות פרק הזמן הממושך שחלף עד שסוכנות הביטוח קיבלה והעבירה לעירייה את הצעת חידוש ביטוח הרכוש והחבויות, לא זו בלבד שההצעה שהתקבלה לא גילמה הנחה או שיפור בתנאי הפוליסה, אלא שההצעה אף הייתה נחותה משמעותית בתנאיה (התייקרות של כ-40% בפרמיה והגדלת רכיבי ההשתתפות העצמית) יחסית לביטוח שהסתיים. מצב זה מדגיש את סביבת אי-התחרות בתחום הביטוחים בעיריות ואת אזהלת היד של סוכנות הביטוח בהשגת תנאים טובים או שמירה על התנאים הקיימים למול חברת הביטוח.

17. אילוצי לוחות הזמנים לחידוש ביטוח הרכוש והחבויות, בשילוב כשל השוק הקיים בענף הביטוח, הובילו את יועץ הביטוח להמליץ על חידוש הביטוח (על אף התייקרות הפרמיה בכ-12.4% והגדלת סכומי ההשתתפות העצמית). מצב זה מדגיש את סביבת אי-התחרות בתחום הביטוחים בעיריות ואת המחסור בכלים ובפתרונות העומדים לרשותם של אנשי המקצוע והמומחים בענף (ובהם יועץ הביטוח וסוכנות הביטוח).

18. במכרז ביטוח רכוש וחבויות לשנת 2023 השתתפה רק חברת ביטוח אחת, ולעירייה לא נותרה ברירה אלא לאשר את ההצעה שהוגשה. מצב זה משקף בצורה מובהקת את כשל השוק הקיים בקשר לביטוחים ברשויות המקומיות.

המלצות

5. לפנות לסוכנות הביטוח ולדרוש שתעשה מאמץ (למרות אילוצי השוק וקשיי השוק האובייקטיביים) הן להשיג תנאים טובים יותר מחברת הביטוח והן לעמוד בלוחות זמנים באופן שיאפשר לעירייה מרחב תמרון גדול יותר בקבלת החלטות ובבחינת חלופות (גם אם אלו מועטות).

6. לעדכן את הליך מינוי סוכן, ובהתאם לעדכן את נספח ב' (נוהל מינוי סוכן) המצורף למכרזי ביטוח, באופן שיעניק לעירייה גמישות בבחירת הסוכן (סוכנות הביטוח) בכל עת. גמישות זו תאפשר לעירייה לבחור את הסוכן שלדעתה ייתן את השירות והמענה המיטביים לצורכי העירייה ויפעל בכל דרך להשגת תנאי הביטוח הטובים ביותר, וזאת תוך זמינות מרבית ועמידה בלוחות זמנים שיאפשרו לעירייה לבחור בחלופה המיטבית עבורה בכל חידוש ביטוח ובכל יציאה למכרז ביטוח.

תגובת המבוקרים

אגף חשבות וניהול פיננסי

המלצה 5: כך נעשה באופן קבוע. אך כפי שנכתב בדוח, קיים כשל שוק ברמת המדינה ובכל הרשויות בארץ.

המלצה 6: גם כיום בחירת הסוכן מאושרת על ידי העירייה, והיא רשאית להחליף את הסוכן בכל עת על פי מסמכי המכרז.

התייחסות הביקורת

המלצה 5: הביקורת מדגישה את חשיבות סוכנות הביטוח בתהליך הקבלה של הצעות ותנאים מחברות הביטוח. ככל שסוכנות הביטוח פועלת לבחינת הצעות ממספר חברות ומפעילה את ניסיונה ומקצועיותה למול חברות הביטוח, כך מתקבלות הצעות טובות יותר. כשל השוק אומנם מצמצם את מרווחי ההנחות וההטבות אולם אינו מבטל אותן. לכן על סוכנות הביטוח להקפיד על לוחות זמנים שיאפשרו השגת תנאים טובים יותר ומרחב תמרון גדול יותר לעירייה בקבלת החלטות ובבחינת חלופות.

המלצה 6: בהתייחס לתגובת המבוקרים, הביקורת ממליצה לבחון אפשרות עבודה עם סוכנויות ביטוח נוספות, אם אלו יוכלו להציג תנאים תחרותיים וטובים יותר למול חברות הביטוח.

סיכום

פעילות הביטוח בעירייה היא משמעותית, מורכבת ורחבת היקף. פעילות זו דורשת ידע רחב וניסיון רב בניתוח מצב השוק, בחינה תקופתית של סיכונים והתאמת פוליסות הביטוח לאופי, להיקף ולסוגים של הפעילויות שהעירייה מבצעת, תוך חתירה לכך שהביטוחים הנרכשים יספקו כיסוי מיטבי בקרות אירוע נזק.

כשל השוק הקיים בענף הביטוח ברשויות המקומיות זה שנים רבות, שבא לידי ביטוי בהיעדר שוק תחרותי ובמוטיבציה נמוכה של חברות הביטוח לבטח את הרשויות, מקשה מאוד על השגת כיסויים ביטוחיים מלאים במחירים הוגנים. עם השנים מספר חברות הביטוח המציעות כיסוי ביטוחי לרשויות הולך וקטן, ובמקביל תעריפי הפרמיות וההשתתפות העצמית הולכים ומתייקרים, תנאי הפוליסה משתנים והכיסויים הביטוחיים מצטמצמים. אפשר לומר בזירות כי הרשויות הן בגדר "לקוחות שבויים" של ענף הביטוח.

הכשל האמור השפיע וממשיך להשפיע על העירייה, כפי שאפשר לראות בדוח זה: בין שנת 2022 ל-2023 חלה התייקרות משמעותית בתשלומי פרמיות הביטוח, וכן הורעו תנאי הביטוח באמצעות הגדלה ניכרת של רכיב ההשתתפות העצמית בכיסויים השונים.

מחלקת הביטוחים בעירייה, ובפרט העומד בראשה, פועלים במקצועיות ובאופן מתועד וסדור, בפעילות השוטפת מול יועץ הביטוח וסוכנות הביטוח. בין היתר בהיבטים הקשורים לחידוש חוזה ביטוח, רישום הוצאות פרמיות ותשלום הסכומים הנדרשים, שמירת תיעוד נאות של אסמכתאות לפעילות הביטוח השוטפת וניהול מעקב אחר קבלת אישורים מחברת הביטוח.

עם זאת מחלקת הביטוחים אינה מבצעת הליך בקרה מלא ויעיל על פעילות יועץ הביטוח. בין היתר המחלקה אינה בודקת את היקף שעות עבודת היועץ, אינה בוחנת את סבירות זמני המענה של היועץ לפניות העירייה ואינה עוקבת אחר ביצוע כל התחייבויות היועץ בהתאם לחוזה ההתקשרות עימו. כמו כן מחלקת הביטוחים לא התריעה על היעדר סקר סיכוני ביטוח ולא קידמה את ביצוע הסקר בידי יועץ הביטוח.

זאת ועוד, בעניין פעילות מחלקת הביטוחים מול סוכנות הביטוח יצוין כי פרקי הזמן שבהם פועלת סוכנות הביטוח למול המחלקה מונעים בחינת חלופות מספקות וניהול משא ומתן יעיל עם חברות הביטוח. יתרה מזו, הצעת חידוש ביטוח רכוש וחבויות שהתקבלה בעירייה לא גילמה הנחה או שיפור בתנאי הפוליסה, אלא הייתה נחותה משמעותית בתנאיה.

היעדר מסמך מדיניות ביטוח לעירייה, היעדר סקר סיכוני ביטוח והיעדר נוהל לפעילות הביטוח בעירייה עלולים להוביל לחסר ביטוח וחשיפה לסיכונים לא מכוסים או לחלופין לביטוח בסכומים גבוהים מהנדרש. על מחלקת הביטוחים בעירייה, בשיתוף יועץ הביטוח, לפעול לביצוע בחינת מצב השוק ומיפוי הסיכונים שעשויים להשפיע על הצורך בביטוח, וזאת כחלק מהכנת סקר סיכוני ביטוח וגיבוש מדיניות ביטוחי העירייה.

דוח שנתי 2024

ביטוחי העירייה

ברצוני להודות למבקרת העירייה על הכנת דוח מקיף ומעמיק בנושא ביטוחי העירייה. אני רואה חשיבות רבה בביקורת ובממצאיה, וסבור כי על העירייה להתייחס אליהם ברצינות רבה.

כאמור בדוח הביקורת, על העירייה לשמור על נכסי המקרקעין ועל התשתיות המוניציפליות שלה באמצעות היערכות פיננסית שתאפשר לה להתגונן מפני נזק העלול להיגרם לאותם נכסים ותשתיות. מתוקף כך העירייה מחויבת להיות מבוטחת בפוליסות ביטוח התואמות את האופי, ההיקף והסוג של הפעילויות שהיא מבצעת ושל הנכסים שהיא מחזיקה.

נכסי העירייה חשופים לסיכונים רבים ומגוונים. ביטוח נכסים מגן על נכסי העירייה באמצעות יכולת קבלת פיצוי שישמש למימון, הקמה מחודשת ושיקום של תשתיות שיינזקו. רכישת כיסוי ביטוחי מתאים מחייבת היערכות מקצועית של יחידת הביטוח בעירייה והעסקת כוח אדם מקצועי ומותאם לתפקיד.

לצד חשיבות הנושא, אין להתעלם מכשל השוק הקיים בביטוח רשויות מקומיות היוצר קושי למיטב ידיעתי אצל כלל הרשויות המקומיות בישראל. רשויות מקומיות מתקשות כבר שנים לבטח את עצמן, ובדרך כלל, רק חברה אחת מציעה לרשויות לחדש פוליסות. כתוצאה מכך, הפרמיות השנתיות עלו בעשרות אחוזים בשנים האחרונות בכלל הרשויות, וההשתתפות העצמית גדלה עד כדי כך שברוב המקרים אין טעם להפעיל את הביטוח שכן, גובה ההשתתפות העצמית גבוה מן הנזק הצפוי. מדובר בכשל שוק ידוע אשר מקשה מאוד על התנהלות הרשויות המקומיות ויש להסדירו בסיוע של מוסדות המדינה ומשרדי הממשלה הרלוונטיים. אציין כי האתגרים של עיריית ירושלים בתחום הביטוח גדולים עוד יותר מאשר רשויות מקומיות אחרות עקב גודל העיר, מספר המבנים שברשות העירייה והיקף האוכלוסייה, כאשר כל הפרמטרים הללו מגבירים את הסיכון שבו מצויה העירייה.

לצד האתגרים, על העירייה לעשות ככל אשר ביכולתה בכדי שההתנהלות בנושא תהיה מיטבית והסיכונים שאליהם היא חשופה יהיו קטנים עד כמה שניתן. נראה כי לצד ציון העבודה הראויה לשבח של מחלקת הביטוחים בעירייה והעומד בראשה, הביקורת הצביעה על מספר ליקויים בעבודת העירייה בנושא זה. בין היתר, נמצא כי לא קיים מסמך מדיניות ביטוח לעירייה, דבר העלול להוביל לחוסר בהירות לגבי "תיאבון הסיכון" של העירייה. כמו כן, נמצא כי אין לעירייה סקר סיכונים ביטוח, מה שעלול להוביל לחסר ביטוח או לביטוח יתר בתחומים מסוימים.

על בסיס הממצאים, הדוח כולל מספר המלצות מרכזיות. בין ההמלצות, יש להגדיר את "תיאבון הסיכון" של העירייה (העדפות בנוגע לניהול הסיכונים) ולגבש מדיניות ביטוח בכתב. כמו כן, מומלץ לבצע סקר סיכונים ביטוח מעודכן שיתייחס לכלל הסיכונים בפעילות העירייה, לעגן בנוהל את תהליך העבודה השוטף של מחלקת הביטוחים, ולבחון לעומק את הסיבות למיעוט היועצים המשתתפים בהליך הקול קורא כמו גם את האפשרות לבצע התאמה בדרישות הקול הקורא באופן שיאפשר למספר רב יותר של יועצים להגיש הצעות בקשר עם עניין זה.

עיינתי בתגובת גורמי המקצוע השונים לדוח בנושא ביטוחי העירייה. נראה כי הגורמים המקצועיים הודיעו כי מרבית המלצות הביקורת יאומצו על ידם. אגף חשבות וניהול פיננסי ציין כי ועדת היגוי בראשות גזבר העירייה פועלת בנושא, וכי מחלקת הביטוחים תבחן ביצוע סקר סיכוני ביטוח. אגף הנכסים הבהיר כי הוא פועל לטיוב חתוננים במערכות. במסגרת כתיבת הערות ראש העירייה לדוח הביקורת, עודכנתי כי מחלקת הביטוח ממשיכה לקדם אימוץ המלצות נוספות וכי בעקבות ההמלצות עלה לאוויר לאחרונה טופס מקוון לפניות התושבים, אשר החלו לעשות בו שימוש ויאפשר ריכוז וניתוח מסודר של מידע רלוונטי ומהותי לצורך הסדרה תקינה יותר של הנושא.

אני מברך על תגובת גורמי המקצוע ועל שיתוף הפעולה מצידם. תגובתם מעידה על רצון אמיתי לשיפור ולטיוב התנהלות העירייה בנושא זה לטובת הקופה הציבורית ומתן מענה הולם לתושבים.

אני מנחה את מנכ"ל העירייה לבחון את הפעולות הנדרשות לאימוץ המלצות הביקורת מול הגורמים הרלוונטיים וכן, לדאוג לכך שיבוצע מעקב אחר תיקון הליקויים שהועלו בדוח.

ועדה לענייני ביקורת – תמליל

מספר ועדה : 28

מקום ההתכנסות : אולם הנהלה 2

תאריך ישיבת הוועדה : כ"א בתמוז תשפ"ה (17.07.2025)

מזכירת הוועדה בדיון : צבי עבו

זמן התחלה : 12:36

זמן סיום : 13:30

התמליל נכתב ע"י חברת גולד וורק בע"מ ולא עבר בדיקה או הגהה ע"י גורם כל שהוא בעיריית ירושלים

עיריית ירושלים וחברת גולד וורק בע"מ עושים כל שביכולתם על מנת לייצר תמליל איכותי ובעל ערך. עם זאת מודגש כי קריאה בתמליל צריכה להיעשות באופן מושכל תוך הבנה שיתכנו טעויות ו/או השמטות מסיבות אובייקטיביות שונות.

גולד וורק תמלול והקלטה

גולד-וורק ת M ג R ים

יו"ר אלדד רבינוביץ:

אני מתכבד לפתוח את הדיון בוועדת ביקורת מספר 28, ביטוחי העירייה. הביקורת הזאתי עסוקה בתחום מאוד מקצועי אבל גם מאוד אפור לכאורה, משהו שאנשים פשוטים מן הישוב מתקשים להבין בו, אבל המשמעות הפיננסית של כל הסוגיות שכאן על השולחן, היא מאוד מאוד גדולה. בסופו של דבר, אם (ל.ב.) ואם העירייה, אם העירייה יודעת לממש את הצרכים הכספיים שלה, יש לה יכולת לתת שירות לתושב, ולכן הדברים האלה מאוד חשובים. אנחנו מדברים כאן על סוגיות של ניהול סיכונים במגה דאטה, הרבה דברים שצריכים לחזות קדימה, הרבה ניתוחים, דברים מאוד מאוד מורכבים, זה מקצוע שהוא ממש בפני עצמו. אז טוב שאנחנו התברכנו באנשי מקצוע רציניים, משמעותיים בעירייה, אני מודה למבקר, אני מודה לצוות הביקורת, לכולם, על הדוח הזה. את רוצה גם לפתוח?

עופרה ברכה:

אני במקרה זה רק... לא אכנס באמת לדוח עצמו, שזה דוח מקצועי כמו שציננת. אני רק אציין פה לחיוב את אבי, שבאמת אחד המבוקרים, לעבוד איתו זה פשוט... מקבלים ממנו את כל החומרים במידי, בצורה מקצועית, מסודרת, נכון שיש ליקויים אבל אני מוכרח לומר מילה טובה על הקשר שלו עם הביקורת ועל שיתוף הפעולה, וההירתמות שלו לתהליך, לא דבר מובן מאליה במחוזותנו, וישר כוח על זה.

אבי אזרזר:

תודה.

יו"ר אלדד רבינוביץ:

ליקויים זה חלק מהחיים, זאת אומרת, אין דבר כזה ש

דובר:

תמיד יש מה ללמוד ותמיד יש מה לעשות.

עופרה ברכה:

אני פשוט, במקרה הזה, מצאתי לנכון לציין אותו. מאיה ברבר, רואת חשבון, ערכה מטעמנו את הביקורת. מאיה היא מקצועית מאוד גם בתחום הביטוח, ולכן ביקשנו ממנה להיכנס לנושא הזה בעיריית ירושלים, ואני מבקשת ממנה להציג את הממצאים.

מאיה ברבר:

אוקיי, אז צהריים טובים לכולם. אני גם, למרות שאני חוזרת על עופרה, אני גם אציין במשפט, כי זה חשוב, אני מגיעה מביקורת בהרבה מאוד ארגונים והרבה מאוד רשויות, בהרבה מאוד תחומים,

ואבי הוא באמת סמן ימני למבוקר, ברצינות שלו, בשיתוף הפעולה שלו, בהעברת החומרים המאוד מאוד מורכבים בצורה מאוד מסודרת. אנחנו נכנס תכף להמלצות שיש לנו בהקשר של ממצאים שמצאנו, אבל חשוב לציין גם את זה וחשוב לשמוע את זה גם ממני. אני מתחילה וצוללת ישר, כן?

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

כן בהחלט. על כל ממצא פשוט תגיב זה, אחר כך.

מאיה ברבר:

אז כמו שבטח ברור לכולנו, נושא הביטוחים בעירייה הוא נושא סופר מהותי וסופר קריטי, בטח בהיבט של הסיכונים שגלומים בו, וגם אם אנחנו מוסיפים את ההיקפים הכספיים המשמעותיים שאנחנו בעצם אמורים להוציא כדי לבטח את עצמנו בפני הסיכונים השונים, ולכן זה נושא שהוא מאוד מהותי ומאוד משמעותי. כידוע, נכסי העירייה חשופים לסיכונים מאוד משמעותיים, ויש במעטפת של הדבר הזה, של הביטוח עצמו, ובפרט ביטוח ברשויות, יש לנו כשל שוק. כשל השוק בעצם נובע מהעובדה שמעט מאוד חברות ביטוח מוכנות בכלל להיכנס לענף ביטוח רשויות מקומיות, בגלל הסיכונים המאוד מהותיים ברשויות המקומיות. אני מגיעה, גם הרבה מאוד שנים ניהלתי פעילות בקרה משמעותית באחת מקבוצות הביטוח והפיננסים, וממש דיברתי כשהתחלתי לעשות את הנושא הזה ברשויות נוספות, דיברתי עם משנים למנכ"ל בחברות ביטוח ושאלתי אותם, למה אתם לא נכנסים לענף הזה? כי אנחנו מזהים קושי מאוד גדול ברשויות, והתשובה הייתה באמת הסיכונים המאוד גבוהים. זאת אומרת, העיריות ועיריית ירושלים, נכנסת לסיטואציה שבה יש מעט מאוד חברות ביטוח שבכלל מציעות לבטח, אז זה אחד. ובגדול, גם אם עושים מכרז, אתם תראו את זה גם אחרי זה בממצא בהמשך שלנו, זה לא באמת שוק תחרותי, והעיריות הן לקוחות שבויים, אז חשוב שנדע את זה במעטפת, בסדר? המטרה שלנו בעצם הייתה לראות פעם אחת, איך בכלל, מהי תפיסת הביטוח בעירייה, איך מתייחסים לנושא הביטוח בעירייה, איך מנהלים את הסיכונים, מהו תיאבון הסיכון של העירייה, איך היא מתייחסת, מה היא רוצה, האם היא מכירה את מלוא הסיכונים שלה ואיך היא מגדרת את הסיכונים שלה, זה פעם אחת.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

תוכלי רגע (ל.ב.) תיאבון סיכון בבקשה?

מאיה ברבר:

אז תיאבון הסיכון, אתה בעצם יושב ואתה אומר לעצמך, אוקיי, אני ממפה מולי את כל עולם הסיכונים שקיימים לי ואני מחליט בתוך עולם הסיכונים עם איזה סיכון אני מוכן לחיות, וכשאני מוכן לחיות אני גם מגדיר את הדרגה. זאת אומרת, סיכון שהסיכוי שלו להתממשות הוא עשרים אחוז, שלושים אחוז, והנזק הכספי הפוטנציאלי שלו הוא בתחום כזה וכזה, אני מגדיר אותו כמאוד לא רוצה לגעת, מאוד לא רוצה להתקרב, ואני שמה ארכוש את הכיסוי המקסימלי, לא משנה מה תהיה הפרמייה ולא משנה כמה תעלה ההשתתפות העצמית, ולעומתו, סכומים אחרים.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

יש בעצם מתודות מקצועיות לבחון את הדבר הזה?

רבקה חברוני:

יש לנו (ל.ב.) ביטוחים, אנחנו מקיימים ישיבות, כל פעם לפני חידוש ביטוח, כל חידוש ביטוח, עם הגזבר, עם היועצת הביטוחית, בוחנים ואנחנו מודעים לסיכונים, בוחנים מה הסיכון, מה הסיכוי, מה העירייה יכולה לשים עכשיו ומה, גם אם העירייה לא תשים עכשיו, ואם יהיו לה זרבות, וכל פעם מחדש מחליטים. אנחנו די... יש דברים שמוכתבים לנו. קודם כל, אנחנו לא פונים לבד, יש לנו מאז ומתמיד יועצת ביטוח, מהטובים בארץ, ואנחנו מקבלים את הסקירה המפורטת, ויש פעמים שחושבים גם על דברים מסוימים עם נציגים של חברות הביטוח כדי להבין מה קורה, מי מה מו, ומקבלים את ההחלטות בהתאם.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

אני רק שאלתי אם יש בעצם מתודות מקצועיות מקובלות לכל מיני כלים סטטיסטיים או כלים ביטוחיים, אני לא יודע בדיוק איזה זה, שהם עוזרים בקבלת... יש עזרים בקבלת ההחלטות?

אבי אזרזר:

אתה מסתמך בעיקר על השנים הארוכות של עיריית ירושלים, על הפעילות שלה, אתה מנתח את הפעילות, וכמו שמאיה ציינה, אתה מזהה איפה יש לך סיכונים ואיפה אין לך סיכונים, אתה (ל.ב.) את זה טוב, מה (ל.ב.) סיכונים, לא ברור, זה עולם של אי ודאות. אתה מנתח את הפעילות העירונית ותופר חליפה ביטוחית איפה שנדרש, איפה שיש סיכון, ושם בהתאם לזה אתה תרכוש את הביטוח המתאים. מתוך הדוח, אנחנו באמת נקח על עצמנו לעשות סקר סיכונים בנושא ביטוח, זה נושא מאוד מאוד חשוב, אנחנו נכניס אותו לתוכנית העבודה, בעצם נמפה את כל הפעילות העירונית. מניסיוני, רוב התחומים מכוסים, אבל יכול להיות שבסקר נעלה על דברים נוספים.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

אני רגע רוצה להעביר את השאלה אליך. יש בעצם מתודות מקצועיות, יש בעצם... אני יודע שבהרבה תחומים אחרים, שהם לא ביטוח, נגיד תחום שמאי, אז יש לו כל מיני שיטות לאיך הוא מנתח שווי, איך הוא מנתח עלויות וכולי. יש אותו דבר בעולם הביטוח? מתודות של תפיסות שאומרות לפי מתודה כזאתי צריך להתנהג כך ואחרת?

מאיה ברבר:

אז שניה לפני שאני עונה ואני כבר מגיעה, רק להשלים רגע (ל.ב.) כי זה הכל קשור. בעצם מה באנו לבדוק? פעם אחת או סל ראשון, באנו לבדוק מה המדיניות, מה התפיסה, מה העירייה בעצם רואה לנגד עיניה ואיזה החלטות היא מחליטה בהתאם למה שהיא רואה לנגד עיניה, זה פעם אחת. פעם

שניה, אותן זרועות ביצוע, בסדר? שזו מחלקת ביטוחים, ויועץ הביטוח, וסוכנויות הביטוח, איך הם בעצם עוזרים להוציא לפועל ולממש את אותה תפיסה של העירייה, זה הסל השני, האזור השני שבדקנו אותו. והאזור השלישי, זה רובד של בקרה. זאת אומרת, ברגע שהחלטנו שיש לנו איזושהי תפיסה שאנחנו רוצים לממש אותה כאן, ואז יש לנו את הרובד של אנשי המקצוע השונים, פנימיים וחיצוניים, שאמורים להוציא לפועל ולממש את אותה תפיסה, האם גם יש רובד של בקרה שמוודא שכל התהליך הזה עובר נכון. לשאלתך, כן, יועץ הביטוח, חלק מהתפקיד שלו ואפשר לראות את זה ואני התייחסתי לזה גם בתוך הביקורת, אפשר לראות גם בהסכם ההתקשרות איתו ותכף נצלול טיפה פנימה אם תרצו, ממש בקצרה. חלק ממה שהוא מגדיר שהוא עושה זה ניהול וניתוח הסיכונים. אני חושבת שהפער פה בין מה שהוגדר למה שהוצע בפועל, וחוסר הבקרה המאוד מאוד ישירה על הפעילות הזאת, היא הביאה לאוסף ממצאים שאנחנו תכף נציג אותם, בסדר? אז לשאלתך, כן יש תפיסה, כן יש דרך וכן יש גם גורם שאמון לעשות את זה, וזה במסגרת גם הסכם ההתקשרות איתו. אוקיי, אז אנחנו הולכים רגע בלמעלה, תזכרו הסל הראשון שדיברנו עליו, ואנחנו מביאים את הממצאים. אז הממצא הראשון שמצאנו זה שאין איזושהי מדיניות ביטוח, בסדר? לא יצא מסמך שמגדיר את מדיניות הביטוח.

רבקה חברוני:

אני אתקן אותך, יש מדיניות ביטוח, אין מסמך.

מאיה ברבר:

כן, מסמך, לא קיים מסמך. כן.

⋮

(מדברות ביחד)

רבקה חברוני:

לא להגיד שאין מדיניות, יש לנו מדיניות ביטוח.

דוברת:

כן, זה מה שהיא אמרה, (ל.ב.) מסמך.

מאיה ברבר:

אז אני אגיד רגע, אני אנסח מחדש את המשפט. מדיניות שהיא תורה שבעל פה והיא לא מאורגנת, אז לתפיסתנו כביקורת, מאוד קשה להוציא אותה אחרי זה לפועל ובטח שבטח קשה לאכוף אותה אחרי זה באמצעי בקרה. זאת אומרת, אם אני הולכת בפלואו הזה שאני רוצה לראות מה הגדרנו, מי מוציא את זה לפועל והאם מבצעים על זה תהליך בקרה ואין לי איזושהו עוגן שאומר אחד, שתיים, שלוש, ארבע, זה מה שהגדרנו, אז גם אם קיימת מדיניות שמכירים אותה האנשים ופועלים לפי

איזשהם סטנדרטיים שהשתרשו עם השנים, אז מאוד קשה לנו לעגן ולהגיד שכל התהליך הזה עובד תקין ואנחנו יכולים לבדוק אותו. אז זאת המשמעות, וכתבנו, לא קיים מסמך מדיניות ביטוח, ואנחנו חושבים, בעצם ממליצים, שכדי להגדיר את מסמך המדיניות בצורה מלאה ומפורטת, אז ראוי שתהיה בו התייחסות לתיאבון הסיכון של העירייה, מה שהגדרנו, ולצעדים שברצונם לנקוט על מנת לצמצם את היקף החשיפות. כי ברגע שתהיה מפה של כל החשיפות, ויהיה ממש ציון מדרג סיכון, היקף כספי וכולי, אז אפשר יהיה להגיד, אוקיי, איך אנחנו מתכוונים לנקוט ואפשר יהיה אחרי זה גם ליישם על זה אמצעי בקרה.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ :

מישהו רוצה...

אבי אזרזר :

אנחנו נשלב את המסמך מדיניות הזה בסקר סיכונים שלנו, בסוף זה ייגזר משם גם. זה מיפוי, ואז יצא מסמך מדיניות שכמו שרבה אמרה, יש מדיניות, פועלים על פי נהלי העירייה, מפרסמים מכרז על פי התורה העירונית, יש אגף תקציבים, חשבות, אנחנו לא עובדים לבד, יועץ משפטי מלווה אותנו, אבל נפרמל את זה גם למסמך מסודר.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ :

אז במסגרת, אני רק רוצה להעיר לגבי מה שאמרת וגם אתה אמרת. הרבה פעמים מתעסקים בדברים תוך כדי, כל פעם שיש איזשהו צורך אז מנהלים איזה ישיבה וכולם יש להם בראש איזושהי מדיניות. בסוף יש חשיבות מאוד גדולה לייחד ישיבה רק למדיניות, זאת אומרת לבוא רגע, לקחת אחורה, לא בהתייחס למקרה ספציפי אלא באיך אנחנו תופסים את הדברים לנהל ישיבה שהיא מקצועית והיא לא תלוית סיטואציה שהיא ישיבת מדיניות, לקחת, להביא את היועצים, את אנשי המקצוע, בעצם להגדיר בצורה כתובה מה אנחנו, איך אנחנו רואים את זה מלמעלה, ואחרי זה את זה ליישם בכל אחד מהדיונים, זה גם יקל על הדיונים, במקום לפתוח את כל הכל מחדש כל פעם, בסוף אנחנו רק מיישמים את אותן החלטות שאפשר כל הזמן לשנות אותן.

דובר :

מקובל מאוד.

מאיה ברבר :

אז באותה נשימה, אנחנו מציינים גם את זה שלא ראינו סקר סיכונים בביטוח וכמובן כמו שאמרת בדיוק כרגע, וכמו שאבי אמר, אז ברגע שהצעד הראשון בעצם ייבנה סקר סיכונים בשיתוף יועץ הביטוח, אפשר יהיה להשלים ולעגן את מדיניות הביטוח. (ל.ב.) בדוח השני והייתי...

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ :

סקר, רגע, הסקר בוצע? לא בוצע?

מאיה ברבר :

לא, גם לא. אנחנו כרגע בכל מה שלא.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ :

שנייה רגע, יש לוח זמנים לסקר כזה?

אבי אזרזר :

זה יכנס לתוכנית העבודה בשנת 2026. אנחנו נכון מסמך מה אנחנו רוצים

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ :

תאפיין כאילו את הסקר.

אבי אזרזר :

נאפיין ונפנה לקבל הצעת מחיר מיועצת הביטוח שלנו שמכירה את העירייה טוב מאוד, מכירה את האגפים, את האנשים, שזה יתרון. במהלך 2026, יהיה דוח.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ :

אפשר לבקש לשלוח מייל למבקרת עם העתק אליי או למי שיהיה יושב ראש הוועדה, לגבי השלבים המרכזיים? סיימנו אפיון, יצאנו למכרז, התקשרנו, קיבלנו סקר?

אבי אזרזר :

אין בעיה.

רבקה חברוני :

אני לא מתחייבת לשום דבר, יש גזבר והוא יחליט. אבל אני...

⋮

(מדברים ביחד)

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ :

ועדת ביקורת מבקשת.

רבקה חברוני :

אין בעיה, בסדר. בסדר, זו גם בקשה סבירה, בוא, אני לא... הכל שקוף.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

זה יבוא על ועדות.

רבקה חברוני:

אין שום דבר...

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

נביא את זה לוועדה עירונית.

עופרה ברכה:

אבל בסדר, (ל.ב.) נכון, אבל רק לדעת מה מתכננים לעשות. (ל.ב.) זה קיבלנו את החומרים, הכל היה בסדר וציינתי את זה. אבל לדעת מה צריך לעשות, זה חשוב.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

אז כן, לוועדה זה חשוב, אנחנו... כן יש לנו מדיניות שלנו של לנסות לעשות איזושהי בקרה ומעקב אחרי הדוחות שאנחנו מטפלים בהם ורק חשוב לנו לקבל את לוחות הזמנים, לקבל את ההתקדמות בהם.

אבי ארזר:

בסדר גמור.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

תודה רבה.

מאיה ברבר:

אני רק רוצה להגיד, פתחתי גם את הדוח, במסגרת חוזה ההתקשרות מול יועץ הביטוח, אפרופו מה שאמרת לקבל הצעת מחיר, אני, מה שנקרא, נותנת טיפ. במסגרת חוזה ההתקשרות מולו שהוא כבר חתום והוא מקבל ריטיינר חודשי, רשום בין היתר סקירת מצב השוק וכתוב גם בחינה וניתוח של הסיכונים שהעירייה וכולי וכולי. אז כן הייתי ממליצה, המלצה כלכלית בעיקר

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

למצות, למצות.

מאיה ברבר:

כן, למצות קודם כל את מה שמגיע במסגרת ההתקשרות הקיימת ואחרי זה להוסיף את הרובד.

אבי אזור:

כן אבל הסקר הוא גדול.

מאיה ברבר:

כן, אבל... המלצה, בסדר? כאילו זה חלק מ...

אבי אזור:

בסדר גמור.

רבקה חברוני:

לפני שאנחנו פונים אנחנו בודקים מה מגיע לנו ומה פחות.

מאיה ברבר:

בדיוק.

רבקה חברוני:

אין בעיה, אנחנו אף פעם לא מתנדבים לשלם מה שאנחנו לא צריכים, זה לא...

מאיה ברבר:

אוקיי, אני ממשיכה. הרובד השלישי שהוא מעטפת של כל הסל הראשון, זה בעצם נוהל ביטוח. כן יש התייחסות לתביעות אבל בדוח הזה אנחנו לא מתעסקים בתביעות, ולכן כל התייחסות שיש בה נוהל לתביעות היא לא רלוונטית לדוח הזה. כן ראוי, רצוי ומומלץ עד מאוד, לעגן בנוהל את העבודה השוטפת, בטח הכל כך משמעותית, מהותית, מרובה, שקיימת היום במחלקת הביטוח, מן הראוי שהיא תהיה כתובה, מאוגדת בנוהל, מסודרת. גם כמובן לימים העתידיים שאנחנו אף פעם לא יודעים מה יהיה

אבי אזור:

יש כבר טיוטה, יש טיוטה שאני צריך לעבור עם רבקה וגזבר אולי, ואז נעביר את זה דרך ה...

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

תיקוף.

אבי אזור:

בדיוק, השרשרת המקובלת, נוהל עבודה של כל תחום הביטוח.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

תוכל לעדכן אותנו גם כשהנוהל תוקף?

אבי אזרזר:

אין בעיה.

רבקה חברוני:

ברגע שיהיה נוהל הוא מופץ.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

כן, אבל אני לא, לצערי אני לא עוקב אחרי כל דבר שהופץ בעירייה, אני מתקשה.

רבקה חברוני:

אוקיי.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

תודה רבה.

מאיה ברבר:

אוקיי, השלב הבא, אתם זוכרים? הלכנו בעצם לבדוק את הפעילות של המחלקות, סוכנות הביטוח ויועץ הביטוח. ופה הממצאים העיקריים, אחד ממצא מאוד מהותי שהוא קשור לחלק השלישי, בעצם מדבר על זה שנדרשת בקרה על פעילות יועץ הביטוח. פעם אחת כדי לוודא שכל מה שכתוב בהסכם, באמת, אני חייבת רגע להגיד מילה, יועץ הביטוח משרד משמעותי, מוכר, עובד מספר רשויות לא מבוטל

אבי אזרזר:

עשרות רשויות.

מאיה ברבר:

עם מספר רשויות לא מבוטל בארץ. זאת אומרת, הפונקציה המקצועית היא פונקציה טובה. בתוך זה, עדיין כשאנחנו מביאים איש מקצוע, בטח בהתקשרות ארוכת טווח, בטח בהתקשרות שעולה כסף, יש לנו איזושהי חובה לעשות הליך של בקרה. פעם אחת לבדוק שכל מה שהוא התחייב כלפינו הוא מבצע הלכה למעשה, פעם שנייה, אני חושבת שיש גם איזושהי... יש גם איזושהו משהו בהיבט של הנראות, שגורם חיצוני יודע שאני בודק אותו, גם מתי הוא מגיע, גם את דיווחי השעות שלו, אז

הוא בדרך כלל, גם אם הוא רציני מאוד, אפילו יתייחס לזה טיפה יותר ברצינות. אז גם במובן של היקפי השעות וזמני מענה.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

במיוחד (ל.ב.) פה למשרדים גדולים

מאיה ברבר:

בדיוק, שעובדים שם כל מיני גיוניורים...

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

בדרך כלל מי שמטפל במשרד גדול, זה לא ראש המשרד.

מאיה ברבר:

נכון.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

לכן ככל שאתה יותר מעורב, אז גם הוא יותר מעורב.

מאיה ברבר:

חד משמעית, אני מסכימה. ובפרט, אז מעבר לבקרה ולשעות ולמה שכתוב בחוזה ההתקשרות, בפרט מה שדיברנו עליו, אני לא אעמיק, זה הנושא של סקר סיכונים שחשוב לשים אותו ולשים את האצבע ולעשות אותו. אז המלצנו לקיים הליך בקרה תקופתי, זה פעם אחת, ולוודא, וקיבלנו תשובה שגם מקיימים ניתוח סיכונים.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

רגע, אז אני רק אומר בזה שהבקרה, חשוב שהיא תהיה בנפרד מהעבודה השוטפת. זאת אומרת, זה מה שהיא אמרה אבל אני רק רוצה לחדד שזה גם קשור בעצם להערה הקודמת. שזה שיש עבודה שוטפת ועובדים טוב עם בן אדם, צריך גם מדי פעם רגע לעצור, לעשות איזשהו משהו שהוא מוגדר רק כבקרה, רק להסתכל מה אני מקבל, מה אני לא מקבל, לעשות איזשהי ישיבת ניתוח כזאת, וזה מייעל את כל העבודה בהמשך.

אבי אזרזר:

בסדר גמור.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

תודה רבה, כן.

מאיה ברבר:

עכשיו פה, בחרנו להעיר גם על ההשתתפות בקול קורא יועצי הביטוח. אבל פה חשוב לי רגע לעשות את זה מסודר כדי שנבין על מה אנחנו מעירים. היה הליך מסודר, מתועד, לבחירת יועץ הביטוח, על זה אני לא מעירה. אבל העובדה שבסופו של דבר, היה לנו שם יועץ אחד ונאלצה לבחור מתוך יועץ אחד, ובעצם משהו שם... התגבשו התנאים, נקרא לזה, שאחרים לא מצאו את עצמם מגישים מועמדות. אני אומרת ששווה, בטח בעיריית ירושלים, בטח בסיכונים שאתם יודעים שאתם חשופים אליהם, ובטח ובטח בסכומים שאתם משלמים וההיקף של הפעילות, לחשוב שוב מה בתוך התהליך של הבחירה, לא במהות הטכנית כי הטכנית, שוב אני אומרת, היא הייתה בסדר גמור, אין לי הערות, אבל מה במהות צריך אולי להשתנות, להשתכלל, במה אנחנו מחפשים או במה אנחנו דורשים, כי יש עוד אנשים שאפשר לפנות אליהם, יש עוד הצעות שאפשר לקבל ותחרות היא תמיד טובה לנו, גם אם נשאר בסופו של דבר עם אותו יועץ, גם שידע שעשינו הליך, כבר השגנו משהו.

רבקה חברוני:

אז קודם כל, תחרות היא תמיד טובה ואנחנו בעד, וכמה שיותר מתחרים. אין לי שום יכולת, אני אגיד את זה הפוך, אנחנו בעיריית ירושלים לא מוכנים להתפשר במילימטר על איכות העבודה שאנחנו מקבלים. הגודל שלנו והצרכים שלנו הם כאלה, שלא תמיד יש במדינה ואפשר לראות את זה לאורך הרבה מכרזים בהרבה דברים, לא מוכנה להתפשר במילימטר בשביל שיהיו לי שלושה מציעים, אם הדרישות שלי מתאימות רק לשני מציעים. אני לא מתאימה את הדרישות שלי למציעים, אני מתאימה את הדרישות שלי לצרכים שלנו. וכן, אנחנו עירייה, אנחנו רוצים את הטופ שבטופ. זה לא מקרה יחיד שאנשים באים, רואים את הדרישות שלנו ונסוגים, כי אנחנו דורשים שבעל המשרד, סתם אני לא מתייחסת פה ספציפית לזה

אבי אזרזר:

שלושה אנשים במשרד (ל.ב.).

רבקה חברוני:

אנחנו דורשים שיהיו כך וכך אנשים במרכז ש... אני אתן לך דוגמה, אני יצאתי עכשיו למכרז, לא קשור לזה, לבתי ההשקעות לכל מיני, אני יושבת שמה ואני אומרת, אני מכוונת, אני אומרת לך, אני מכוונת לטופ. אז אני רוצה שיהיו במשרד כך וכך כלכלנים, אני רוצה שיגידו לי מי הכלכלן הראשי, אני רוצה שיעשו זה, אני רוצה שיעשו זה. אין, אנחנו לא מתפשרים. עכשיו, אנחנו תמיד מוכנים להקשיב ואנחנו תמיד מוכנים לחשוב שוב, אבל אנחנו גם בעלי ניסיון, אנחנו לא נוריד מהדרישות שלנו, אם יהיו עוד משרדים במדינה שחושבים שהם מסוגלים לעמוד בדרישות שלנו, אנחנו מאוד נשמח. אני לא הולכת להכריח אף אחד לגשת. ניגשו לכאן שני משרדים, כשאחד אפילו

אבי אזרזר:

אורי אורלנד

רבקה חברוני:

אורי אורלנד, שהיה היועץ שלנו הרבה שנים.

אבי אזרזר:

דקה 90 שלח מייל שמרוב העומס והיקפים, הוא לא יכול להגיש.

רבקה חברוני:

ומכיר את העירייה, ומכיר את ההיקפים שלנו, הוא אמר חברה... והוא היה יועץ, והוא עבד אצלנו שנים, אנחנו מאוד אוהבים אותו. מי שלא מסוגל לעמוד בסטנדרטים שלנו, אני לא אוריד את הסטנדרטים בשבילו. עכשיו, אם יש עוד משרדים שמסוגלים לעמוד, אז מן הסתם יש שמה מישהו שגם בוחן כל פעם פרסומים של מכרזים וקולות קוראים. אז...

אבי אזרזר:

רק להוסיף, רק להוסיף מילה ברשותכם. אנחנו אפילו לא מפרסמים את המאגר, אגף תקציבים מפרסם עבור המנהל כספי מאגר ליועצים בכל התחומים, הם פרסמו פעמיים מאגר וניגשו רק

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

תקציבים של העירייה.

אבי אזרזר:

כן.

רבקה חברוני:

של העירייה.

אבי אזרזר:

פרסמו פעמיים קול קורא פומבי

רבקה חברוני:

קול קורא למאגר.

אבי אזרזר:

פומבי, פעמיים, וניגשו רק שניים, שני משרדים גדולים, אחד בעבר אורי אורלנד, היה אצלנו המון המון שנים, דקה 90 לפני הגשה שלח לי מייל, אבי אני מתנצל, עקב ההיקפים שאתם דורשים, לא

מסוגל לתת שירות. עכשיו, מהירות את התחום, יש הרבה משרדים של יועצי ביטוח אבל זה "וואן מאן שואו", בן אדם ומזכירה. אנחנו צריכים משרד גדול עם צוות, אנחנו רשות גדולה, ואין הרבה משרדים כאלה. אז זו אחת הסיבות שלדעתי לא ניגשים.

רבקה חברוני:

לא, וגם אם... שיגשו.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

א', אני מברך את הסטנדרט, אני חושב שזה... אני מאוד אהבתי את מה שאמרת רבקה, באמת, כל הכבוד שאנחנו לא מתפשרים על סטנדרט. השאלה שלי, אם יש משהו שאנחנו יכולים לעשות את עצמנו קצת יותר אטרקטיביים או שאת אומרת שאין משרדים כאלה בשוק. שנייה, זו שאלה ראשונה. שאלה שנייה, יכול להיות שאנחנו צריכים להיות קצת יותר אקטיביים ולהציע את עצמנו מול משרדים. יכול להיות שיהיה יותר נכון שעם הסטנדרט הגבוה שאנחנו דורשים, נבוא לנהל איזושהו משא ומתן מקדים עם מישהו שיגש למכרז.

רבקה חברוני:

אבל אני... תקשיב, עוד פעם, מה אתה רוצה? שאני אתחיל לחפש ולבדוק איזה משרד מתאים לי? זה בדיוק הפוך. אני אומרת זה מה שאני רוצה ומשרד...

⋮

(מדברים ביחד)

אבי אזרזר:

ואם יהיה משרד שלא דיברת איתו, הוא יגיד למה לא דיברת איתי ואיתו כן?

רבקה חברוני:

ומשרד שחושב שהוא מתאים לי, יגש. אין לי דרך, אין לי דרך ואין לי זמן ואין לי תשומות להתחיל לחפש איזה משרדים בפוטנציאל יכולים להתאים לי. אני אומרת לך משהו, בסטנדרט שלי משרד כזה צריך לחפש את הקול הקורא שלי. עיריית ירושלים היא אטרקטיבית, יש בכל התחומים אנשים מתעקשים להכניס רגל כי לבוא ולכתוב ברזומה של המשרד שלך שאתה נתת שירות לעיריית ירושלים, זה שווה הרבה. אז אני... עיריית ירושלים היא אטרקטיבית קודם כל בגלל סדר הגודל שלה, ואני אומרת עוד פעם, אנחנו מפרסמים, מפרסמים מאגרים כמו שמפרסמים קולות קוראים ממאגרים, אני מצטערת, אני לא רודפת אחרי אף אחד.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

מאוד מקובל שלפני

⋮

(מדברים ביחד)

רבקה חברוני:

אני מאוד אשמח אם יגשו כמה.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

הליך של מכרז הוא כמובן הליך פומבי, והליך שקוף והכל, אבל מאוד מקובל שלפני הליך של מכרז עושים איזשהו, מעניינים את הציבור, זה משהו שהוא לא סותר את דיני המכרזים וההפך, אני חושב שהוא מוביל למכרזים טובים יותר, ואני כן ממליץ, שנייה רגע. אני כן ממליץ במסגרת הוועדה, שאנחנו ננסה להיות קצת יותר אקטיביים, לאפיין לעצמנו איזה סוג של משרדים אנחנו רוצים, מי עומד בזה, ולתת להם, לעניין אותם, כמובן לא להתחייב

רבקה חברוני:

אני מסבירה את זה שוב.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

שנייה, שנייה רגע רגע.

רבקה חברוני:

אין לי רשימה של משרדים כאלה.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

רק שניה, רק שניה. תני לי רק לסיים. לא לבוא ולהתחייב בפניהם שאנחנו נקבל את ההצעה שלהם, כמובן כי אנחנו לא יכולים, אבל כן לבוא ולספר להם ולעניין אותם, בסוף זה יתן לנו תהליך יותר בריא, שגם אם בסוף נבחר את אותו משרד

אבי אזרזר:

אבל איך אני אדע שפנית לכולם? זה אמור להיות שוויוני.

⋮

(מדברים ביחד)

רבקה חברוני:

אני מצטערת, תקשיב, אני מצטערת להגיד

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ :

המכרז יהיה שוויוני.

אבי אזרזר :

אבל זה אמור להיות הליך שוויוני.

רבקה חברוני :

אבי רגע, אני מצטערת להגיד

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ :

(ל.ב.)

אבי אזרזר :

לא, אני (ל.ב.) של מכרזים.

רבקה חברוני :

אני מצטערת להגיד, רוב ההמלצות כאן, גם דברים שלא תמיד מוצאים חן בעיני, אני מצטערת. אין לי את התשומות, אין לי את היכולות, וזה מסוג ההמלצות שאני לא מסכימה איתם. אני אומרת בסדר, אם תהיה לי את האופציה, אני אעשה את זה, אבל אני לא מרגישה שאני קיבלתי שירות פחות טוב, אני לא מרגישה שקיבלתי יועץ ביטוח פחות טוב, וחבר'ה, אני עשיתי את מה שצריך לפי החוק, מה שצריך לפי החוק. פניתי, פרסמתי, אם לא ניגשו, אין לי שום יכולת להכריח אף אחד ושום אפשרות לרוץ אחרי אף אחד, לא מקבלת את ההמלצה הזאת.

אבי אזרזר :

אגב, גם חברת ביטוח (ל.ב.).

מאיה ברבר :

אני רק רציתי להגיד משהו.

רבקה חברוני :

לא, יש המלצות שאני מצטערת שאני אומרת את זה מאיה, כמה קל להגיד, תבחנו לעומק את הסיבות. תסלחי לי מאיה, זו המלצה שאני כל כך לא מסכימה איתה, ובאמת קיבלתי אתכם, אני אמרתי לכם בואו ותעשו דוח וניתן לכם הכל, אבל מה שלא חייבים לכתוב, לא צריך לכתוב. לא מקבלת את ההמלצה הזאת. זה מאוד אמורפי תבחנו לעומק, בחנו, כתבנו, אנחנו יודעים בדיוק מה שאנחנו צריכים. חברים יקרים, מי שידע על משרד של יועצי ביטוח שלא ניגש, שיפנה אליי.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

ניסיתי קצת לייצר קונקרטיזציה להמלצה.

מאיה ברבר:

אני רוצה רגע להתייחס.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

כן.

מאיה ברבר:

היום, במדינה ובכלל, אין סטנדרט מקובל ליועץ ביטוח, בסדר? עיין ערך, בשביל להיות עורך דין, אתה צריך להיות איקס ווי זד, בשביל להיות רואה חשבון אתה צריך להיות איקס ווי זד. אין הסמכה ואין מקצוע שנקרא יועץ ביטוח. כיוון שזה המצב, היריעה היא רחבה. אני חושבת, אני אגיד את דעתי ואני אף פעם לא מכניסה לדוח המלצה רק כדי להמליץ, אף פעם, אף פעם, ולא רק בשביל לכתוב. אני כותבת את זה מהמקום שכשאני קראתי, אני לא פה (ל.ב.). ניירות העבודה בביקורת, אבל כשמהצד השני, ספק כלשהו רוצה להשתתף במכרז, יש לו או מערכת שמאשרת מכרזים או פקידה שיושבת במשרד ומאשרת בדרך כלל, מניסיון, על פי מילות חיפוש. כשהחיפוש או המילים המופיעות באותה קריאה להשתתפות במאגר, הם מאוד מאוד מצמצמות, כי אתם יודעים שאתם רוצים יועץ ביטוח עם ניסיון ברשויות מקומיות, עם... רגע, אני אשלים. אז בעצם מראש, המידע מאוד מצומצם ומגיעים אנשים שמכירים ויודעים, ואומרים אה, אני כבר מכיר את העבודה ונכון, בתוך העולם הזה יש אוכלוסיה מאוד מאוד קטנה. אבל אם אנחנו שואלים את עצמנו מי יכול לשמש כיועץ ביטוח לעירייה, באמת מי יכול לשמש?

רבקה חברוני:

יש לך טעות אחת.

מאיה ברבר:

רגע.

רבקה חברוני:

מאגר יועצים הוא לא ליועצי ביטוח. מפורסם מאגר יועצים כללי.

אבי אזרזר:

זה רק להיכנס למאגר, אחרי זה אנחנו עושים (ל.ב.). ביניהם. מי שרוצה שיכנס למאגר.

מאיה ברבר:

כן כן, אבל רגע שנייה.

רבקה חברוני:

אבל חבל על הויכוח הזה.

מאיה ברבר:

אני לא מתווכחת, אני רק נותנת עוד זווית ראייה. תרצו תקחו, לא תרצו, אני מה שנקרא, את המקצועיות הבאתי. מי יכול להיות יועץ ביטוח כשאנחנו שואלים את עצמנו? אז או באמת משרד עורכי דין שיש לו מומחיות עם השנים, שצבר בביטוח, אבל יכול להיות גם הפוך. יכול להיות משרד שכל ההתמחות שלו הוא לא משרד עורכי דין, הוא משרד שמתמחה בביטוח, יוצאי משווקים פנסיונים, יש המון המון מקצועות בתוך העולם הזה, שמעסיק בתוכו גם עורכי דין שמכסים את הפן המשפטי. מה שאני רוצה להגיד, ואני לא מרחיבה על זה יותר, אנחנו לא, בטח לא באנו להתווכח, זה שאני כותבת המלצה להרחיב את הקול הקורא, זה להסתכל מעוד זווית ראייה, זה להכניס בתוך מילות החיפוש שם, כי בסוף בתוך הקול קורא הגדול, כל אחד צריך למצוא את עצמו ולהגיד לאיזה סל או לאיזה סעיף הוא מציע את השירותים שלו, בסוף כשהוא...

רבקה חברוני:

אבל מאיה, יועץ וביטוח זה מספיק. מי שמתעסק בתחום הזה מחפש ביטוח, אל תגידי לי שמישהו רוצה להיות יועץ ביטוח, בלי המילה ביטוח.

דובר:

טוב, נתקדם.

מאיה ברבר:

(ל.ב.)

רבקה חברוני:

בסדר? בואי. אני מצטערת, אבל ההצעה הזו לחלוטין, אני חושבת שהיא מיותרת.

מאיה ברבר:

טוב, עכשיו אז דיברנו על מדיניות, אחרי זה דיברנו על נותני השירותים ועכשיו אנחנו נכנסים פנימה לתוך העולם המקצועי, בעצם לפוליסות עצמן, למוצר שרכשנו והלכנו לבדוק בעצם מה התכולות שאנחנו מקבלים, בסדר? אנחנו משלמים פרמייה מסוימת, מה גבולות האחריות שאנחנו מכוסים בהתאם לפרמייה ומה גובה ההשתתפות העצמית משנה לשנה. פה הממצא הראשון שאנחנו מעלים זה הרעה בתנאי הביטוח. זאת אומרת, אנחנו גם רואים התייקרות משמעותית בפרמיות, אבל אנחנו

גם מנגד רואים התייקרות משמעותית ברכיבי ההשתתפות העצמית. עכשיו ברור לנו שמטבע הדברים בשוק, ככל שאנחנו נגיש יותר אירועי תביעה, ככה חברת הביטוח תייקר את רכיב ההשתתפות העצמית כי הדבר האחרון שהיא מעוניינת זה שאנחנו נממש את הביטוח. חברת הביטוח רוצה שאנחנו נשלם פרמייה והשנה תעבור בשקט. אבל עם זאת, זו המוטיבציה של חברת הביטוח, במוטיבציה שלנו אנחנו עומדים בפני צומת שאומרת אוקיי, נניח אנחנו צריכים לשלם יותר, אז לפחות שנשאר עם אותו היקף כיסויי או אולי משהו גם יגדיל לנו את ההיקף הכיסויי, ועם לכל היותר אותה השתתפות עצמית. ופה בעצם ראינו שאנחנו יודעים להגיד שזה בעיקר נובע מאותו כשל שוב, שאנחנו דיברנו עליו, שאין הרבה מתחרים. תכף יש לי איזה בשורה משמחת שלא כתובה פה כי היא נכנסה ממש...

רבקה חברוני:

אני רק יכולה להגיד שישבנו

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

רק שנייה, שתשלים את המשפט. מה הבשורה המשמחת?

מאיה ברבר:

יצא מסמך של השלטון המקומי

רבקה חברוני:

מרכז השלטון המקומי

מאיה ברבר:

קיבלתם?

רבקה חברוני:

שהבינו סוף סוף

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

רגע, אני רוצה לשמוע.

⋮

(מדברים ביחד)

אבי אזרזר:

עשר שנים אני מכיר את המסמכים האלה, הלוואי ויצא משהו. עשר שנים.

רבקה חברוני:

יש למדינה חברת...

אבי אזרזר:

הלוואי ויעשו. הלוואי.

רבקה חברוני:

למדינה יש, למדינה יש חברת ביטוח שמבטחת את המדינה. הם מסרבים לבטח את השלטון המקומי, הכשל שוק הוא לא רק לעיריית ירושלים

אבי אזרזר:

לכל הרשויות.

רבקה חברוני:

רשויות מוצאות את עצמן יותר ויותר בבעיה, במיוחד ברגע שיש אירוע ביטוחי משמעותי. אחד הסיפורים בעיריית ירושלים הידוע זה ורסאי, שמגדל שילמו, מגדל זה היו, נכון? שילמו איזה ארבעים ושתיים...

אבי אזרזר:

ארבעים וחמש מיליון.

⋮

(מדברים ביחד)

רבקה חברוני:

ארבעים וחמש מיליון שקל

אבי אזרזר:

המקסימום שיכלו לשלם (ל.ב.).

רבקה חברוני:

לא לא, ואמרו שלום.

אבי אזרזר:

המקסימום שאפשר לשלם, (ל.ב.) הפעילו את הביטוח...

דוברת:

הם לא משתתפים.

רבקה חברוני:

לא לא, הם לא משתתפים.

דוברת:

כלום, לא יעזור.

אבי אזרזר:

גם הם סבלו.

רבקה חברוני:

ומגדל אמרו תודה רבה, שלום. לא רוצים לשמוע מכם, לא רוצים לראות אתכם.

אבי אזרזר:

ונכון שזה היה עשרים שנה, ורסאי, עד היום הם לא ניגשים למכרזים של שום רשות.

רבקה חברוני:

אל תתקשרו אליי ואל תפנו. לשום רשות. אז בקיצור

אבי אזרזר:

גם הראל לא ניגשים וגם כלל לא ניגשים.

רבקה חברוני:

כל הרשויות המקומיות בבעיה. מה שבשבילנו ארבעים וחמישה מיליון, בשביל רשויות אחרות שישה מיליון זה סוף העולם, וזה חלק מכשל השוק. וסוף סוף, השלטון המקומי, אחרי שנים

אבי אזרזר:

הלוואי.

רבקה חברוני:

שאנחנו מדברים על זה והייעוץ המשפטי מדברים על זה, וכשראש העיר הזה נכנס הוא ישר שאל על זה, והבינו שזה יתפוצץ יום אחד, זה יתפוצץ כי לא יהיה ביטוח. גם אנחנו, אני עוד רגע אשלים עוד

משהו שרציתי להגיד, אז סוף סוף יצא איזה מסמך מהשלטון המקומי שמתחילים לזוז בעניין. אני מניחה שזה לא יקרה מחר.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

התחילו לזוז הכוונה היא שמי שמבטח את המדינה יבטח גם את הרשויות?

רבקה חברוני:

לא לא לא, מתחילים לזוז ולהגיד

אבי אזרזר:

השלטון המקומי ייצר סוג של חברת ביטוח.

מאיה ברבר:

הם אמרו שני דברים שם, אחד זה שהם שמחים לבשר שעוד שתי חברות ביטוח כבר מתחילות להציע הצעות.

אבי אזרזר:

סוגריים על זה.

מאיה ברבר:

סוגריים.

אבי אזרזר:

מועצות קטנות.

מאיה ברבר:

בדיוק.

רבקה חברוני:

כן, כן.

מאיה ברבר:

זה הם לא כתבו במסמך אבל זו המציאות, זה מה שאנחנו יודעים. ברור.

אבי אזרזר:

מועצות קטנות.

מאיה ברבר :

זה פעם אחת, ופעם שנייה הם אמרו שהם יתיישבו לשבת ולחשוב יחד, שזה גם ההצעה שלנו לפני שהם כתבו את המסמך, שבעצם יכול להיות שהרשויות המקומיות יכולות לעשות איזשהו קואופרטיב ביטוח, נקרא לזה.

אבי אזרזר :

כמו פול כזה, פול. תאגיד, תאגיד.

מאיה ברבר :

כן, איזשהו פול, איזשהו יתרון לגודל.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ :

אם זה לא כלכלי, זה לא כלכלי, לא הבנתי.

מאיה ברבר :

לא, רגע רגע. עכשיו אני אגיד לך כי (ל.ב.).

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ :

אם אקטואלית זה בלתי אפשרי לבטח

מאיה ברבר :

אלעד רגע.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ :

שניה, את העיריות, את המועצות הגדולות, אז מה זה יעזור שאנחנו, שהמועצות יעשו...

אבי אזרזר :

הם עושים ניסיון, אתה צודק, הם עושים ניסיון.

רבקה חברוני :

אני אגיד לך משהו, אני אגיד רק עוד שני משפטים בהמשך למה שמאיה אמרה. אנחנו ישבנו כבר, (ל.ב.) לכנס ועדת היגוי, אנחנו ישבנו כבר כמה פעמים וישבנו גם עם, אני לא זוכרת מה התפקיד שלו בהפניקס

אבי אזרזר :

ערן (ל.ב.)?

רבקה חברוני:

כן.

אבי אזרזר:

הוא מנהל המיזם של רשויות המקומיות.

רבקה חברוני:

ישבנו איתו בהקשר הזה של מה שמאיה הציגה, שמצד אחד הפרמיות עולות ומילא הפרמיות עולות, גם הכיסוי יורד. זאת אומרת, אנחנו מפסידים פעמיים. הרווח, הפער, הוא נעשה גדול יותר. הסיפור הקשה הוא מבטחי המשנה, ואחד הדברים שהוא אמר לנו, שאם יש שריפה באוסטרליה

אבי אזרזר:

אתה משלם.

רבקה חברוני:

באוסטרליה, הפרמיה פה תעלה, אין לך שום קשר ל... הוא ממש יושב והסביר לנו את זה.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

ברור ברור, אבל יש לך את התיק ביטוח אחד באנגליה, אחד (ל.ב.).

רבקה חברוני:

שניה, אלעד אלעד.

אבי אזרזר:

לא לא, עשירים יש בכל העולם. יש בכל העולם.

רבקה חברוני:

יש בכל העולם והם, גם הם, הקשיחו מאוד מאוד את התנאים שלהם ואנחנו רואים את זה בכל חידוש ביטוח.

אבי אזרזר:

והמלחמות לא עזרו לנו גם, המלחמות...

דוברת:

הקורונה, המלחמה.

אבי אזרזר:

המלחמות לא עזרו בכלל.

רבקה חברוני:

היה עכשיו, הדבר האחרון שהיה שישבנו איתו, הבאנו אותו לשם כדי להתמקח, סיפור של רעידות אדמה. הם קיבלו פול ממבטחי המשנה, כך וכך מיליארד שקל, בסדר? הם חברת ביטוח לא רק של עיריית ירושלים, אז הם החליטו שהם מחלקים את הפרוסות ולנו נותנים פחות. אז אמרנו

אבי אזרזר:

קפאסיטי, קפאסיטי, זו עובדה.

רבקה חברוני:

אחרי שגמרנו לצעוק שאנחנו לא מוכנים שהם יתנו לנו פחות, וזה לא עזר לנו, אמרנו לו אוקיי, אז אנחנו לא רוצים להעלות את הפרמייה. לא יכול להיות שגם תבקשו מאיתנו העלאת הפרמייה. זאת אומרת, זה... וגם שם

אבי אזרזר:

מאוד מורכב.

רבקה חברוני:

וגם שם לא הצלחנו בהכל. זאת אומרת, בסוף במיוחד בגלל שאין לך מבחר של חברות ביטוח, אז אני אומרת עוד פעם, בכל זאת כעיריית ירושלים יש לנו קצת כוח מיקוח, אז הצלחנו טיפה פה, עוד להוריד, לנהל את הסיכונים בצורה הזו שדברים שכן שווה לנו או לא שווה לנו.

אבי אזרזר:

אבל להישאר עם ביטוח לפחות.

רבקה חברוני:

אבל זה שוק כרמל, אתה יושב שמה, הוא אומר לך יהודה, אתה יושב שמה מולו ואתה מתווכח על כל אגורה וכל אומר לך רגע, אבל אני צריך להגיע אל מבטחי המשנה שלי וגם הם...

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

יש לי שתי שאלות הדיוט. אחד, מי מבטח את המדינה? ואם אפשר לנסות להסתדר איתנו?

רבקה חברוני:

ענבל, חברת הביטוח של המדינה, הם לא רוצים.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

והם לא מוכנים לבטח אותנו?

אבי אזרזר:

ברור שלא.

רבקה חברוני:

לא משתלם להם, הם לא רוצים.

אבי אזרזר:

מי שמבין בביטוח ובכלכלה, בשביל להקים חברת ביטוח אתה צריך עתודות של כסף כדי... (ל.ב.).

דוברת:

(ל.ב.) שתיים.

אבי אזרזר:

בדיוק, אם ערך הנכסים שלך, בארץ זה עשרות מיליארדים, תחשוב איזה בטוחות אתה צריך. אתה צריך לפזר את זה בחו"ל

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

ענבל זו חברה של הממשלה.

רבקה חברוני:

של הממשלה, כן.

אבי אזרזר:

הם לא מוכנים.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

אפשר לשקול, שניה, אפשר לשקול, אני מניח שזו לא חקיקה אבל אפשר לשקול פנייה לממשלה?

אבי אזרזר:

השלטון המקומי מטפל בזה.

ז:

(מדברים ביחד)

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

זה בעצם (ל.ב.)...

אבי אזרזר:

הוא פונה, בדיוק, הוא פונה

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

זה ממשלה שהקימו בעצמה.

אבי אזרזר:

השלטון המקומי מנסה לעשות את זה.

מאיה ברבר:

הקימו זה, אני אפרוט את זה לשתי המלצות אופרטיביות שנתנו, אמנם מורכבות לביצוע אבל אופרטיביות. האחת, בעצם כתבנו, זה לחשוב על... וזה גם בשיתוף יועץ הביטוח, על איזורים מסוימים בתוך הביטוח שאפשר לרכוש ישירות ממבטח המשנה.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

זו השאלה השנייה שלי.

רבקה חברוני:

זה אחד. התחלנו לעשות את זה, זה...

מאיה ברבר:

זה לא פשוט.

אבי אזרזר:

יש עם איזה קושי, משרד הפנים לא נותן אישור

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

זו חברה ישראלית בעצם.

אבי אזרזר:

בדיוק, אמרת את המשפט. אני לא יכול להתקשר ישירות עם חברה בחו"ל.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

היום יש סיפור שהרבה אנשים מבטחים את הרכבים שלהם ברשות הפלסטינית.

אבי אזרזר:

נכון.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

זה ביטוח יותר זול. אבל מצד שני, נראה אותך מישהו נכנס לך ברכב, נראה אותך תובעת את...

אבי אזרזר:

ויש לו ביטוח ברמאללה.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

את לא תקבלי כלום. הוא מציג ביטוח אבל הביטוח הזה הוא חסר משמעות עבור הצרכנים הישראלים.

מאיה ברבר:

(ל.ב.) בפרמייה, זהו בזה זה נגמר.

רבקה חברוני:

ברשויות מקומיות זה עוד יותר מסובך לעבוד מול חו"ל, זה עוד יותר מסובך. היו לנו כל מיני רעיונות יצירתיים.

⋮

(מדברים ביחד)

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

צריך פתרון יותר טוב מחו"ל.

רבקה חברוני:

הרעיונות האלה גם

אבי אזרזר:

נקווה שהשלטון המקומי יצליח.

רבקה חברוני:

הרעיונות האלה של לעבוד ישירות בצורה מסוימת, בצורה שכן יהיה אפשר, דרך סוכנים שככה וככה, זאת אומרת, ליועצת הביטוח היו כל מיני רעיונות. להגיד לכם שהדברים האלה הם ברי ביצוע מידית? לא. להגיד לכם שאנחנו כן מחפשים אותם? התשובה היא כן, כי אנחנו מנסים בכל דרך איכשהו לצאת מהפלונטר הזה. דווקא הבשורה הזו שמרכז השלטון המקומי כן סוף סוף נכנס לעובי הקורה.

⋮

(מדברים ביחד)

דובר:

כי הם רואים את כל הרשויות.

דוברת:

זו לא בעיה רק של הרשויות.

עופרה ברכה:

בדיוק, וזה עוזר...

רבקה חברוני:

לא, גם מאוד יכול להיות שאם מרכז השלטון המקומי יבוא ויגיד למדינה, תקשיבו אם אתם לא תתנו לנו, אז אנחנו נעשה את הפתרונות האלה

עופרה ברכה:

בדיוק, בדיוק.

רבקה חברוני:

אז יכול להיות שמשחו שם יזוז.

עופרה ברכה:

שזה יעורר מוטיבציה.

רבקה חברוני:

אז הדברים קודם כל, אנחנו מדברות ומדברים באותה שפה, אנחנו כולנו מבינים את הסיפור הזה.

אבי אזור:

כל חידוש זה עולה.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

עוד מעט יגיע התיק שלך ריטה.

רבקה חברוני:

אנחנו בתוך הסיפור הזה, מה שאנחנו אומרים זה, אנחנו לא מניחים לו אבל זה לא פתרונות מידיים. רק זה נמצא על השולחן כל הזמן כי אנחנו בתוך המצוקה הזו כל הזמן.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

אני אסביר לכם מהעולם האזרחי שלי, היה לי לקוח שהיה לו גם אירוע מאוד מאוד מורכב, נכס מאוד מורכב, הוא לא הצליח לקבל הצעה מחברה ישראלית. בסוף הוא הצליח לבטח, אני חושב שהוא הצליח לבטח בחו"ל חברה גדולה.

רבקה חברוני:

יכול להיות.

אבי אזור:

הוא בן אדם פרטי.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

(ל.ב.)

אבי אזור:

בן אדם פרטי.

רבקה חברוני:

אבל בן אדם פרטי.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

לא משנה, אבל כן.

אבי אזור:

לא, כי רשות לא יכולה להתקשר עם...

רבקה חברוני:

לא משנה, קיצר אנחנו, ההמלצה לחלוטין מקובלת עלינו.

מאיה ברבר:

ואני רק אגיד עוד משהו אחד, שהכל מתחבר. אנחנו עובדים בימים אלו על דוח בנושא תביעות, שהוא לא בתכולה של הדוח הזה, הוא בדוח נפרד, והרי מה אנחנו יודעים להגיד ללא קשר לדוח? ואמרתי את זה בהתחלה, שכל אירוע תביעה שמפעילים את חברת הביטוח, בסופו של דבר משפיע לנו על ההשתתפות העצמית.

⋮

(מדברים ביחד)

אבי אזרזר:

היא סופחת לנו את זה, ברור.

מאיה ברבר:

מה כתבתי (ל.ב.) וההמלצה הזאת, מה שנקרא, תהיה מחודדת אחרי שנשלים את דוח (ל.ב.)

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

לבחון לא לתבוע כל תביעה, זה דברים קטנים להסתדר בעצמנו.

⋮

(מדברים ביחד)

רבקה חברוני:

לא, כל דבר שהוא מתחת להשתתפות העצמית

אבי אזרזר:

אתה לא מעביר.

רבקה חברוני:

אז אתה לא מעביר. גובה ההשתתפות העצמית מאוד עלה, זה היה 280 אלף שקל, וזה היום חמש מאות...

אבי אזרזר:

זה מיליון, עלה למיליון כבר.

רבקה חברוני:

זה עלה למיליון שקל, אז כבר ממילא...

⋮

(מדברים ביחד)

אבי אזרזר:

בתל אביב הם גם מיליון וחצי ויותר.

רבקה חברוני:

אם זה לא קטסטרופה אז כל דבר ממילא יוצא מתקציב העירייה.

אבי אזרזר:

בדיוק, אמרת את המילה הנכונה, הביטוחים האלו מהרשויות המקומיות הם ביטוחי קטסטרופות.

עופרה ברכה:

אבל אגב, זה גם בחיים הפרטיים

אבי אזרזר:

נכון, (ל.ב.).

רבקה חברוני:

עופרה בסך הכל, בסוף בסך הכל זה קטסטרופה.

עופרה ברכה:

ברור.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

מי שמבין שמעלים לו פרמייה, לא (ל.ב.) וישלם חמש מאות שקל.

אבי אזרזר:

דרך אגב, אסון ורסאי זה קטסטרופה. אסון ורסאי זה קטסטרופה. זה בדיוק למה נועד הביטוח.

מאיה ברבר:

הדבר הבא שאנחנו מתייחסים אליו זה על התנהלות סוכנות הביטוח. תראו, פה אני מצאתי שוב, ביחס לגודל של עיריית ירושלים וביחס להיכרות שלי, אני גם עשיתי תקופה ליווי של סוכנויות ביטוח וקצת להסביר להם ואני מכירה גם את סוכנות הביטוח הזו וסוכנויות ביטוח רבות אחרות. הציפייה שלי מסוכנות הביטוח, בהקיפים כאלה ובפרמיות שנגזרות מחברת הביטוח ושהיא מקבלת, מה שנקרא, עבור הטיפול בתיק של עיריית ירושלים, שהם יתאמצו יותר, בסדר? זה בסגנון הכי חופשי שאני יכולה לדבר.

⋮

(מדברים ביחד)

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

הסטנדרט שלך על יועץ, (ל.ב.) איתנו בכל החידושים.

רבקה חברוני:

תקשיב, אני לא מתווכחת איתה על כל דבר, אתה ראית טוב מאוד שכשהתנגדתי התנגדתי, אבל יש הרבה דברים שאנחנו לגמרי, אני מסכימה איתם.

אבי אזרזר:

הם שותפים איתנו ואת צודקת, רק מה, סוכנות הביטוח לא יודעת לפתור את הבעיה של מבטחי המשנה בחו"ל, כי זה גדול, זה ענק.

מאיה ברבר:

נכון, אבל לא נבקש מהם את זה. אבל כן הציפייה

⋮

(מדברים ביחד)

אבי אזרזר:

אבל נכון, (ל.ב.) לתת שירות.

רבקה חברוני:

מאיה, מקובל לחלוטין. לגמרי, אין... אנחנו עם כסף ציבורי, זו חובתנו לדרוש שזה יהיה הכי טוב, חד משמעית.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

רגע, כאן הייתה איזה נקודה שרציתי גם לשאול, לגבי, זה הנקודה של ריטה, שבעצם יש לנו איזושהי בעיה בהגדרת השווי של הנכסים בגלל שחסר לנו הסקר. הסקר לא מוכר

ריטה נדיז'נסקי:

לא, אז זה לא קשור לסקר.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

שניה רגע, אני אדייק. שנייה רגע, אני אדייק. הסקר לא כולל את הרכיב של שטח המבנה, זה משהו שדיברנו עליו לדעתי גם בשנה שעברה

דוברת:

דוח רעידת אדמה.

דובר:

רעידת אדמה.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

כן כן, אין את הרכיב של שטח המבנה בביטוחים, בביטוחי מבנה. דיברנו על זה גם שנה שעברה לדעתי במסגרת אחד מהדיונים. יש איזושהו צפי למתי יסתיים הסקר?

ריטה נדיז'נסקי:

לא, זה לא קשור לסקר מבנים, זה לא כלול. זה מייקר בצורה מהותית את הסקר ועשינו פגישות עם הגזבר, ולכן גם בסקר ראשוני שעשינו על מבנים בלבד ולא כי אנחנו ממשיכים עכשיו על קרקע, המשך על שצפ"ים, שבילים, דרכים. מבנים סיימנו ב'22. כמובן שכדאי כל פעם לעשות בדיקה, כי אנחנו במסגרת הסקר עולים על דברים אחרים שלא קשורים לביטוח, שיש פולשים, משתמשים אחרים, וכל מיני דברים כאלה. אבל בזמנו, כשבנינו את הסקר למבנים, התלבטנו האם לעשות את השטחים או לא. צריך היה מודד מוסמך, זה גם עיכב וגם ייקר מהותית, והתקבלה ההחלטה שלא.

אבי אזרזר:

זה פרויקט של שנים יכול לקחת.

רבקה חברוני:

אלדד עדיף אפילו, אנחנו... אחד הנושאים (ל.ב.) שלנו כל הזמן עם חברות הביטוח זה בסיפור הזה של הדיוק בנכסים.

אבי אזרזר:

רשימת הנכסים.

רבקה חברוני:

ברשימת הנכסים ובהיקף שלהם. זה דווקא משהו שאנחנו פחות רוצים.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

הבנתי, נתקדם.

מאיה ברבר:

אני אגיד הערת אגב לזה, אפשר כאילו הערות לא לפרוטוקול פה?

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

רפאל! רפאל!

מאיה ברבר:

אני רציתי להגיד.

רפאל:

כן?

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

אתה יכול לעצור שנייה את ההקלטה? אני רק אסביר את זה. רפאל?

רפאל:

כן כן, שמעתי. החזרתי.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

אני רק מסביר שדיברנו על עניינים מסחריים של העירייה שלא היו אמורים להיות בהקלטה. כן?

ריטה נדיז'נסקי:

אנחנו בדקנו, אצלי כנרת שהיא אחראית על ניהול ידע, והיא באמת עושה עם הצוות שלה עבודה מצוינת וישבנו עם גזבר כמה פעמים. אנחנו מנסים למפות, קודם כל את אותם מקרים שלא היה לנו ערך גינון מכל מיני סיבות, כי היום הרי, נכסים חדשים שנכנסים, אנחנו מאוד מקפידים שכל גורם עירוני, או מוריה או כל גורם אחר שבונה עבור גורמי העירייה, כשהם מוסרים לנו את הנכס אנחנו דורשים שיעבירו ערך גינון. ואז בערך גינון כמובן יש שטח ביישוב.

דוברת:

כל הנכסים החדשים נרשמים.

אבי אזור:

בשנים האחרונות אין בעיה, הבעיה זה ההיסטוריה.

ריטה נדיז'נסקי:

הבעיה זה היסטוריה שגם לא היו היתרים, כי יש מקרים שהוצאנו מהיתרי בנייה ויש מקרים שאחורה-אחורה, אין. אז אנחנו מצאנו איזושהי דרך מחשובית, דרך טכנולוגיה יישובית שמנסים לצמצם ולראות, לעשות איזושהי הערכה באמצעות המחשב, זה באמת חבל שכנרת לא פה, היא הייתה יותר מפרטת לעומק. ואנחנו רוצים לראות, עשינו כבר כמה פיילוטס, לראות במדידה במציאות לעומת מדידה ממוחשבת, מה הפער. אז הגיעו שבסביבות שבעים ושלוש-שבעים וחמישה אחוז דיוק, ומזה אנחנו...

...

(מדברים ביחד)

רבקה חברוני:

בשורה התחתונה אנחנו כן עובדים על זה.

אבי אזור:

יש גם חריגים, יש גם חריגים.

ריטה נדיז'נסקי:

כן, כי (ל.ב.) חריגים ומורידים

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

בסופו של דבר בעלות תועלת אנחנו לא יכולים להוציא (ל.ב.) לכל דבר.

ריטה נדיז'נסקי:

בסוף יהיה טיוב כי זה בלי...

אבי אזור:

אפשר, זה פרויקט של עשר-עשרים שנה.

רבקה חברוני:

כן, אבל אנחנו כן עובדים על זה.

ריטה נדיז'נסקי:

וזה בלי עלויות, עובדים על זה כדי לטייב ולהכניס את הנתונים האלה

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

מצוין.

ריטה נדיז'נסקי:

בסופו של דבר, יהיה לנו בלי שום עלות נוספת לעירייה.

רבקה חברוני:

בסוף אתה צריך את הנתונים האלה לא רק בשביל ביטוח.

אבי אזרזר:

נכון, בסוף נחליט אם זה משרת אותנו או שיחשבו על דרך אחרת.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

אוקיי, נתקדם: אפשר להתקדם? תודה רבה ריטה.

מאיה ברבר:

אנחנו נוגעים רגע ב... אנחנו נוגעים רגע בנושא של רישומים והתחשבות כספית, זה משהו משמעותי שאני רוצה להתייחס אליו. בסופו של דבר אנחנו אומרים יש לנו שני היבטים, יש לנו את ההיבט של הפעילות הביטוחית וכמה אנחנו משלמים עליה, הלכה למעשה בפרקטיקה בפועל, ויש את השיקוף שאנחנו מביאים בסופו של דבר בדוחות הכספיים. המטרה שלנו בין היתר, זה בסוף לוודא שמה שמשקף בדוחות הכספיים הוא תמונת מציאות שלמה של מה שאנחנו משלמים בפועל. עכשיו אני אגיד שבפוליסה הגדולה של רכוש ואש, באמת הרישומים החשבונאיים שם מנוהלים לעיל ולעילה, מאוד מאוד מורכב, מאוד מסובך ולמרות המורכבות ועד כמה שזה מסובך, ברמת הימים, בסדר? בדקתי את אבי ברמת הימים אם אתה זוכר, ירדנו לרזולוציות, כי כל יום בגלל ההיקפים המשמעותיים, משפיע בעשרות אלפי שקלים, אז בדקנו ברמת ימים ובאמת מנוהל כמו שצריך.

אבי אזרזר:

ביטוח עובר פרורטה, חישובים פר יום ולא פר חודש או דברים כאלה.

מאיה ברבר:

ממש ירדנו לרזולוציה, אבל כן ראינו

רבקה חברוני:

(ל.ב.) מבטלים פוליסה, אז החישוב למשל הוא לפי ימים.

אבי אזרזר:

בדיוק, ביטלת פוליסת רכב, הם לא יגידו לך חמישה חודשים. כמה ימים יספרו.

רבקה חברוני:

חמישה חודשים ושלושה ימים.

אבי אזרזר:

בדיוק.

מאיה ברבר:

כן ראינו שלא כל הפוליסות, הרישומים החשבונאיים שלהם, הם מבוצעים בצורה כזו מפורטת, מדוקדקת ואחידה, וההמלצה הראשונה זה ליישר קו בנושא של רישומים החשבונאיים, ושכל הפוליסות נתייחס אליהן כמו הפוליסה הגדולה. זה אחד. שתיים, מצאנו

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

שנייה רגע, זה אפשרי מבחינת... יש לך בעיה עם המלצה כזאת?

אבי אזרזר:

לא, אין לי בעיה. אנחנו בגדול פועלים ורושמים, היה לנו שנה שלא היה תקציב והיינו צריכים לעשות פקודות יומן בין סעיפים כי היה חסר תקציב, וזה היה הסטות תקציב מאחד לשני, והיא דיברה ברמה החשבונאית. אבל זה קורה אחד ל, באופן שוטף זה נרשם באופן מסודר.

רבקה חברוני:

בוא נגיד, זו לא תקלה דרמטית ואנחנו כן, שוב מבחינת...

אבי אזרזר:

זה לא השפיע על אף אחד, זה לא גרם, זה לא...

רבקה חברוני:

מבחינת הדרישות שלנו מעצמנו אנחנו דורשים שהרישומים החשבונאיים שלנו יהיו מדויקים, זה לא...

מאיה ברבר :

יש פה עוד, אני רגע נותנת דרך ההמלצה הערת אגב, בתוך זה, היה לנו איזשהו, אני לא זוכרת כרגע ספציפית את הפוליסה.

אבי אזרזר :

ציר הרכב?

מאיה ברבר :

לא, לפני הציר רכב, שהיה חסר לנו רצף ביטוחי של חודשיים אם אתה זוכר, התייעצויות משפטיות.

אבי אזרזר :

לא, יכול להיות הסייבר.

⋮

(מדברים ביחד)

רבקה חברוני :

הסייבר כן, הסייבר זה סיפור בפני עצמו.

אבי אזרזר :

הסייבר מי שמכיר אותו, (ל.ב.) הסייבר, הייתה תקופה שהיו מתקפות סייבר מאוד מאוד גדולות בעולם, חברת הביטוח הקטינה לנו את גבול האחריות והעלתה את הפרמייה באופן משמעותי. התייעצנו עם יועצת הביטוח והגענו למסקנה עם הגזבר שזה לא כלכלי בכלל לחדש את הביטוח, כמו שאמרנו, אם זה לא כלכלי עדיף לנהל את הסיכון לבד. אז היה פרק זמן שלא היה ביטוח ואחרי חודשיים סוכנת הביטוח שלנו, לחצה לחצה והצליחה לחדש עם פרמייה יותר טובה ולהגדיל את גבול האחריות.

מאיה ברבר :

אז גם כאן נתנו המלצה גורפת על שמירה על הרצף ושמירת תיעוד.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ :

כשאנחנו חידשנו, אנחנו קיבלנו רצף ביטוחי כאילו?

אבי אזרזר :

יש לנו בכל הפוליסות רצף ביטוחי מאז שאני בתפקיד עד היום, מלבד הקטע הזה של הסייבר.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

ואי אפשר לקבל רטרואקטיבית רצף?

אבי אזרזר:

לא.

רבקה חברוני:

אין ביטוח רטרואקטיבי.

אבי אזרזר:

אם לא רכשת ביטוח, אתה לא יכול...

רבקה חברוני:

אין ביטוח רטרואקטיבי, בכלל. שום דבר.

אבי אזרזר:

אבל זה לא היה כלכלי בכל מקרה, הגיחון, הגיחון שהם תאגיד עירוני, התקשר אליי הסמנכ"ל שלהם להתייעץ איתי מה אנחנו עושים עם הסייבר כי הם באותה הבעיה, והם לא חידשו סייבר, לא היה להם כלכלי.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

אין דבר כזה כאילו?

מאיה ברבר:

יש... מה שאולי מטעה בטרמינולוגיה, בתוך דפי הפוליסה כתוב תאריך רטרואקטיבי, המשמעות היא לעניין התקופה שבה אתה יכול לתבוע בגין פוליסות שהיו בעבר, מתאריך הקובע שהם מגדירים התאריך הקובע, שהוא פונקציה של כל מיני דברים, לא נכנס לזה. ונושא נוסף שאנחנו מעירים עליו פה, שהוא גם נושא מהותי בעיני, ראינו שברישומים של פוליסת ציר רכב, אנחנו בעצם, סוכנות הביטוח שולחת מסמך התחשבנות, מה שנקרא התחשבנות כספית ולא שולחת הצעה לחידוש ביטוח. אז א', מה שנקרא על פי חוזרי רשות שוק ההון, ביטוח וחסכון, הם מחויבים לשלוח הצעת ביטוח גם בפוליסות ביטוח רכב, להפריד אותן מההתחשבנות הכספית, לאשר

אבי אזרזר:

בדיוק, קיבלנו את ההמלצה, תהיה הפרדה בחידוש בין ההתחשבנות לדרישה.

מאיה ברבר:

לאשר את החידוש ובלי שום קשר לנהל התחשבות גם.

אבי אזרזר:

מקובל.

רבקה חברוני:

הצעה מקובלת.

מאיה ברבר:

אחרון, כן.

דוברת:

סיימת מאיה?

מאיה ברבר:

כן.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

יש למישהו משהו להעיר לפני שאני מסכם?

דוברת:

מה זה?

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

יש מישהו שרוצה לומר משהו?

אבי אזרזר:

אני רק אומר, כמו שרבקה תמיד אומרת, תמיד אנחנו מברכים על ביקורת, אני חושב שתמיד אחרי ביקורת אתה עולה רמה, אתה משתפר, אתה משתדרג. אין סוף ללמידה, אין סוף להשתפר, אז אני באמת גם מברך על הביקורת, וגם אני שמח שהביאו מישהו שמכיר את התחום, מבין בתחום, מקצועי, כי זה תחום מאוד מורכב, מאוד מורכב.

רבקה חברוני:

אני רק רוצה להגיד שלא העלית את הנושא אבל אני בכל זאת אגיד על זה, אנחנו בשלבים מתקדמים לרכישת מערכת שבאמת, אבי כבר יותר מעשר שנים, יותר מעשר שנים

אבי אזרזר:

מתחנן

רבקה חברוני:

דופק כל הזמן, והייתה איזו מחשבה שתהיה פה מערכת כספית חדשה ואז אמרנו שנכניס בתוכה, וכשהבאנו שדי, לא נקשור את זה אחד לשני, עד שתהיה פה מערכת כספית, כבר המערכת החדשה שנקנה כנראה תתיישן. אז אנחנו בתהליכים כבר, אנחנו כבר בשלב של בדיקה של אבטחת מידע, כדי... כאילו בחרנו מערכת מסוימת כדי להכניס אותה, ואז ממילא הרבה מאוד נתונים שהיום חסרים ובקורות ודברים שמאוד מאוד קשה היום לעשות אותם.

אבי אזרזר:

לשפר את הבקרה.

דובר:

בדיוק.

רבקה חברוני:

אני אגיד את זה אחרת, עצם העובדה שבאמת הדוח, יש בו ליקויים אבל לא איזה משהו

אבי אזרזר:

לא קטסטרופה.

רבקה חברוני:

לא קטסטרופה, זה רק לשבחו של אבי ושל המחלקה, שלמרות התנאים הבלתי אפשריים שבהם הם עובדים, עם...

אבי אזרזר:

שניים ורבע עובדים.

רבקה חברוני:

קבצי אקסל טיפשיים, כאילו לא חכמים מה שנקרא, מצליחים להחזיק את הדבר הזה, אני מקווה שמאוד מאוד בקרוב, אנחנו מאוד לוחצים לסיים, על אגף המחשוב לסיים את הסיפור הזה של המערכת ושנכניס מערכת, אני מקווה שב26' נוכל להגיד זהו, החל מה1 בינואר המערכת הזאת עובדת ואני חושבת שזה יתן מענה לחלק גדול אפילו מהדברים שמאיה לא אמרה, אבל בעינינו, שוב סדר והתחשבוניות, ודברים שצריכים להיות.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

אני אוכל לבקש באמת עדכון גם על זה למבקרת עם העתק אליי, כשבעצם, על התקדמות במערכת, מתי היא מושמשת?

רבקה חברוני:

ברשותכם אנחנו נתן עדכון כשהיא תכנס לפעולה, זאת אומרת ברגע שאנחנו יודעים שאנחנו מעלים אותה, אנחנו...

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

מצוין, כשהיא נכנסת או כשהיא נתקעת חלילה.

רבקה חברוני:

כשהיא נתקעת אנחנו מטפלים בזה, אין טעם...

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

אם יש איזשהו כשל משמעותי.

רבקה חברוני:

אני אגיד לך את זה ככה, הגזבר, זה בראש מעיניו, בסדר?

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

מצוין.

אבי אזרזר:

ביקשת שלושה עדכונים, רשמתי את הכל.

רבקה חברוני:

זה לא שאנחנו, זה גם הגזבר לוחץ על זה. זה לא שאנחנו מבקשים ממנו, מבחינתו זה גם בראש מעיניו. ברור לנו שזה צריך להיות ואנחנו על זה.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

את רוצה לסכם לפני?

עופרה ברכה:

אני אומר שלמרות שהנושא מנוהל, כמו שציננתם, אנחנו פעם נוספת רואים פה את תרומת הביקורת, עם המלצות שהן חשובות מאוד. אני רוצה להחמיא למאיה על המקצועיות שלה,

והבחירה שלנו הייתה נכונה, באמת אנחנו משתדלים תמיד כשאנחנו קובעים תוכנית ביקורת, לשדך בין מבקר לתוכנית, שתהיה לו איזושהי זיקה, וזה חשוב מאוד, במיוחד בנושאים שהם מאוד מאוד מקצועיים, והתרומה שלנו פעם נוספת, אנחנו רואים שיש תרומה לביקורת, זה באמת עושה לנו נחת, וזה הערך המוסף שלנו, ואני שמחה שהדברים יהיו יותר טובים ואולי נצמצם טיפה את הסיכון של העירייה בנושא של הביטוח.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

לגמרי. אני גם אסכם, למרות המורכבות של הנושא ובאמת המקצועיות בקצה, אני חושב שהיה דיון מעניין, מרתק, חשוב. יש דברים משמעותיים שהתבררו ונאמרו. תענוג לקרוא את הדוח ותענוג לשמוע את המבוקרים, באמת כשמגלים רצינות ומקצועיות, וגם מוכנים לקבל את הביקורת, וגם יש נקודות שמותר גם להגיד, להביע עמדה אחרת, זה לגמרי לגיטימי. כן, וזהו, וזה העיקר, שבעיניי חלק משמעותי, הביקורת הייתה בשוליים, זאת אומרת עיקר העבודה היא נכונה, היא טובה, היא מקצועית, וזה באמת טוב ומשמח לראות ביקורות כאלה כי לא תמיד זה ככה, יש לנו עוד מעט עוד דיון. אז כשהביקורת היא בשוליים וזה באמת מעיד על החוסן והחוזק של העירייה, מקווה שהועלנו.

רבקה חברוני:

עופרה יכולה להעיד שכשהיא הזמינה אותנו להגיד שאנחנו עושים ביקורת, אמרתי לה וואלקס. אני לא יודעת כמה אומרים לה את זה, לא יודעת כמה אומרים לה את זה.

⋮

(מדברים ביחד)

עופרה ברכה:

תראי אומרים, לא אומרים, אנחנו עושים.

אבי אזרזר:

זה לטובתנו בסוף, בסוף זה משרת אותנו.

רבקה חברוני:

אתם עושים אבל אנחנו אומרים...

עופרה ברכה:

אבל הרבה יותר נוח ונעים לעבוד בשיתוף פעולה.

רבקה חברוני:

אנחנו אומרים דווקא תבואו.

אבי אזור:

זה משרת אותנו.

רבקה חברוני:

יכול להיות שאנחנו לא רואים משהו ועין מבחוץ כן רואה.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

הביקורת זה לא (ל.ב.), הביקורת בסוף, זה לבוא ולעזור למבוקר להעיר פינות אפלות, זו איזושהי בקרה מבחוץ, ותמיד צופה פני עתיד, אף פעם זה לא, זה לא משטרה, זה לא עניין של מי אשם, זו לא הסוגייה.

עופרה ברכה:

אני חושבת שיש לה תמורה מאוד גדולה, ובסך הכל מי שאנחנו מצליחים להגיע אליו זו ברכה.

אבי אזור:

רק זוכה.

עופרה ברכה:

רק זוכה.

יו"ר הוועדה - אלדד רבינוביץ:

מצוין, אני מקבל את המלצות הדוח בכפוף להערות הנוספות לעיל, ממליץ למועצה לאמץ את מסקנות הוועדה. הישיבה נעולה.

סיום דיון